nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

TRST, nedelja 16. septembra 1962

Leto XVIII. - Št. 206 (5290)

SUŠA

Kmetom bo dolgo ostalo v spominu letošnje poletje zaradi hude suše, ki jim je povzročila tako veliko škodo, da si bodo s težavo opomogli. Kaže, da se je sušno obdobje zdaj končalo, saj smo v zadnjem tednu že imeli nekaj padavin. Toda prepozno je prišel dež, da bi se pridelki zboljšal; prepozno in še z premajhno, tako da zaleže malo ali nič.

Žalosten je pogled po vinogradih, njivah in travnikih. Ocenjujo, da znaša škoda, ki jo je letošnja suša povzročila pri pridelkih na Goriškem dve milijardi lir, v Beneški Sloveniji pa škoda še ni ocenjena. V Tržaškem skoraj poldrugo milijardo lir, (če upoštevamo, da znaša vrednost kmetijskih pridelkov na pr. samo na Tržaškem v normalnih letih nekaj nad dve milijardi lir, tedaj lahko razumemo potrtost in zaskrbljenost naših kmetov.)

Vinogradniki so letos zgubili od 40 do 60 odstotkov pridelka, kar ga je ostalo pa bo slabo, tako da ne bo vina, kar ga bo, bo zelo slabo. Suša je tako pritisnila, da so pogosto usahnile mlade trte, pogosto sploh niso obrodile, a kjer so štrlijo v zrak redke, drobne ter ovenele jagode. Le v globljih, kjer je globoka zemlja, je ostalo nekaj grozdja, toda pridelek bo občutno manjši.

Hudo so prizadeti živinorejci. Košnja je bila letos slaba, v druga leta, otave sploh ni bilo, da ne govorimo o paši. Živinorejska so revna, saj je bila pri njih le četrtina pridelka, pridelek krme na strniščih je sploh odpadel. Pri tem moramo upoštevati, da je živinoreja zlasti na kraškem prevladujoči glavni steber kmetijskega gospodarstva, posebno v krajih, kjer ni vinogradov. Na Krasu pa sta prav vinogradništvo in živinoreja glavni panogi našega kmetijstva. Prav ti dve panogi pa sta najbolj prizadeti zaradi suše. Razen tega je suša uničila ves pridelek koruze, ajde, ječmena, rži in fižola; krompirja pa je bilo malo. K vsemu temu moramo še prišteti številne požare, ki so nastali zaradi suše in ki so povzročili v nekaterih krajih veliko škodo. Kakor da bi bilo zadostovalo, je v nekaterih predelih opravila svoje tudi toča, zlasti na Goriškem med Krmina do Rupe med prvim v četrtek zvečer.

Zaradi tako velike škode je nujno potrebno, da oblasti prihitijo na pomoč prizadetim kmetom. Pomagati jim je treba takoj in na razne načine, sicer bo škoda še večja. Dejstvo je namreč, da nekateri živinorejci že prodajajo svojo živino zaradi pomanjkanja krme. Cena živine je padla (v nekaterih pa veljajo še vedno stare cene), seno se je že podražilo za sto odstotkov, detelja celo bolj. V tem primeru je pomoč najbolj nujna. Preprečiti je namreč treba, da bi šla živina iz hlevov za zakol, ker bi to močno škodovalo ne samo posameznim kmetom, ampak vsemu kmetijskemu gospodarstvu in splošnemu gospodarstvu. Živinorejci morajo torej takoj dobiti podporo. Dodeliti jim je treba zadostno količino krme in močnih krmil.

Vsem prizadetim kmetom pa je treba brisati davke, nuditi jim je treba pomoč v raznih oblikah ter brezobrestna posojila, da si bodo lahko opomogli. Ponovno pa poudarjamo, da se ne sme vsa stvar zavlačevati.

Kakor smo že poročali, so se za zadevo začeli zanimati razni uradi, oblasti in ustanove. Poslanec Vidali je pred dnevi naslovil na ministrstvo za kmetijstvo pismo, v katerem predlaga razne ukrepe za pomoč kmetom. Pokrajinski svetovalec inž. Pečenko se je 28. avgusta obrnil na predsednika pokrajine. Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sta se v ta namen obrnili že 29. avgusta na urad za kmetijstvo pri vladnem generalnem komisariatu, delegacija tržaške federacije KPI je posredovala pri tržaškem županu, repentaborski župan je bil na razgovoru pri podprefektu Pasinu in mu je opisal razmere ter potrebe v repentaborski občini, devinsko - nabrežinski občinski odbor je na svoji seji razpravljal o posledicah suše in poslal pismo vladnemu generalnemu komisariatu, prefekturi, pokrajinski ter trgovinski zbornici, miljski župan se je razgovarjal z delegacijo kmetov in obljubil, da se bo zavzel na pristojnem mestu za nujno pomoč, vsi podeželski župani so že zaprosili za razgovor z vladnim generalnim komisarjem, o posledicah suše in pomoči kmetom je razpravljala ta teden pokrajinska komisija za kmetijstvo, kakor tudi sekcija za kmetijstvo pri trgovinski zbornici, kmetijsko nadzorništvo pa zdaj zbira podatke o škodi.

Na pobudo Kmečke zveze je bilo v prosvetni dvorani v Gorici 1. septembra zborovanje slovenskih in furlanskih kmetov, ki so se pogovorili o posledicah suše, nato pa so sestavili resolucijo s svojimi osnovnimi zahtevami. Resolucijo je delegacija kmetov takoj izročila goriškemu prefektu. Finančna intendanca je predložila pristojnemu ministrstvu odpis zemljiških davkov (zadevno prošnjo morajo prizadeti kmetje vložiti do 20. t. m.); predstavniki trgovinske zbornice, pokrajinske uprave in deželnih zavodov so že pred dvema tednoma proučili ustanovitev posebnega sklada za nakup krme, sledila je seja na pokrajinski upravi, na kateri so razpravljali o višini škode zaradi suše in proučili možnosti podpore prizadetim kmetom; prefekt je sporočil županom, naj kmetje vložijo prošnje in pomena, ki ga bo imela ne le za obe deželi, ampak tudi za Nemčijo, Benelux in Svico. Na kratko mu je odgovoril Fanfani, nato pa so šli vsi skupaj na italijansko stran predora, kjer je Fanfani prestrigel trak, kakor ga je bil Pompidou prestrigel ob vhodu v predor na francoski strani. Na italijanski strani je govoril predsednik Doline Aosta Marcoz, nato pa še predsednik italijanske družbe za predor poslanec Farinet. Za temi je prišel na vrsto Pompidou, ki se je v svojem priložnostnem govoru dotaknil tudi političnih tem in omenil med drugim, da evropska enotnost ne sme biti le enotnost med vladami, ampak da mora biti tudi v srcih, kakor je baje sedaj po «spravi» med francoskim in nemškim narodom. Krajši govor je imel tudi Fanfani, nato pa so odšli v Courmayeur, kjer je bil uraden banket. Po banketu sta se Fanfani in Pompidou odpeljala v Turin, kamor je medtem prispel tudi francoski zunanji minister Couve de Murville. Razgovor med njimi je bil na prefekturi; med tem razgovorom so se dotaknili predvsem vprašanj, ki so v zvezi s pogajanji za pristop Velike Britanije k evropski gospodarski skupnosti.

Po razgovorih je Couve de Murville izjavil novinarjem, da je bila proučitev evropskih vprašanj «izredno učinkovita», in je potrdil prisrčnost razgovorov, hkrati pa je dodal, da niso predvideni novi razgovori med Italijo in Francijo pred sestankom šestih in Veliko Britanijo v Bruslju. Ob 20. uri sta Pompidou in Couve de Murville odpotovala z letalom v domovino, nekaj minut kasneje pa je tudi Fanfani odpotoval z letalom v Piso, od koder je nadaljeval pot z avtomobilom.

Današnja svečana otvoritev predora pod Mont Blancom pa še ne pomeni, da je s tem predor odprt za avtomobilski promet. Se mnogo dela bo potrebno, preden bo ta prometna žila odprta za promet; predvidevajo, da se bo to zgodilo spomladi 1964.

Govoreč na otvoritvi neke nove sekcije PSI je Corona dejal med drugim: «Volitve bodo takrat, ko bo uresničen vladni program; odvisne bodo torej od tempa dela v parlamentu. Prekiniti prej to izkušnjo ni v interesu nobene od strank večine.»

Na konferenci «okrogle mize» o demokratičnem načrtovanju, ki jo v Rimu organizira Center za raziskovanje in dokumentacijo, in katere se udeležujejo državniki, parlamentarci in strokovnjaki v načrtovanju iz Francije, Velike Britanije, Belgije in Italije, je spregovoril danes minister La Malfa in poudaril med drugim, da so dosedanje izkušnje na Zahodu dokazale, da je moč načelo gospodarskega načrtovanja vskladiti tudi z gospodarsko dejavnostjo, ki proizvaja za tržišče, in da zatorej ni nujno v nasprotju «s tradicionalno obliko demokratičnih svobočin».

Glasilo republikanske stranke «Voce repubblicana» objavlja danes uvodnik, ki ga posveča «nasprotnikom» in «kritikom» levega centra in pravi med drugim, da vsa polemika teh kro-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nadaljevanje na 2. strani)

Stavkalo je nad 90 odstotkov kovinarjev
Uradna otvoritev predora pod Mont Blancom

Fanfani in Pompidou na otvoritvi predora pod Mont Blancom - Stavka kovinarjev se bo nadaljevala vsak teden od četrtka do sobote - Corona zatrjuje, da volitve bodo takrat, ko bo uresničen vladni program - «Voce repubblicana» o pomenu politike levega centra

RIM, 15. — Danes opolnoči se je zaključila tridnevna splošna stavka italijanskih kovinarjev, katere se je udeležilo — kakor sporoča FIOM-CGIL — nad 90 odstotkov delavcev v kovinski industriji, medtem ko je bila udeležba uradniškega osebja «vedno visoka». Kakor je bilo že javljeno, se bo stavka kovinarjev nadaljevala za nedoločen čas vsak teden od četrtka do sobote, v milanski pokrajini pa bodo kovinarji stavkali še nadalje vsak dan v zadnjih štirih urah svojega delavnika; hkrati so sindikati suspendirali vsakršno obliko nadurnega dela.

Spričo dejstva, da vlada ni napravila nobenega koraka, da bi prišla naproti zahtevam visokošolskih profesorjev, ki zahtevajo univerzitetno reformo, sta strokovni organizaciji visokošolskih profesorjev sklenili prekiniti z jesenskimi izpiti, s 1. oktobrom pa suspendirati vsakršno didaktično dejavnost, hkrati pa imenovati skupen stavkovni odbor za nadaljevanje svoje akcije.

V Chamonixu (Francija) sta se danes dopoldne sestala predsednik vlade Fanfani in predsednik francoske vlade Pompidou, nato pa sta se udeležila uradne svečanosti v zvezi z otvoritvijo predora pod Mont Blancom. Francoski minister za javna dela je v svojem govoru podčrtal prednosti nove prometne

Ambicije ... stare in nove

Važna vprašanja v demokratični republiki

Ali naj se italijanski otroci vpisujejo v slovenske, nemške in francoske šole? — Ne!

Ali naj se nemški otroci vpisujejo v slovenske, italijanske in francoske šole? — Ne!

Ali naj se francoski otroci vpisujejo v slovenske, italijanske in nemške šole? — Ne!

Ali naj se slovenski otroci vpisujejo v nemške, italijanske, francoske šole? — Ne!

Ali naj se italijanski otroci vpisujejo v italijanske šole? Da!

Ali naj se nemški otroci vpisujejo v nemške šole? Da!

Ali naj se francoski otroci vpisujejo v francoske šole? Da!

ALI NAJ SE SLOVENSKI OTROCI VPISUJEJO V SLOVENSKE ŠOLE?

DA! — DA! — DA!

sedem dni v svetu

Ameriški pritisk na Kubo

Ameriška vlada je začela vedno bolj zaostrovati svoj pritisk na Kubo. Ameriška letala nadaljujejo izzivalne polete v bližini kubanskega ozemlja. Zadnje dni krizarijo okoli Kube ameriške vojne ladje in ovirajo svobodo plovbe.

Sovjetska vlada je v zvezi s tako napadalno politiko ZDA opozorila, da bi napad na Kubo pomenil začetek vojne. V tej izjavi pravi sovjetska nota, da «ni mogoče napasti Kube, ne da bi bil napadalec kaznovan. Če bi prišlo do takega napada, bi to pomenilo začetek vojne». Zato sovjetska vlada poziva vlado ZDA, naj «ostane preudarna in naj trezno premisli, do česa bi utegnila pripeljati njena dejanja, če bi ZDA začele vojno». Rečeno je tudi, da sovjetska vlada «ne bo šla po poti ZDA, ki so poklicale pod orožje 150.000 rezervistov». «Sovjetska vlada ima za svojo dolžnost, da stopnjuje budnost in priporoči ministru za obrambo SZ, kakor tudi poveljstvu sovjetske armade, naj storita vse potrebno, da bodo sovjetske oborožene sile vsestransko pripravljene na boj».

Sovjetska izjava zanikuje ameriške trditve, da se je položaj na karibskem področju poslabšal zaradi sovjetskih vojaških pošiljk Kubi. Pri tem dodaja, da «Sovjetska zveza ne skriva pred svetovno javnostjo», da Kubi zares pošilja industrijsko opremo in tudi sredstva za vojaško obrambo, in poudarja, da je «število sovjetskih vojaških strokovnjakov na Kubi neprimerno manjše od števila industrijskih in kmetijskih delavcev, ki so jih poslali tja».

Kar se tiče vojaških pošiljk, poudarja izjava, da gre za vojaška obrambna sredstva, ker se Sovjetski zvezi ne zdi potrebno, da bi «svoje orožje za množično povračilo imela izven meja sovjetskega ozemlja, ker je to orožje močno in učinkovito». Razen tega omenja sovjetska izjava, da je sovjetska vlada sedaj prisiljena drugače ocenjevati polete ameriških letal «U—2» nad sovjetskim ozemljem, in dodaja, da so taka vohunska letala porazdeljena na oporišča v Britaniji, na Japonskem, v Turčiji in v Zahodni Nemčiji.

V zaključnem delu svoje izjave, izraža sovjetska vlada pripravljenost, da bi skupaj z ZDA obravnavala dozorele mednarodne probleme, zlasti tiste, ki se tičejo nemške mirovne pogodbe in Berlina, ter razorožitve. Kar se tiče Nemčije in Berlina, pravi izjava, da je sovjetska vlada pripravljena upoštevati težave ZDA, da bi vodila pogajanja v sedanjem trenutku zaradi novembrskih volitev. Toda ne bi mogli vedno povezovati rešitve vprašanja nemške mirovne pogodbe z volitvami v tej ali oni deželi.

Ameriški predsednik Kennedy pa je na svoji tiskovni konferenci v četrtek ponovil grožnje proti Kubi. Izjavil je: «Če bodo ZDA nekega dne menil, da je potrebno začeti vojaško akcijo proti komunizmu na Kubi, orožje in tehniki, ki jih pošiljajo komunisti Castru, ne bodo v ničemer menjali rezultata in tudi ne bodo pomembno podaljšali časa, ki je potreben, da pride do tega rezultata».

Pri tem pa je hotel Kennedy nekoliko omiliti svojo napadalnost in je dejal: «Vendar pa enostranska vojaška intervencija ZDA ne more v sedanjih okoliščinah biti potrebna ali opravičena». Takoj nato pa je dodal: «Če pa bi se zgodilo, da bi komunistična koncentracija na en ali drugi način ogrožala našo varnost, ali bi pomenila vmešavanje v našo varnost, zlasti kar se tiče našega oporišča v Guantanamu, naše poti skozi Panamski prekop, naših balističnih in vesoljskih dejavnosti v Cape Canaveralu, ali življenja ameriških državljanov, ali če bi Kuba postala oporišče za ofenziv-

Nadaljevanje na 2. strani)

DANES

Včeraj sta se sestala predsednik italijanske vlade Fanfani in predsednik francoske vlade Pompidou ob priliki slovesne otvoritve najdaljšega cestnega predora, ki so ga izvrtali pod Mont Blancom. Toda njun sestanek je prav gotovo mnogo večjega pomena kot pa priložnost, zaradi katere sta se sestala. Saj gre za mnogo važnih političnih mednarodnih vprašanj, med katerimi je v prvi vrsti vprašanje posledic znamenitega de Gaullovega obiska v Zahodni Nemčiji, vprašanje «osi Pariz-Bonn», ki kaže, da je že — če ne formalno — dejansko uresničeno, pa čeprav bi hoteli nekateri uradni krogi v Rimu zmanjšati njen pomen. Ali je Fanfani obrazložil svojemu francoskemu kolegu razloge, zaradi katerih Italija ne more biti navdušena za tako os? Ali je ponovno kot pred meseci na sestanku z de Gaullom in z Adenauerjem — poskušal doseči kak kompromis za rešitev perečega vprašanja evropske enotnosti? Napovedi demokristjanskega tiska so trdile, da bo Fanfani Pompidouju ponovno povedal, da zagovarja pristop Anglije k EST in da bo skušal omiliti politiko, ki jo vodita «oba starca» za dosego hegemonije v Evropi.

O pristopu k EST se je tudi včeraj razprava v Londonu na konferenci držav Commonwealtha nadaljevala — še vedno v komisijah — ob istočasni ponovni izjavi laburističnega voditelja Gaitskella, da laburisti nasprotujejo vstopu Velike Britanije v EST. Vendar se zdi, da je Mac Millan popustil in da bo zahteval v Bruslju večja jamstva za Commonwealth.

In tudi danes za zaključek (po predvčerajšnji novici o ameriški podzemeljski jedrski eksploziji): na Zahodu so ugotovili, da je včeraj eksplodirala nekje na severu ZSSR 15-megatonska sovjetska jedrska bomba.

DELO KONFERENCE COMMONWEALTHA

Mac Millan je bil prisiljen popustiti

Ajub Kan obrazložil de Gaullu svoj načrt

Baje je Mac Millan obljubil, da bo zahteval v Bruslju revizijo pogojev in večja jamstva za Commonwealth

PARIZ, 15. — Pakistanski predsednik maršal Ajub Kan je prišel davi iz Londona v Pariz. Na letališču ga je sprejel francoski zunanji minister de Murville. Z letališča je Ajub Kan odšel v Elizejsko palačo, kjer mu je de Gaulle priredil kosilo.

Med razgovorom z de Gaullom je pakistanski predsednik obrazložil svoj predlog za sklicanje konference med državami skupnega tržišča. Po razgovoru je Ajub Kan izjavil, da je bil zadovoljen, ker se je sestal z de Gaullom in da bi bil želel ostati kaj več v Parizu. Glede londonske konference je izjavil, da upa, da bodo stvari krenile v zaželeno smer.

Na tiskovni konferenci je Ajub Kan sporočil, da je obrazložil de Gaullu svoj predlog za sestanek med voditelji držav evropskega skupnega tržišča in držav Commonwealtha. Sestanek bi moral biti po vstopu Velike Britanije v skupno tržišče, in udeležiti bi se ga morali visoki predstavniki posameznih držav. Dodal je, da de Gaulle ni glede tega prevzel nobene jasne obveznosti.

«Proučili smo tudi gospodarska vprašanja, ki nastajajo z britanskim vstopom v skupno tržišče, je dodal Ajub Kan, in nadaljeval: «Predvsem nas skrbi, da bi našli trge za naše končne proizvode, ker je naša prihodnost odvisna od povečanja naših valutnih rezerv in od razvoja našega gospodarstva.»

Kakor poročajo iz Džakarte, je zveza indonezijskih izvoznikov objavila poziv na ustanovitev enotne fronte proti evropskemu skupnemu tržišču. Omenjena zveza pravi, da je evropsko skupno tržišče že oškodovalo indonezijsko gospodarstvo, ter poziva «naše najožje zaveznike, naj se združijo v duhu čim večje solidarnosti proti diskriminacijskim ukrepom evropskega skupnega tržišča, in to v skladu z duhom izjave kairske konference o gospodarskem razvoju». Zveza poziva predsednika Sukarna, naj poda izjavo v tem smislu.

Angleški laburistični voditelj Gaitskell je danes govoril v Rochdalu in je ponovil nasprotovanja vstopu Velike Britanije v skupno tržišče na podlagi do sedaj predlaganih pogojev. «Moja izjava s tem v zvezi, je dodal Gaitskell, je bila stoodstotno upravičena, kakor pričajo pripombe ministrskih predsednikov Commonwealtha, ki so se sestali v Londonu.»

V Londonu je Mac Millan zaključil prepričevanje voditeljev Commonwealtha in s tem se je končal najvažnejši del konference. V obveščenih krogih pravijo, da je britanska vlada sprejela zahteve držav Commonwealtha, da bo v Bruslju znova proučila začasen sporazum, in da bo skušala dobiti večje koncesije in jasnejša jamstva. To pomeni, da je britanska vlada opustila svoje togo stališče, češ da ni mogoča nobena sprememba pogojev, ki so jih bili določili v Bruslju. To pa tudi pomeni, da bodo v Bruslju nastale nove težave pri nadaljevanju pogajanj.

Tudi v komisijah se zdi, da je prišlo do nekaterih zbližanj, vendar pa so še številne težave. Zlasti Kanada vztraja pri odločni obrambi Commonwealtha.

Mac Millan bo v ponedeljek odgovoril na številne kritike in s tem zaključil debato o skupnem tržišču. Poluradno je Mac Millan dal razumeti, da nova konferenca «ni potrebna», toda pripravljen bi bil tako konferenco sprejeti, če bi jo vsi zahtevali.

Hasuna potrjen za tajnika Arabske lige

KAIRO, 15. — Svet Arabske lige je znova izvolil Hasuno za tajnika lige za dobo pet let. Ta ponovna izvolitev vzbuja v krogih Arabske lige upanje, da ZAR ne bo izstopila iz lige in da se bo premislila. Vsi voditelji delegacij, razen sirskega in saudskega, so izrazili upanje, da bo vlada ZAR tolmačila ponovno izvolitev Hasune kot gesto dobre volje in sprave.

Ameriško orožje za Izrael

WASHINGTON, 15. — Državni podtajnik za zadeve Srednjega Vzhoda Talbot je izjavil, da so ZDA dobavile Izraelu «znatne količine» vojaškega materiala. Dodal je, da je «državni departma prepričan, da so obrambne potrebe Izraela v veliki meri krite».

Mende o Adenauerjevem nasledniku

BONN, 15. — Nemški informacijski bilten «Politik Aus erster Hand» sporoča, da namerava Adenauer iti v začetku prihodnjega leta v Washington na razgovor s Kennedyjem o nemško-ameriških odnosih. V uradnih krogih niso tega še potrdili.

Predsednik liberalne stranke Mende je včeraj na tiskovni konferenci izjavil v zvezi s kanclerjem med drugim: «Kancler Adenauer bo zapustil svoje mesto ob pravem času, tako da bo njegov naslednik lahko pravočasno o vsem poučen in da se bo lahko udeležil volilne kampanje za volitve leta 1965.»

Mende je dodal, da mu je to sporočil lansko leto sam Adenauer v pismu, ki ga je poslal njemu in državnemu ministru Kroneju.

Mende je dalje izjavil, da so se člani koalicije sporazumeli, da bo novi kancler imenovan približno sredi sedanje zakonodajne dobe, t. j. jeseni 1963. Točen datum pa ni bil še določen.

Na vprašanje, kdo bo Adenauerjev naslednik, je Mende odgovoril, da ga mora določiti demokristjanska stranka. Dodal je, da uživa Erhard samo «omejeno zaupanje» med voditelji liberalne stranke.

SUŠA

(Nadaljevanje s 1. strani)

nje za odpis zemljiških davkov na podlagi zakona od 29.I.1959; mestna hranilnica je sklenila, da bo najbolj prizadetim kmetom nudila brezobrestna posojila v znesku do 20 milijonov lir. Prejšnjo soboto so se na sedežu pokrajinske uprave sestali skoraj vsi župani goriške pokrajine, ki so s predsednikom pokrajine razpravljali o posledicah škode zaradi suše in o ukrepih, ki so nujno potrebni. Sestavili so resolucijo, ki so jo poslali raznim poslancem in senatorjem, ministrstvu za kmetijstvo, predsedniku vlade in prefektu; kmalu nato pa je kmetijsko nadzornistvo sporočilo, da bo začelo z razdeljevanjem krmilne koruzne moke po znižani ceni. Kakor je razvidno, se v goriški pokrajini bolj zanimajo in zavzemajo za prizadete kmete kot na Tržaškem.

Na seji pokrajinske uprave v Vidmu, ki je bila v četrtek, je predsednik pokrajine poročal o prvih ukrepih za pomoč kmetom, ki so bili prizadeti zaradi suše. Istega dne dopoldne je bila na v sedežu pokrajinske uprave seja, katere so se udeležili predsednik pokrajine, predsednik posojilnice in hranilnice, predsednik in ravnatelj kmetijskega konzorcija, predsednik trgovinske zbornice, glavni inšpektor za kmetijstvo in pokrajinski odbornik za kmetijstvo. Razpravljali so o raznih oblikah pomoči kmetom in imenovali posebno tehnično komisijo, ki bo sestavila konkretne predloge. Videmska občinska uprava pa je določila razne olajšave glede družinskega in zemljiškega davka. Prav bi bilo, da bi tudi občinske uprave v Beneški Sloveniji, na Goriškem in Tržaškem sprejele posobne ukrepe v korist prizadetim kmetom.

Zbiranje popolnih podatkov o posledicah suše je sicer potrebno, da dobijo pristojni organi jasno sliko o višini škode in posledicah, ki jih zaradi suše trpi in jih bo še občutilo kmetijsko gospodarstvo, toda prizadetim kmetom je treba takoj priskočiti na pomoč.

A. B.

Sporazum ZSSR-Iran proti oporiščem

MOSKVA, 15. — Agencija Tass javlja, da sta si iranska in sovjetska vlada izmenjali danes v Teheranu noti glede oporišč za izstreljevanje raketnih izstrelkov na iranskem ozemlju.

Iranska nota izjavlja, da iranska vlada ne bo dovolila nobeni državi pravice, da bi imela kakršna koli izstrelišča za rakete na iranskem ozemlju. Sovjetska nota izraža v odgovoru na ta dokumente svoje zadovoljstvo nad tem.

Med izmenjavo not je iranski zunanji minister Abas Aram dal zagotovilo, da Iran ne bo postal orodje napada proti sovjetskemu ozemlju. Sovjetski poslanik v Teheranu Nikolaj Pegov je v svojem odgovoru izrekel prepričanje, da bosta zagotovilo iranske vlade in izmenjava not služila okrepitvi odnosov in dobrega sosedstva med obema deželama ter interesom miru in varnosti na Srednjem vzhodu.

sedem dni v svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

no vojaško akcijo neke sile, ki jo SZ ceni, tedaj bodo ZDA storile vse potrebno, da zagotovijo lastno varnost in varnost svojih zaveznikov».

Kakor je znano, skuša ameriški državni departma dobiti privolitev latinsko ameriških držav na svojo napadalno akcijo proti Kubi. Toda niti ena od 19 latinskoameriških vlad ni do sedaj postavila kakršnega koli predloga za odločnejšo akcijo proti Castru, in so daleč od tega, da bi predlagale celo invazijo ali blokado Kube, kakor to zahtevajo mnogi politiki v ZDA. Omenjene latinskoameriške države ne predlagajo niti kakih blagih ukrepov, kakor bi bil skupen embargo na trgovino s Kubo. Rezultat tega je ostro nezadovoljstvo v ameriški vladi, ki je podvržena vedno večjemu domačemu pritisku za akcijo proti Kubi.

«U-2»

V ponedeljek so v Pekingu sporočili, da so nad kitajskim ozemljem sestrelili letalo «U—2» ameriškega izvora. Ta novi incident, do katerega je prišlo samo teden dni potem, ko je ameriško letalo «U—2» prodrlo v sovjetski zračni prostor nad Sahalinom, je znova porodil sum, da so ZDA tudi po sestrelitvi Powersovega letala še dalje uporabljale letala «2—2» za vohunske namene in za preletavanje nad tujimi ozemlji.

Ameriški državni departma je objavil sporočilo, v katerem pravi, da je Čangkajškova vlada «kupila» dve letali vrste «U—2» neposredno od družbe Lockheed brez posredovanja ameriške vlade. To pot so torej prevalili odgovornost na letalsko družbo in delno na Eisenhowerjevo vlado, ker sta bili letali «prodani» pod njegovo administracijo. Neuradno pa so predstavniki državnega departmaja priznali, da so formoške pilote učili v ZDA do leta 1960 ter da so ameriške oblasti izdale izvozno dovoljenje za letala.

S tem torej priznavajo, da so ZDA odobravale uporabo omenjenih letal v vohunske namene. Predstavnik državnega departmaja je celo pripomnil: «Ni izključeno, da so po normalni izmenjavi vojaških obveznosti ZDA dobivale vse informacije, ki so jih zbrali z letali «U—2». Po teh izjavah sklepajo, da so ZDA zaupale po letu 1960 vohunske naloge Čangkajškovim pilotom. Pekinška vlada je vedela za to, kar priča tudi ponudba Čangkajškovim pilotom, naj bi za nagrado 288 tisoč dolarjev pristali z letalom «U—2» na kitajskem ozemlju. To so ponudili že 28. julija letos.

Uradno so v Pekingu sporočili, da so vohunsko letalo sestrelile enote kitajske letalske obrambe. S tem v zvezi pa se je porodilo vprašanje, ali so jih sestrelili z raketnim orožjem ali pa z navadnim protiletalskim orožjem. Nekateri domnevajo, da so pri tem morda uporabili sovjetske protiletalske rakete, ki so sestrelile tudi Powersovo letalo.

Kitajska vlada je že protestirala pri ameriški vladi.

Konferenca Commonwealtha

V Londonu se je prejšnji teden začela konferenca ministrskih predsednikov držav Commonwealtha. Razpravljajo o namenu britanske vlade, da vstopi v evropsko skupno tržišče. Številni voditelji v državah Commonwealtha so ostro nastopili proti skupnemu tržišču. Nehru je izrazil bojazen, da bi utegnili nastati novi kolonialni odnosi, t.j., da bi evropska gospodarska skupnost uvažala surovine, afriškim državam pa prodajala končne proizvode. Pridruženi status, ki ga je evropska gospodarska skupnost ponudila afriškim državam, diši po novi formuli kolonialnega gospodarstva, je dejal Nehru, in Indija bo te države podprla pri zavračanju tega predloga.

Močno je nastopil proti angleški nameri tudi predsednik kanadske vlade Diefenbaker, za njim pa predsednik novozelandske vlade, pakistanski predsednik in drugi. Predstavnik Gane je poudaril, da pomeni britanski sklep imperialistično zaroto. Pakistanski predsednik je predlagal sestanek predsednikov vlad Commonwealtha in skupnega tržišča.

Še pred začetkom konference so se posebej sestali laburistični voditelji Velike Britanije in držav britanske skupnosti ter so s posebno izjavo poudarili, da jamstva, o katerih so se sporazumeli v Bruslju, niso zadostna. Zahtevali so sklicanje še ene konference Commonwealtha, preden se Velika Britanija dokončno odloči. Angleški laburisti pa zahtevajo revizijo, če ne bi Anglija dobila zadostnih jamstev.

Italija

Pretekli teden je potekel v znamenju govoric o skrajšanju sedanje legislature in o predčasnem razpisu splošnih političnih volitev. Opozicijski tisk je to utemeljeval s težkočami, ki jih baje ima vlada pri uresničevanju svojega programa, predvsem pa na opozicijo tudi v centrističnih krogih KD, ki da so baje odločeni upreti se uveljavljenju deželne ureditve, da se PSI ne bi predhodno obogatila in da ne bo blokiral s KPI in skupno z njo sestavil deželnih upravnih odborov, kjer bi obe stranki imeli večino deželnih svetovalcev. Do tega sklepa (da se namerava skrajša doba sedanje legislature in s tem življenje in dejavnost parlamenta) je vodstvo KD baje prišlo na podlagi domneve, da bo do kongres PSI, ki bi moral biti v marcu prihodnjega leta, baje odložili na jesen prihodnjega leta (in to zaradi zdravstvenega stanja voditelja stranke Nenija), niti vodstvo PSI niti centralni odbor stranke pa ne mislita prekoračiti sklepov kongresa v Milanu, ki je točno začrtal smer sodelovanja s KD in odnose s KPI.

Na vse te govorice smo imeli več demantijev z raznih strani, vendar nobeden ni bil tak, da bi dopuščal nasprotnega tolmačenja, tako da je težko reči, kaj je dejansko res. Pri tem pa so zelo no zanimive nekatere okoliščine dejstva. Tako je n. pr. Scelba odklonil odgovor na vprašanje Missirolija, kaj meni o deželni ureditvi; Reale je izjavil, da vladni program uresničen, kar še ne pomeni, da bo uresničen do prihodnjih volitev; Fanfani je dejal, da bo vlada sicer predložila ustrezne zakonske ukrepe, da pa more nič proti temu, če gre zadeva v parlamentu počasi. Ko je šel čil komisijo za reformo javne uprave, je Fanfani dejal med drugim, da bodo volivci ocenili, kaj vlade čez «nekaj več kot en semester». Na vprašanje novinarjev, kako naj se to tolmači, pa je skušal rešiti z duhovitostjo, da se s to frazo misli tudi nekaj ali osem mesecev.

Socialisti so na te govorice odgovorili odločno, da je treba uresničiti ni program dosledno uresničevati, da je brez podlage vsakršno ugibanje na počasnost parlamenta, da je vprašanje kongresa zadeva stranke njihova notranja zadeva, namestnik tajnika De Martino je celo je še izjavil, novinarjem, da bi tudi razširjeni centralni odbor stranke mogel biti kos morebitnim vprašanjem, ki bi se utegnili PSI javiti (a voditelj levice PSI Vecchietti pa je takoj pripomnil, da stranka ne more prevzeti nobene obveznosti, ki bi presegala sklepe kongresa v Milanu).

Od četrtka do sobote so zasedali kovinarji, ki zahtevajo novo delovno pogodbo in pravico do panja dopolnilnih delovnih pogodb na ravni vsakega posameznega podjetja, kar zveza industrijcev odločno odklanja. Kovinarji so stavkali vsak teden od četrtka do sobote, dokler industrijci niso sprejeli pogajanj o teh zahtevkih.

KPI je objavila teze za X. kongres stranke; obsegajo kar dvanajst strani časopisnega formata.

Pomiritev v Alžiriji

V Alžiru so objavili nove kandidatne liste za volitve, ki bodo t. m. Na seznamu ni imena predsednika alžirske vlade Ben Bele. Prav tako ni na seznamu nekdanjega tajnik političnega urada Mohamed Kider, ker so mnenja, da bi to oviralo pri organiziranju nove politične stranke, ki naj bi izvirala iz sedanje narodnoosvobodilne fronte.

Na kandidatni listi so skoraj vsi drugi člani začasne vlade razen Ben Tobala, ki ga tudi ni bilo med kandidati. Med kandidati sta tudi podpredsednik vlade Hocine Belkasem in Mohamed Budiaf, ki pa pot kandidira tudi bivši predsednik Ait Ahmed, ki ga prej ni bilo na listi.

Na seznamu ni imen nekaterih častnikov, ki so bili na prejšnjem seznamu. Kar se tiče 16 kandidatov, ki bodo zastopali Francoze, pa ni nobenih sprememb. Narodna osvobodilna fronta je edina politična organizacija, ki je predložila kandidatne sezname. Za vsako volilno okrožje so imenovali po enega kandidata. Zato bodo kandidati tudi gotovo izvoljeni za poslance. Kakor rečeno, bodo volitve 20. septembra, dva dni prej pa se bo v Alžiru sestala nova alžirska ustavodajna skupščina.

Hkrati z izvolitvijo poslancev bodo volivci na referendumu odločali, ali naj ima ta skupščina mandat za leto dni, ali pa bo razpuščena, takoj ko bo sprejela ustavni zakon. Če bodo volivci odločili, naj traja mandat skupščine eno leto — pričakujejo, da bodo izrekli zato — tedaj skupščina ne bo samo sprejela ustave, temveč bo tudi imenovala novo vlado in sprejela najnovejši demokratične predpise.

De Gaulle zahteva spremembo ustave

General de Gaulle bo jutri govoril po televiziji in bo obrazložil svoj namen, da z referendumom predlaga, naj se predvsem francoske republike odloči o nekaterih splošnih volitvah. Verjetno je, da bo referendum 21. ali 27. oktobra. Pri tem referendumu se bodo torej volivci izreči o spremembi, ki je bila v omenjenem smislu. Po nekaterih opazovalcev bodo v primeru pozitivnega rezultata referenduma izvedli jetno v kratkem sledili drugi parlamentarni volitvi, ki bi se nanašale na francosko udarno silo, na izvolitev mesta podpredsednika republike in na trajanje mandata predsednika republike. De Gaulle je tudi določil vseh podrobnosti, ki bi jih bili posvetovati s pravniki glede pravno načrta. Isti opazovalci menijo, da bi utegnil biti referendum spomladi ali jesenjo, morda celo časno z zakonodajnimi volitvami. De Gaulle bi hotel, da volivci poslancev istočasno izvolijo, kot povedo, ali želijo, naj se predsedniški mandat podaljša.

Organizator atentata na de Gaulla se je kmalu po aretaciji obesil

De Gaulle bo svoj načrt o reviziji ustave podrobneje obrazložil na tiskovni konferenci 28. septembra

PARIZ, 15. — Popoldanski list «Paris Presse» piše, da bo general de Gaulle po svojem govoru 20. septembra imel 28. septembra tiskovno konferenco in podal pojasnila glede svojih namenov za revizijo ustave.

Medtem se odpor proti referendumu za revizijo ustave vedno bolj širi. Med političnimi osebnostmi, ki so se do sedaj izrekle, so se samo parlamentarci golistične stranke in neodvisni minister Jacquinot postavili na stran de Gaulla. Govori se, da bosta vsaj dva ministra (finančni minister Giscard D'Estaing in minister za kmetijstvo Pisani) odstopila, če bi hotel de Gaulle navaliti na vlado odgovornost za to, kar opozicija označuje za kršitev ustave.

Medtem poročajo, da so včeraj aretirali organizatorja nedavnega atentata na de Gaulla in da se je ponoči obesil v zaporu. Organizator atentata je bil bivši major *francoske vojske 48-letni Henri* Niaux. Služil je vojsko v Indokini in v Alžiriji in je pozneje postal ravnatelj šole za kolonialne komunikacije v Agemu. Pred 18 meseci je izstopil iz vojske.

Oblasti so tudi identificirale človeka, ki si je izposojal avtomobile pod imenom Jean Murat. Razen tega so ugotovili, da so pri atentatu sodelovali trije Madžari.

V zvezi z aretacijami oasovskih voditeljev v Belgiji je preiskovalni sodnik v Namuru izjavil, da imajo sedaj imena, ki so jih sporočili aretirani, da pa ne vedo, ali so ta imena prava. Dodal je, da «nobeden od aretiranih ni rekel, da je bivši polkovnik Argoud». Sodnik je dodal, da je v interesu preiskave, da se za sedaj ne povedo imena aretiranih.

Preiskovalni sodnik je govoril na tiskovni konferenci. Izjavil je tudi, da je policija zaradi številnih tatvin na področju Namura odredila izredne ukrepe in ob tej priložnosti so odkrili sumljivo prihajanje in odhajanje oseb in avtomobilov v bližini neke vile v Pro. fondvillu, ki so jo imeli v najemu neki tujci. Ko so izvršili preiskavo, so ugotovili, da so stanovalci pripadniki OAS in da so vodili v Belgiji protizakonito dejavnost. V Bruslju in Spa so odkrili tudi zaloge orožja. Aretirali so šest oseb, proti katerim se še vodi preiskava.

Oasovske spletke v Alžiriji

ALŽIR, 15. — Ben Bela je govoril danes ob otvoritvi dela za kemijski kompleks v Arzevu v oranskem departmaju. Izjavil je, da bo «čez dva ali tri tedne Alžirija postala oaza miru». Dodal je, da se trudijo za vzvpostavitev reda in varnosti, od katerih je odvisen tudi gospodarski razvoj.

Pri svečanosti sta bila navzoča tudi predsednik izvršilne oblasti Fares in francoski poslanik v Alžiru Jeanneney. Ben Bela je izjavil, da bo omenjeni kompleks najvažnejši kompleks te vrste v Afriki in njegova proizvodnja bo morda prekoračila proizvodnjo najvažnejšega podobnega kompleksa v Evropi.

OAS je začela v Alžiriji novo kampanjo proti evianskim sporazumom. Začeli so širiti alarmantne vesti. Razni izzivači širijo govorice med alžirskimi Francozi, da se je Francija dokončno izrekla za popolno ločitev od Alžirije in da zaradi tega nimajo Francozi nobenega interesa ostati v tej deželi. Drugi širijo govorice, da pripravljajo alžirske oblasti številne ukrepe proti Francozom, kakor so na primer izgoni, zaplemba imetja itd. Drugi govorijo tudi o «rusifikaciji» Alžirije. Tretji o «naraščajočem vplivu Kitajske». Kar se tiče ugrabljanja Francozov, so nekateri mnenja, da so mnoge od njih ugrabili oasovci. Namen ugrabitev je, povečati zmedo in likvidirati tiste, ki niso po volji OAS. Zdi se, da dobivajo oasovski agenti v Alžiriji navodila iz Francije. Vendar pa ne izključujejo, da prihajajo nekateri ukazi iz Španije.

Italija

(Nadaljevanje s 1. strani)

gov «kaže, da so razumeli zelo malo ali nič ne le od tega, kar se je zgodilo v prejšnjih desetih letih», ker je levi center predstavljal «nujen zgodovinski razvoj italijanskega političnega položaja, če je hotel ohraniti svoje demokratične možnosti». Glasilo PRI nato poudarja, da težkoče, ob katere zadeva politika levega centra pri uveljavljanju svojega programa, niso še noben dokaz glede njegove krhkosti, ker je tudi centristična politika, kljub težkočam, vzdržala nad dvanajst let. Vprašanje torej ni v tem, ali težkoče obstajajo ali ne; vprašanje je, ali ima ta politika sploh kakšno boljšo alternativo. Uvodničar nato poudarja, da politika levega centra ima za seboj ogromno večino prebivalstva in je v stanju vplivati tudi preko svojih meja, tako da «tudi teze, ki jih je nedavno objavila komunistična stranka kažejo, kakšne možnosti kritičnega vpliva ima levi center na sama stališča te stranke».

Javorski pri Segniju

RIM, 15. — Predsednik italijanske republike Antonio Segni je sprejel danes na poslovilnem obisku jugoslovanskega veleposlanika v Rimu Mihajla Javorskega, ki se vrača v Beograd na novo službeno mesto. Predsednik Segni je zadržal Javorskega v daljšem prisrčnem razgovoru in ob tej priložnosti izrazil zadovoljstvo zaradi dosedanjega uspešnega razvoja italijansko-jugoslovanskih odnosov in sodelovanja.

Na sliki vidimo veleposlanika Javorskega (v sredini) ob priliki njegovega poslovilnega obiska prejšnji petek pri vladnem gen. komisarju dr. M. Mazzi (desno) v spremstvu gen. konzula FLRJ R. Janhube (levo) ter svetnika veleposlaništva R. Močnika in konzula A. Ouča.

ČETRTI DAN EVROPSKEGA PRVENSTVA V ATLETIKI

Včeraj oddanih 7 zlatih kolajn

Novi evropski prvaki: Nikula (Fin.) - palica; Press (SZ) - disk ženske; Šelkanova (SZ) - daljina; Heine (Nem.) - 200 m ženske; Lusis (SZ) - kopje; Matuschewski (Nem.) - 800 m moški; Tulloh (V. B.) - 5000 m - Nov jugoslovanski rekord Leška v skoku s palico - Lorger (Jug.), Mazza in Cornacchia (It.) v finalu na 110 m ovire

(Od našega posebnega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Dva tuja atleta in več domačih so danes v četrtem in predzadnjem dnevu VII. evropskega prvenstva v atletiki spravili stadion na noge. Od tujih sta bila Finec Nikula in Anglež Tulloh. Finec je naskakoval znamko novega svetovnega rekorda v skoku s palico, ljudje pa so molče in stoje spremljali vsak njegov gib, žal ni uspel, a Finec je bil vseeno deležen odobravanja. Tudi Tullohov zmagoviti sprint proti cilju ob koncu teka na 5.000 m so gledalci spremljali stoje, a tokrat z glasnim navijanjem, ki je veljalo tudi Poljaku Zimniju. Anglež je namreč že dva kroga pred zaključkom pustil sotekmovalce na cedilu in se z neverjetnim tempom odpravil proti zlati kolajni in naslovu. Zimnijev trud, da bi ga ogrožal je bil zaman in Poljak se je moral precej potruditi, da je pred Bolotnikovom ohranil srebrno kolajno.

Tudi jugoslovanski predstavniki so vzbudili presenečenje in navdušenje. Predvsem dva: Lešek, ki se je s 4.55 m, to je z znamko novega jugoslovanskega rekorda, uvrstil med prvo šestorico najboljših skakalcev s palico v Evropi in vedno žilavi ter borbeni Lorger, ki se je uvrstil v finale na 110 m zapreke. To pa še ni vse. Tudi jugoslovanska ženska štafeta 4x100 m se je s časom novega rekorda uvrstila v zaključni del tekmovanja, kjer bodo nastopile še Nemčija, Sovjetska zveza, Poljska, Anglija in Italija, ki je prišla v finale po pravcati sreči. Francozinje, ki so bile v skupini z Italijankami, so pri drugi predaji izgubile palico, zaradi česar so tudi izgubile nekaj prednosti, ki so jo do tedaj imele in zaostale za Italijankami. Tudi štafete 4x400 m so spadale med današnje najbolj privlačne točke. V finale so se uvrstili poleg Angležev, Nemcev, presenetljivih Švicarjev in Švedov tudi Italijani. Rusi in Jugoslovani pa so se morali predati, kot so bili prisiljeni isto storiti Čehi, a zaradi «nole, ker je njihov tekmovalec pri prvi predaji izgubil sprinterice. Borba je bila napeta in posebno Italijani so napeli vse razpoložljive sile, da so prišli v finale. Pri tem je bil Bello tako izmučen, da je padel na tla in so ga z nosili odnesli s stadiona.

Danes so Nemci, ki so v prejšnjih dneh ostali, kar se tiče zlatih trofej, praznih rok, prišli do dveh največjih lovorik. Prvo je osvojila v teku na 200 m Jutta Heine pred zmagovalko na 100 m Hymanovo in Poljakinjo Soboto; drugo pa Manfred Matuschevski v teku na 800 m, kjer je pustil za seboj ne le Rusa Buličeva, temveč celo rojaka favorita Schmidta.

Če smo že pri kolajnah moramo omeniti, da je Tamara Press osvojila še drugo na tem prvenstvu. Po zmagi v krogli je vedno smehljajoča se Tamara pobrala najboljše mesto tudi v disku.

Sovjetska himna je zadonela še dvakrat v čast Šelkanovi za zmago v skoku v daljino in Lusisa, najboljšega v kopju. V daljini za ženske sta častni mesti s srebrnim in bronastim darilom pripadli Poljakinji Kržesinski in Angležinji Rant. V kopju Lusis ni imel nevarnih tekmecev. Po opoldanskem uspešnem nastopu v kvalifikacijah, kjer je vrgel kopje preko 80 m, se je Italijan Carlo Lievore prehitro izgubil v senci Lusisa, Cibulenka (oba SZ), Poljaka Ličinka, ki so si razdelili darila in se je moral, čeprav nehote in s težkim srcem, zadovoljiti s šestim mestom, t.j. samo pet mest pred 11. Jugoslovanom Galičem.

V skoku s palico, ki je trajal nepretrgoma od 11 do 18.30, kjer je Nikula za malenkost zgrešil znamko svetovnega rekorda, je Čeh Tomašek dosegel izreden in predvsem nepričakovan uspeh. Zasedel je drugo mesto in prinesel Češkoslovaški srebrno kolajno. Uspeh je tem večji, ker je Čeh pustil za seboj zveneča imena, kot so Sinca Nystroem, tretji na letošnjem prvenstvu, Ankija in celo bivšega evropskega rekorderja Nemca Preussgerja.

Če je vladalo precejšnje zanimanje za jutranje kvalifikacije v metu kladiva, se lahko brez skrbi trdi, da je bilo to večje za skok v višino, kjer so nastopala v Evropi in na svetu najboljša imena, kot so svetovni rekorder Valerij Brumel, olimpijski zmagovalec Saulakaze, švedski rekorder Peterson. Med temi je bil domačin Majtan, ki je preskočil normo in se uvrstil v finale. Zanimivo je, da je normo preseglo le 7 tekmovalcev, drugi pa so se uvrstili s precej slabšo znamko. V finalu jih bo vsega skupaj 14.

Polfinale v teku 80 m zapreke je zapečatil možnost nastopa za kolajne tako Jugoslovanki Stamejčičevi kot Italijanki Bertonijevi. Isto velja za Italijana Sartija v polfinalu na 200 m, medtem ko se je Ottolina uvrstil v šestorico, ki bo jutri šla v borbo za naslov. Nič boljša usoda ni doletela na 800 m za ženske Jannaconejevo, ki je bila prešibka za izbrano evropsko elito. Nasprotno pa bo imela Italija v finalu teka na 110 m zapreke kar dva predstavnika, Cornacchio in Mazzo.

Jutri bo prvenstvo doseglo višek. Od 15.30 dalje bodo prireditelji oddali se preostalih 12 zlatih in isto število srebrnih in bronastih kolajn. Slovesna svečanost bo zaključila letošnje evropsko prvenstvo, ki ni bilo skopo z izrednimi rezultati in številnimi državnimi rekordi udeležencev in udeleženk. Toda o tem drugič.

MARJAN DOLGAN

REZULTATI

DALJINA — ŽENSKE (FINALE)

1. Šlkanova (SZ) 6,36 m
2. Krzesinska (Polj.) 6,22
3. Rand (VB) 6,22
4. Bujleveld (Niz.) 6,21
5. Hoffman (Nem.) 6,19
6. Claus (Nem.) 6,12

800 m ženske (serije — prvi dve v finale)

1. serija: 1. Kraan (Niz.) 2'06"3 (izenačen rekord prvenstev), 2. Mukanova (SZ) 2'08"3, 3. Perkins (V B) 2'08"4, 4. Schonemann (Nem.) 2'09"4, 5. Sasvari (Madž.) 2'11"1, 6. Kype (Irska) 2'13", 7. Teodorof (Rom.) 2'13"7.

2. serija: 1. Jordan (VB) 2'07"4, 2. Kaufmann (Nem.) 2'07"7, 3. Lysenko (SZ) 2'08"4, 4. Grecescu (Rom.) 2'08"8, 5. Isajewa (Bolg.) 2'16"5.

3. serija: 1. Kazi (Madž.) 2'08"1, 2. Nowakowskik (Polj.) 2'08"1, 3. Dimitrieva (SZ) 2'08"9, 4. Woerner (Nem.) 2'09"5, 5. Ibbotson (VB) 2'09"7, 6. Van Eyck-Vos (Niz.) 2' 11"3, 7. Jannaccone (It.).

800 M MOŠKI (FINALE)

1. Matuschewski (Nem.) 1'50"5
2. Buličev (SZ) 1'51"2
3. Schmidt (Nem.) 1'51"2
4. Salonen (Fin.) 1'51"2
5. Mac Cleaneh (Irska) 1'51"3
6. Krivočev (SZ) 1'51"5

110 m ovire (polfinale — prvi trije v finale)

1. polfinale: 1. Čistjaškov (SZ) 14"3, 2. Cornacchia (It.) 14"3, 3. Lorger (Jug.) 14"5, 4. Chardel (Fr.) 14"5, 5. Birrell (VB) 14"5, 6. Nueske (Nem.) 14"5, 7. Schiess (Sv.) 15".

2. polfinale: 1. Mihajlov (SZ) 14"1, 2. Bresutski (SZ) 14"3, 3. Mazza (It.) 14"3, 4. Taitt (VB) 14"4, 5. Geeroms (Belg.) 14"7, 6. Marssellos (Grc.) 14"9.

4x100 m ženske (serije — prve tri v finale)

1. serija: 1. Poljska 45"1 (rekord prvenstev), 2. V Britanija 45"4, 3. Italija 46"6, 4. Francija 52"9.

2. serija: 1. Nemčija 45"4, 2. SZ 45"5, 3. Jugoslavija 46"7, 4. Madžarska 47"1.

KOPJE — MOŠKI (FINALE)

1. Loussis (SZ) 82,04 (nov rekord prvenstev)
2. Cibulenko (SZ) 77,92
3. Niciciuk (Polj.) 77,66
4. Machowina (Polj.) 77,15
5. Kulcsar (Madž.) 76,89
7. Lievore (It.) 76,25
11. Galič (Jug.) 73,30

5.000 M (FINALE)

1. Tulloh (VB) 14'0"6
2. Zimmy (Polj.) 14'01"8
3. Bolotnikov (SZ) 14'02"6
4. Boguszewicz (Polj.) 14'03"4
5. Bernard (Kr.) 14'03"8
6. Wilkinson (VB) 14'04"2

PALICA (FINALE)

1. Nikula (Fin.) 4,80 (nov rekord prvenstev)
2. Tomasek (CSSR) 4,60
3. Nystrom (Fin.) 4,60
4. Ankio (Fin.) 4,55
5. Houven (Fr.) 4,55
6. Lešek (Jug.) 4,55
7. Malcher (Nem.) 4,50, 8. Preussger (Nem.) 4,50, 9. Balastre (Fr.) 4,50, 10. Petrenko (SZ) 4,40, 11. Astafei (Rom.) 4,40, 12. Novik (Norveška) 4,40, 13. Lehnertz (Nem.) 4,30, 14. Grodotski (Polj.) 4,30.

German Titov v Sloveniji

Obiskal je tudi Velenje, danes pa obišče Bled in Vršič

LJUBLJANA, 15. — Ljubljana je danes svečano sprejela sovjetskega kozmonavta majorja Germana Titova, ki je prispel s svojo soprogo in z ostalim spremstvom z letalom iz Dubrovnika v Ljubljano. Prvi je na letališču v Ljubljani pozdravil sovjetskega kozmonavta podpredsednik izvršnega sveta Slovenije dr. Joža Vilfan, zatem pa druge osebnosti Slovenije, med njimi tudi poveljnik ljubljanske garnizije polkovnik Jože Seme. Od letališča do mesta se je kolona avtomobilov prebijala skozi gost špalir meščanov in mladine.

Iz Ljubljane je kozmonavt odpotoval v Velenje, kjer ga je prebivalstvo prav tako prisrčno sprejelo, posebno rudarji, ki so njemu in njegovi soprogi izročili več daril. Na zborovanju je Titov obvestil rudarje o dosedanjih poletih sovjetskih kozmonavtov, nato so si gostje ogledali rudnik. Po vrnitvi iz Velenja v Ljubljano je imel Titov razgovor s člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Zvečer je podpredsednik izvršnega sveta Slovenije dr. Joža Vilfan priredil gostom v hotelu «Belvue» večerjo. Titov bo ostal v Sloveniji do ponedeljka in si bo ogledal Bled in Vršič.

Ženevska konferenca

ŽENEVA, 15. — Včeraj se je v Ženevi ponovno sestal tristranski pododbor, ki razpravlja o prekinitvi jedrskih poizkusov. Ameriški delegat je ponovil

TEFI:

IGLA

Gospod in gospa Šarikova sta se sprla zaradi igralke Krutomirske ki je bila tako neumna, da ni znala ločiti ženskega glasu od moškega, in ko je ob neki priliki poklicala po telefonu Šarikova, je zavpila naravnost v uho njenovi ženi, ki je vzdignila slušalko:

— Dragi Hamlet! Vaši poljubi gorijo na meni kakor nešteti miljoni majhnih ogenjčkov.

Isti večer so Šarikovu postlali v kabinetu, zjutraj pa mu je poslala žena skupaj s kavo pismece:

«Ne želim slišati nikakih pojasnil. Vse je preveč jasno in preveč nizkotno. Anastasija Šarikova.»

Ker Šarikov prav tako dejanjsko ni bil pri volji za pojasnila, se temu niti ni posebno upiral; prizadeval si je nekaj dni, da ne bi prišel ženi pred oči. Zgodaj je odhajal po opravkih, kosil je v restavraciji, večer pa prebil z igralko Krutomirsko ki jo je zapeljeval s stavkom:

— Vi in jaz sva tako ali tako prekleta in samo skupaj se lahko reliva....

Krutomirska je vzklikala: — Hamlet! Vi ste polni odkritosrčnosti! Zakaj se niste predali gledališču?

Tako je minilo nekaj mirnih dni. A nekega jutra, desetega v mesecu, v petek, je Šarikov opazil na tleh pri divanu, na katerem je spal, majhno iglo z rdečim kamnom.

Šarikov je vzdignil iglo, si jo ogledal in mislil:

— Moja žena nima nič takega. To vem čisto za gotovo. Se pravi, da sem jo sam stresel iz svoje obleke. Da ni na njej še česa?

Pazljivo je preiskal telovnik in obrnil žepe.

— Od kod neki se je prikazala tam? In nenadoma se je zvito nasmehnil in pomežiknil z levim očesom.

Stvar je bila jasna: iglo mu je dala v žep sama Krutomirska, da bi se pošalila. Duhoviti ljudje se pogosto tako šalijo, podtaknejo kaj svojega, potem pa rečejo: «Ej ali moja ura? Dajmo, preglejmo Ivana Semjonoviča.»

Stvar najdejo in se smejejo. To je zelo smešno.

Zvečer je stopil Šarikov v garderobo igralke Krutomirske in ji izročaje se, prebrisano ponudil iglo, zavito v papir.

— Dovolite, da vam poklonim, — he!

— Zakaj neki? Zakaj ste se trudili? — je nežno odgovorila igralka in odvijala darilce. A ko ga je odvila in zagledala, ga je vrgla na mizo in se našobila:

— Ne razumem vas! To je očitno šala! Poklonite to malenkost svoji sobarici. Jaz ne nosim sreminih drobnarij z lažnimi kamni.

— Z lažnimi kamni? — se je začudil Šarikov. — Kaj to ni vaša igla? In ali sploh obstoji lažnivi kamenje?

Krutomirska je zajokala in še tudi hip začela cepetati z nogami, s tem je igrala dve vlogi naenkrat!

— Zmerom sem vedela, da sem vas nič. A ne bom dovolila, da se igrali s ponosom žene!.... Vzemite to stvar, vzemite jo! Nikoli prijeti je nočem, lahko da je umazana!

Šarikov je storil vse, da bi jo prepričal, kako so njegovi nameni plemeniti, a Krutomirska mu je pokazala vrata.

Ko je Šarikov odhajal, je še upal, da se bo kako popravilo, a za njim je zaslišal besede: «Glej, prevrtim te! In to ti je Hamlet! Bedni uradnik!»

Zdaj je popolnoma izgubil upanje.

Naslednji dan se je upanje vendarle prebudilo samo po sebi in zelo prebudil je stopil h Krutomirski. A ga je sprejela. Na svoja ušesa je slišal:

— Šarikov? Ne spustite ga notri!

Te besede je izgovoril, kar je najbolje, moški glas.

Tretji dan je prišel Šarikov domov na kosilo in je rekel ženi:

— Ljuba moja! Vem, da si svetlobna, jaz pa nizkotnež. Ampak je razumeti človeško dušo!

— Dobro, — mu je rekla žena. — Štirikrat sem doslej razumela človeško dušo! Da! Razumela sem 8. septembra, ko ste se spečali s sobarico; pri Popovih v počitniški hišici sem morala razumeti prejšnje leto, pa se je našlo tvojino pismo. Nikarte, nikar! Tudi zaradi Ane Petrovne sem morala razumeti dušo. Zdaj pa je tega dovolj!

Šarikov je sklenil roke kakor v obhajilom in ji krotko rekel:

— Samo zdaj mi oprosti, Nataša! Za tiste prejšnje stvari ne morem. Prejšnjih stvari mi ne odpustim. Naj bo! Zares sem bil nizkotnež, a prisegam ti, da je vse končano.

— Vse končano? Kaj pa je to? — Potegnila je iz žepa skrivnostno iglo in mu jo podržala pred nos, se dostojanstveno obrnila in rekla:

— Prosila bi vas, da ne prinašate v hišo stvarnih dokazov svoje nedolžnosti — ha — ha! To sem našla v vašem telovniku. Vzemite to malenkost, roke me pečejo od nje!

Šarikov je pokorno skril iglo v žep telovnika in vso noč je mislil nanjo. Zjutraj je z odločnimi koraki stopil k ženi.

— Vse razumem, — je rekel. — Vi želite razvezo. Privolim.

— Tudi jaz privolim! — se je nepričakovano razveselila žena.

Šarikov se je začudil.

— Ljubite drugega?

— Mogoče.

Šarikov je začel pokašljevati in smrkati.

— Nikdar vas ne bo vzel.

— Ne, vzel me bo!

— Hotel bi videti... ha, ha, ha!

— Kakorkoli že, vas se to ne tiče.

Šarikov je planil.

— O, pro-o-osim! Mož moje žene se mene ne tiče? Ne, pomislite! A?

Molčala sta.

— Gotovo, privolim. A preden se razideva, bi hotel zvedeti samo še to: povejte mi, kdo je bil pri vas v petek zvečer?

Šarikova je malce zardela in odgovorila z nenavadno poštenim glasom:

— Zelo preprosto: Cibisov je bil tu, nekaj trenutkov. Vprašal je, veš, kje si ti, potem pa takoj odšel. Se plašča ni slekel.

— In ni sedel v kabinetu na divanu Cibisov? — je vprašal Šarikov, tako da je počasi in razločno izgovarjal zloge; predirno jo je gledal in mežikal.

— Zakaj?

— Zdaj mi je vse jasno. Igla, ki ste mi jo potisnili pod nos, pripada Cibisovu. Ta jo je izgubil tu.

— To so neumnosti. On ne nosi igel. Saj je moški!

— Ne nosi jih na sebi, a nekomu jih poklanja. Neki igralki, ki Hamleta ni nikdar niti z očmi videla. Ha, ha! Nosi ji igle, ona pa mu pravi uradnik. Stvar je jasna. Lahko mu daste tole blago.

Vrgel je iglo na mizo in odšel.

Šarikova je dolgo jokala. Od enajstih do tričetrt na dve. Potem je spravila iglo v škatlico za dišave in napisala pismo.

«Ne želim slišati nikakih pojasnil. Vse je preveč jasno in preveč žalostno. Ko boste zagledali stvarco, ki vam jo pošiljam, boste razumeli, da mi je vse znano.

Z bridkostjo se spominjam pesnikovih besed: ‚Tu se je torej skrival moj pogin, ta kost mi je grozila s smrtjo...' V tem primeru ste kost vi. Čeprav, seveda, o smrti ne moremo govoriti. Sram me je moje napake, to čutim, ne čutim pa smrti. Zbogom. Pozdravite tisto, ki gre gledat Hamleta in uporablja za zapenjanje iglo za pol rublja.»

Odgovor na to pismo je prišel zvečer. Šarikova ga je brala z očmi, izbuljenimi od besa.

«Spostovana gospa! Vaše histerično pismo sem prebral in to priložnost izrabljam, da se poslovim od vas. Olajšali ste mi težki razplet. Stvar, ki ste mi jo poslali očitno zategadelj, da bi me užalili, sem dal prestojnikovi ženi. Sic transit Catilina. Jevgenij Cibisov.»

Šarikova se je trpko nasmehnila in vprašala sama sebe: — In temu pravijo ljubezen?

Čeprav ni nihče imenoval tega pisma ljubezen.

Potem je poklicala sobarico:

— Kje je gospod?

— Odpotovali so — je odgovorila. — Pripravili so kovček in odšli.

— A-a! Dobro! Bodi! Zakaj pa ti jočeš?

Sobarica se je namrščila, si z roko zatisnila usta in zatarnala. Najprej se je slišalo samo stokanje, potem pa: — ...Zaradi tiste malenkosti, tiste za pol rublja, me muči...

— Kdo?

— Moj zaročenec, Mitar, pomočnik. Dal mi je, lepa gospa, iglo in igla je izginila. Iskala sem jo in iskala, noge sem si obrusila; vendar se vidi: spreten človek jo je ukradel. Mitar pa vpije: «Malomarnica ti, mislil sem, da imaš kaj prisluženega, ampak ali lahko take neredne punce kaj prihranijo?» Na denar je udarjen, moj denar ga je mikal...

— Kako iglo? — je vprašala Šarikova.

— Navadno, z rdečim kamnom, kakor z bonbonom...

— Kaj je zdaj to?...

Šarikova je dolgo tako stala in strmela v sobarico, ta se je rahlo prestrašila, a tudi pomirila.

Šarikova je mislila:

«Tako lepo smo živeli, vse je bilo skrito in zglajeno, življenje je bilo popolno in prijetno. Zdaj pa, glej, je prišla ta prekleta igla nad nas in kakor bi s ključem vse odklenila, vse odprla. Ni ne moža ne Cibisova. In Fenjo je zapustil zaročenec. Zakaj vse to? Kaj storiti?

In ker se ni mogla nič spomniti, je zacepetala z nogo ter zavpila na sobarico: — Spravi se mi ven, trapa!

Sicer pa, nič drugega ji ni preostajalo.

V Wellesovem filmu «Proces», ki je bil napovedan za beneški filmski festival, a ga potem ni bilo, nastopa vrsta znanih igralcev iz raznih držav. Verjetno pa ga bomo v Italiji vseeno videli, saj ga je De Laurentiisova distribucijska družba že napovedala med svojimi filmi za prihodnjo sezono

MARJA BORŠNIK

Študije in fragmenti

(Založba «Obzorja», Maribor)

Današnji človek, ki prebira uvodno besedo Marje Boršnik k njeni najnovejši knjigi se čudi, kako je mogoče, da so bili še pred dvemi, tremi desetletji, tako trdi pogoji za objavljanje literarno zgodovinskih del, kakor sploh za znanstveno delovanje. Danes so tudi za tovrstno publiciranje pogoji vsekakor mnogo ugodnejši, saj vemo koliko razprav, študij in raznih poljudno znanstvenih knjig prihaja v javnost. Sicer pa je najlepši dokaz temu knjiga *Marje Boršnik «Študije in fragmenti»*, ki je prav pred kratkim izšla pri založbi Obzorja v Mariboru.

Marja Boršnik je profesorica za slovensko književnost na univerzi v Ljubljani. Sicer je znana kot javna delavka in pisec številnih razprav. Izdala pa je tudi že štiri knjige, v katerih je objavila izvirne literarno-zgodovinske študije, (Aškerc, Pregled slovenskega slovstva, Fran Celestin, Pogovori s pesnikom Gradnikom), s katerimi je vzbudila pozornost in tudi razburkala duhove. Kot literarna zgodovinarka je pripravila za objavo in tisk kot urednica in komentatorica več zbranih in izbranih del slovenskih klasikov. Za mnoge od teh knjig je napisala uvode, sicer pa je po revijah, zbornikih in časnikih objavila vrsto esejev, študij, razprav in člankov. Zdaj je izdala svojo peto knjigo «Študije in fragmenti», ki predstavlja nekak obračun njenega petintridesetletnega dela. Knjiga je namreč izbor njenih najboljših stvaritev, ponatis tega, kar je še ostalo na rešetu, kot je zapisala sama. Ta dela, ki jih je avtorica nekoliko popravila in dopolnila z najnovejšimi odkritji, pa seveda v novi knjigi niso objavljena v dokaz avtoričinega snovanja. Izdaja torej nikakor ni jubilejna ali počastilna. Po značaju knjige sodeč je ta edicija namenjena vsem tistim, ki jih zanimajo vprašanja slovenske literarne preteklosti, študentom in vsem proučevalcem slovenske književnosti, tako da pomeni dejansko ponatis in izbor najboljšega ter približanje snovi zainteresiranemu bravcu, kateremu morda te razprave in študije drugače ne bi bile dostopne.

Vsebinsko je knjiga razdeljena na tri dele, v kateri so posamezni sestavki objavljeni kronološko. V prvem delu so starejši, večinoma krajši prispevki, posvečeni predvsem slovenskim književnicam. V osredju knjige je več ali manj znani «Pregled slovenskega slovstva», ki je po osvoboditvi izšel kot rokopis. V zadnjem delu pa so objavljene novejše študije in razprave. kronološka razvrstitev snovi omogoča tudi spoznavanje, kakšen razvoj je v teku svojega dolgoletnega dela napravila avtorica.

Čeprav gre v knjigi za literarno zgodovinske razprave in torej za snov, ki je več ali manj odmaknjena širšemu krogu bralcev, pa je vendar treba poudariti, da so mnogi od objavljenih tekstov Marje Boršnikove napisani tako zanimivo in živo, da pritegnejo tudi nestrokovnjaka, pravzaprav vsakega laika, ki ima količkaj zanimanja in posluha za domačo književnost. Posebno je pri tem zanimivo, da je avtorica objavila v tej knjigi vrsto študij o slovenskih pesnicah in pisateljicah.

O objavljenih delih je kritika že objavila svojo sodbo. Neglede na kakršnekoli kritike, pa je treba avtorici priznati izredno plodovitost, globoko poznavanje problemov slovenske književnosti in kot pravi knjiga, zavest, da mora biti literarna zgodovina humanistična ustvarjalna veda ter nujnost, da išče tudi za najzapletenejšo misel najbolj precizen in jasen izraz.

Sl. Ru.

IZ SODOBNE ITALIJANSKE KNJIŽEVNOSTI

Lucio Mastronardi: «Učitelj iz Vigevana»

(Il maestro di Vigevano)

Avtor je obogatil italijansko književnost z delom, ki ga je doslej italijanski bralec zaman pričakoval, in dobil je zanj letošnjo nagrado «Viareggio»

Lucio Mastronardi je razmeroma še zelo mlad. Rodil se je v Vigevanu leta 1930 in ni nikoli zapustil rojstnega kraja za več časa. Njegove življenjske izkušnje so zato v vsakem pogledu zelo omejene, a — kot se to rado dogaja v takih pogojih — zelo napete. Njegov svet se konča na mastnih poljih in travnikih onstran mestnega obzidja, toda v Vigevanu pozna vsako hišo, vsakega človeka in vsako vprašanje.

Do sedaj je objavil dve knjigi in že sama naslova teh dveh knjig — «Cevljar iz Vigevana» in «Učitelj iz Vigevana» — nam dovolj zgovorno pričata, da se mladi pisatelj zanima le za življenje rodnega mesta, o katerem hoče povedati prav vse, kar ve.

Osnovna značilnost obeh Mastronardijevih knjig je torej popolno poznanje obravnavane snovi. Že zlasti velja to za «Učitelja iz Vigevana», ker je pisatelj sam učitelj in izhaja iz učiteljske družine, saj je njegov oče upokojen ljudskošolski inšpektor, medtem ko njegova mati še vedno poučuje. Popolnoma razumljivo je zato, da jemlje pisatelj življenje rodnega mesta in svoje lastno silno resno, skoraj dramatično. Če bi ga mogel primerjati z življenjem velemesta, ali vasi, bi morda drugače mislil in pisal. Ugotovil bi, da se vprašanje moreče vsakdanjosti pojavlja povsod na isti način, dasi z drugačnimi odtenki. Spoznal bi, da bi se človekova usoda v ničemer ne izpremenila, če bi na primer odpravili sistem koeficientov v določanju državnih plač ali imeli pametnejše kolege in predstojnike. Smisel življenja je in mora biti nekje drugje. Toda Mastronardi ga ne išče. Pred njim je neka določena stvarnost in on reagira nanjo z vso silo svojega občutljivega značaja in z vso donkihotsko žejo po idealni pravici, ki jo zmore njegovo žlahtno srce. Bodeča ironija, krvava satira in gnev pred samim seboj in bližnjim so zato edina logična literarna sredstva tega «mladega jeznega moža», v katerem se pomanjkanje določenega in jasnega duhovnega cilja večkrat krije s prepričanjem, da je treba najprej podreti do tal in šele potem pomisliti na osnove njegove obnove.

S tem seveda nočemo zmanjšati ne literarne ne dokumentarne vrednosti Mastronardijeve najnovejše knjige. Mastronardi je nedvomno zelo nadarjen pripovednik in slepo verjame v svoje poslanstvo. Že ta slednja značilnost bi zadostovala, da ga uvrstimo med tiste redke sodobne pisatelje, ki imajo književnost za areno najvišjih življenjskih in duhovnih bojev — ne pa za telovadnico slogovnih preciozností — in so zato v zadnjih časih dali novo in večje dostojanstvo italijanskemu pripovedništvu. Vendar bi hoteli od vsega početka primerno poudariti zgodovinsko vlogo romana, kakršen je ta «Učitelj iz Vigevana». Menimo namreč, da je «jezno» obravnavanje stvarnosti iz enega samega zornega kota neizbežno usojeno na propad, takoj ko se izpremeni ena sama komponenta tiste stvarnosti. Iz tega sledi, da je vzdušje, v katerem živijo Mastronardijevi junaki — kot sicer vsi junaki tako imenovanih «jeznih avtorjev» — nujno vezano na trenutno stanje določenega okolja in ne more dosezati pravih umetniških vrhuncev. Priznamo pa, da je današnja stvarnost v duhovnem pogledu tako enolična, dolgočasna in premočrtana, da je skoraj ne moremo drugače podati. Romani, kakršen je «Učitelj iz Vigevana», so zato predvsem važni dokumenti iz naše dobe in če bi že ne obstajali, bi si jih bilo treba takoj izmisliti, zakaj samo takemu literarnemu žanru lahko danes zaupamo kroniko naših dolgočasnih in vendar živčno zelo napetih dni.

V «Učitelju iz Vigevana» moramo torej iskati najprej vzdušje. Zgodba je popolnoma postranska zadeva in je komaj vredna omembe.

Neki razmeroma še mlad učitelj, koeficient 271 plačilnega razreda, životari z mlado in še prijetno ženo in devetletnim otrokom v delavskem hišnem bloku. Ponosen je na svoj učiteljski poklic, nima pa sredstev, da bi svojemu ponosu dajal dovolj trdne osnove. Žena se zato stalno pritožuje. Rada bi si poiskala službo, mož pa ji tega ne more dovoliti, ker se ne spodobi, da bi učiteljeva žena delata. Na ta račun se vedno kregata, dokler se žena končno ne odloči in gre tudi brez moževega dovoljenja v tovarno kot delavka. Njena plača je že po nekaj mesecih višja od moževe, kar še bolj ponižuje ubogega učitelja. Mine še nekaj časa in Ada — tako se imenuje žena — rodi rdečelasega sinčka. Mož je prepričan, da to ni njegov sin in nastala bi prava tragedija, če bi dete ne umrlo naravne smrti nekaj dni po rojstvu.

Stanje v hiši je od tistega dne dalje silno napeto. Ada zdaj očitno vara svojega moža. Vrh tega ga prepriča, da zapusti šolo. Z njegovo odpravnino in s pomočjo svojega brata ustanovi majhno tovarno čevljev, ki že od vsega začetka lepo uspeva. Ubogi učitelj doseže tako dno ponižanja. V tovarni ne more pomagati, ker se nič ne razume na čevlje, medtem ko ima žena zdaj stalnega ljubimca, ki ji skoraj vsak teden daruje kak zlat okrasek. Ne preostane mu drugega, kot da se zopet udeleži natečaja za učiteljsko mesto. Loti se učenja in po uspešnem usposobljenostnem izpitu dobi stolico na stari šoli. Vrne se tako k svojim starim navadam in je videti skoraj srečen, pa čeprav nima več družine. Toda še en hud udarec ga čaka. Žena mu nekega dne zboli in umre. Prav gotovo bi ne žaloval za njo in bi jo kmalu pozabil, če bi mu na smrtni postelji ne zaupala, da je bil rdečelasi otrok res njegov, medtem «Za industrialčevega sina ti ponujam dva otroka malih posestnikov in enega otroka... radodarnega dekleta».

«Industrialčev sin bo ostal pri meni», sem rekel.

V tistem trenutku je vstopila kolegica Rapiani:

«Prav meni so morali dati sodrgo!» je zavpila: «Ni prav, da ima Mombelli vse otroke bogatašev, jaz pa vso sodrgo».

In še en primer:

«Trg je prazen kot vedno v delavnikih.

Ozračje je otožno kot vedno. kadar sije luna in istočasno rosi in je delavnik.

Neki duhovnik stopa počasi preko trga. Vsako noč ob isti uri stopa počasi preko trga. Prav vsako noč in vedno ob isti uri. Videl sem ga, ko sem bil še majhen in zdaj ga zopet vidim. In vedno ob isti uri. Spremenila se je samo njegova hoja. Zdi se mi zdaj bolj utrujen. Lahko pa je to le zaradi mojih oči, ki so zdaj bolj utrujene kot nekoč. Prav gotovo je to zaradi mojih oči, ki me silijo, da vidim to, česar ni, ali to, kar hočem videti.

S kolegom se približujeva stebrišču. Tam kot po navadi sedijo vedno isti mali industrialci neki veleindustrialec in delavec. Kot po navadi se gledajo in čakajo, da pride pol dvanajstih. Tedaj bodo šli domov. Prvi z avtom in slednji s kolesom.

Pod oboki se razlega Modugnov glas :«Mož v fraku»

«Izbrali smo to popevko, da malo ponagajamo novinarju», mi pravi eden njegovih najboljših prijateljev. Novinar sedi v enem kotu in mrmra: «To res ni taka stvar... vsakdo lahko skomponira tako popevko». Toda je bled, zelo bled. Morda je to zaradi odseva neonskega napisa: «Bar princ».

Vrnem se domov... Od daleč prihaja ropot vlaka. Zazliši se njegov pisk in jaz se jočem, ne da bi se zavedal, medtem ko dež trka na šipe».

Vsa knjiga je sestavljena iz podobnih prizorov in prizorčkov, ki venomer prekinjajo pripovedovanje in ga nekako smešijo, kot bi avtor s tem hotel poudariti, da ni važno, kaj se dogaja, temveč «kako» to je, v kakšnem vzdušju se dogaja. Odtod tudi njegova pikra ironija na vse, kar si ljudje domišljajo, da je važno, ker ne vedo, da je vir sreče v našem odnosu do sveta, ne pa v svetu samem.

Na splošno je pisatelj v svojem prijemu zelo učinkovit. Vendar se nam zdi, da ponekod njegova satira presega okvir dostojnega literarnega okusa in postane burkasta, kar znatno zmanjšuje njeno prepričevalnost. Prav tako smo ugotovili nekatere nedoslednosti, ki izhajajo iz pripovedovanja v prvi osebi. Očitno je namreč, da se junak vsaj včasih jasno zaveda svoje klavrne usode, to je, svoje neznačajnosti, svojega strahopetstva, skratka svoje duhovne nesposobnosti. Toda to se v psihološkem pogledu bije s tem, da nič ne stori, da bi se vedel drugače. Z drugimi besedami povedano, se nam zdi, da se je nemogoče podsmehovati svoji usodi in hkrati ne storiti ničesar, da bi jo popravili, kajti ironija je v bistvu najboljše znamenje, da smo spoznali svoje šibkosti in smo že na poti, da jih popravimo. Ta nedoslednost jemlje Mastronardijevemu junaku dobršen del umetniške in humane učinkovitosti. Sicer pa Mastronardi prav gotovo ni hotel napisati psihološkega romana. Hotel je samo podati — kot smo že rekli — glavne in odločujoče komponente nekega izrazito provincialnega vzdušja, to je tistega vzdušja, v katerem se je rodil in začel pestovati svojo jezo do vsega, kar jemlje človeku duhovno svobodo. V tem pogledu je nedvomno popolnoma dosegel svoj namen in obogatil italijansko književnost z delom, ki ga je vse doslej italijanski bralec zaman pričakoval.

Laskavo priznanje, ki ga je bil pred kratkim deležen na enem izmed najvažnejših literarnih natečajev, je torej popolnoma zasluženo. Bralci si danes želijo predvsem to, da jim pisatelji neposredno in po možnosti nesramno povedo, kakšni so, četudi se to v marsičem ne sklada s klasičnimi estetskimi načeli.

JOSIP TAVČAR

Z beneške bienale. Ryokichi Mukai (Japonska): Mravljišče, skulptura

Beneška bienala, ki jo bodo kmalu zaprli, je še vedno deležna lepega obiska, vsote, za katere so bila prodana posamezna dela, pa gredo v visoke milijone (Na sliki: Skulptura grškega kiparja Kapralosa)

ROMAN MLADE PISATELJICE

Nade Matičič

GOZD JE ONKRAJ HRIBA

Tudi ta knjiga je izšla pri mariborski založbi Obzorja

Domačih novitet smo vedno veseli, posebno še, če se pojavi ime doslej neznanega avtorja. Vendar pa je pri tem navadno tudi tako, da taka dela pretipamo do kosti in smo pri ocenjevanju del domačih avtorjev bolj strogi, bolj pedantni in postavljamo zanje strožja merila in zahteve. To je morda prav do neke mere, vendar pa prevelika strogost le ni na mestu, ker utegne pomeniti udarec na glavo, ki je lahko usoden. Zlasti za avtorje, ki šele stopajo v javnost. Zato tudi ne smemo prestrogo obravnavati kratkega romana «Gozd je onkraj hriba», ki ga je napisala doslej širši javnosti neznana Nada Matičič in izdala mariborska založba Obzorja. Roman bi preostre kritike ne prenesel, pogum mlade pisateljice in do neke mere tudi delo samo pa zaslužita vendar tudi nekaj priznanja.

V svojem kratkem romanu obravnava pisateljica ljubezensko zgodbo iz meščanskega sveta. V ospredju njene pripovedi je mlada, lepa Julija z malim sinkom, iz ugledne meščanske družine, ki ji gospodari njena odločna mati. Ta ji je preskrbela tudi moža, s katerim pa ni prišlo do sožitja. Medtem ko ima lepa Julija svojega ljubimca, ki pa jo zapusti, ima njen mož, sicer vedno korekten a malce bladen in zadržan, svojo ljubico. Moževa nenadna smrt in zaoustitev ljubimca, povzroči preokret. Julija se začne zavedati sama sebe in se s pomočjo svoje prijateljice iztrga izpod vpliva svoje matere in strica ter zbeži na deželo, kjer stopi v službo. Tu pa spozna čudaškega, samosvojega inženirja, ki ga preganja njegova na pol nora žena, s katero že dolgo ne živi skupaj. Ljubezen, ki zaživi med obema človekoma dokončno utrdi samostojno pot mlade žene, robatega in surovega inženirja pa prerodi in spet napravi pravega človeka. Mati pa kar hitro preboli izgubo svoje hčerke in že išče novih žrtev za uveljavljenje svoje gospodovalne oblasti. V okviru te pretežno ljubezenske zgodbe obravnava pisateljica še moralne probleme krivde in svet pokvarjenega meščanstva.

Zgodba sama in problemi, ki jih pisateljica v njej načenja, niso torej nič novega, niti izvirnega. Tudi svet propadajočega meščanstva poznamo. Ob branju te knjige se bralec nehote in kar mimogrede spomni na dve pisateljici, eno domačo in eno tujo (Saganova, Miheličeva), ki sta v svojih delih tudi obravnavali sorodno snov in povrh vsega še boljše in bolj prepričljivo. Tudi v primeru snovi je pisateljica pokazala začetniške nerodnosti, saj vrinek z «nevnikom izzveni vsaj neizvirno, če že ne prisiljeno. Vendar je kljub tem slabostim treba priznati avtorici, da je njena romantično sentimentalna zgodba vendarle zanimiva in da bodo zato bralci radi segali po njej, čeprav jih sam konec najbrž ne bo zadovoljil. Podoba meščanstva, ki jo podaja, je stvarna in resnična in kaže, da ta svet pisateljica dobro pozna. Predvsem pa je pisateljici uspel prikaz osrednje ženske osebe, Julije, ki je življenjska in prepričljiva. Vsa pripoved je tudi spretna in zanimivo dogajanje z zapleti ter razpleti tako, da bo knjiga pri bralcu deležna uspeha. To pa je tudi že nekaj, čeprav bo pisateljica morala še precej storiti, če bo hotela prodreti v svet polnokrvne umetniške besede.

Sl. Ru.

AVTOMOBILIZEM

Zadnji Fordov model «Cortina»

V znanem letoviškem kraju Cortina je družba Ford pred dnevi predstavila javnosti svoj zadnji model, ki nosi ime «Cortina».

Ameriška družba hoče letos močno prodreti v evropsko tržišče in je v nekaj mesecih predstavila celo vrsto novih avtomobilov, in sicer «Consul 315», «Consul Capri» «Anglia-Stirje letni časi», «Taunus 17M» TS, «Zodiak», «Zephir-4» in «Zephir-6». Zdaj je bil na vrsti «Cortina» in v kratkem bosta sledili novi luksuzni model «Anglie» ter že pred mnogo časa najavljeni, «Cardinal» ki pa bo nosil ime «Taunus 12 M». Ford «Cortina» ima namen dopolniti vrzel, ki je nastala med «Anglio» in «Consulom», potem ko so zadnjemu modelu povečali delovno prostornino od 1300 do 1500 cc.

Priprava in izbira dokončnega modela za to vozilo sta baje stali nekaj milijonov funtov in dobra štiri leta dela. Glavna karakteristika nove limousine je v prostorni karoseriji, ki je po svojih merah enako vozilom znatno višjega razreda. Proizvajalci pa so hoteli ravno to, nuditi kupcu prostorno vozilo, ne da bi bil prisiljen vzdrževati zahtevnejše vozilo.

To težnjo je obrazložil sam predsednik družbe: «Vedeli smo — je rekel — da upoštevajo Anglio med najbolj priljubljena velika-mala vozila na svetu; povpraševanje zanjo je bilo vseskozi tako živo, da smo jo proizvedli v tako velikem številu, kakor še nobeno drugo vozilo v zgodovini angleške industrije.

Vendar smo hitro spoznali, da vlada veliko povpraševanje po vozilu, ki bi razmeroma nizki kupni ceni in nezahtevnemu vzdrževanju združevale prostornost in zmogljivost večjih in dražjih vozil.

Kljub temu, da večina misli, da je te težnje nemogoče vskladiti, menim, da smo z zadnjim modelom zadostili tem zahtevam.»

Jekleno ogrodje vozila je razmeroma lahko (234 kg), vendar je kljub temu zelo močno. Prednjo premo, tipa Mac Parson, ojačuje še drog proti gibanju.

Zadaj so nastavljene dolge poleliptične vzmeti in teleskopski blažilci.

Motor je isti kakor na Angliji, le da je tu hod bata daljši in delovna prostornina tako narasta na 1198 cc.

Smerne kazalce vključimo z nastavljenim stikalom, na volanu, ob katerem je tudi selektor za dolge, zasenčene in parkirne luči.

TEHNIČNE ZNAČILNOSTI

Poraba goriva 6,9 na 100 km; maksimalna hitrost 130 km/h; pospešek v sek. (od 0 do 100 km/h) 25".

Stevilo sedežev 5; teža kg 806; prostornina prtljažnega prostora 0,59 kub. m; motor spredaj; pogon na zadnjih kolesih; delovna prostornina 1198 cc.; izvrtina cilindra 81 kv. mm., hod bata 58 mm.; maksimalna moč (SAE) 48,5 KM pri 4800 obr./min.; kompresijsko razmerje 8,7; menjalnik štiristopenjski; zavorna površina kvadr. cm 529.

MERE VOZILA

Dolžina 427,5 cm, širina 158,7 cm, višina 138,7 cm, kolotek 125,7 cm; razdalja od sprednjega sedeža do stropa 95,8 cm, od zadnjega do stropa 96,2 prostor za noge spredaj 113,6 cm, zadaj 97,2 cm.

Primerjava zunanjih mer «Cortine» s «Fiat 1100» ali «Fiat 1300-1500» nam pokaže, da je novo vozilo znatno bolj prostorno, čeprav je nekoliko nižje.

	Ford Cortina	Fiat 1100	Fiat 1300-1500
Dolžina v metrih	4.27	3,91	4,03
širina »	1,58	1,47	1,36
višina »	1,44	1,46	1,54

Rdeči trikotnik tudi v Jugoslaviji

Od prvega oktobra dalje vsa vozila, ki krožijo po Jugoslaviji, tudi inozemska, morajo biti opremljena z rdečim trikotnikom.

Brez tega znaka lahko vozijo le motorji in tuja vozila, katerih teža ne presega 3.500 kg.

Vozila s prikolico bodo morala imeti dva taka trikotnika.

Znak se podnevi postavi le če je vozilo nevidljivo v razdalji 100 m, medtem ko je ponoči obvezno če vozilo ustavimo na vozišču. Znak se postavi meter ali meter in pol od cestnega roba pravokotno na smer vožnje vsaj trideset metrov za ustavljenim vozilom.

Novi cestni zakon v Franciji

S prvim oktobrom bo stopil v veljavo novi francoski cestni zakon, ki obeta tamkajšnjim voznikom dokaj trdo življenje; vendar tudi pešcem nalaga celo vrsto dolžnosti. Med drugim bodo morali pešci hoditi na levi strani ceste tako, da bodo videli njim nasproti vozeča vozila in se jim bodo lahko izognili. Ponoči bodo morali imeti na rokavu poseben bleščeč znak, da jih bodo avtomobilisti že od daleč lahko zagledali.

Poostrene bodo tudi globe. Slednje bodo seštevali vsak mesec. Prva in druga globa v mesecu bosta običajni: 1000 «lahkih» frankov, tretja in četrta 5000, pri peti in naslednjih pa bo vsota preskočila kar na 25.000 frankov.

Avtomobilist pa se bo lahko izognil narastku glob, če bo le te «zaslužil» v različnih departmajih. To bo možno, ker ne bodo vodili osrednjega štetja in bodo oblasti imele v evidenci le prekrške na svojem področju.

Največja dovoljena hitrost bo znašala v mestih 60 km. V nekaterih večjih mestih bo dovoljena hitrost narastla na 80 km.

S POTOVANJA PO DEŽELI TISOČERIH JEZER

V zameno za jezera je ponudil enako količino petroleja

Na Finskem so našteli kar 62 tisoč jezer - Poleti vožnja s parnikom - pulmanom, pozimi pa z avti in tovorniki

Čeprav je Finska še razmeroma mlada država, saj je dosegla neodvisnost šele leta 1917, je kljub temu že dobro razvita ter se vsestransko uvršča med napredne evropske države. Kot v vseh drugih panogah je tudi na področju turizma zelo napredovala ter prihaja vsako leto več turistov, ki si žele spoznati severne kraje in ljudi.

Zaradi svojega zemljepisnega položaja, saj leži prav na severnem koncu Evrope ter meji na eni strani na Sovjetsko zvezo, je bila Finska v preteklosti prav glede turizma zelo zanemarjena. Toda prav zaradi svojih naravnih lepot, s katerimi so bogato obdarjene vse severne države, si je Finska kmalu priborila sloves lepe dežele. Tu so lepa jezera, krasni brezovi gozdovi, številne reke, v katerih je ribolov zelo bogat, in prekrasni kraji za krajše in daljše izlete. Finci so seveda na svoje naravne lepote izredno ponosni in jih radi kažejo tujcem. Zraven tega so izredno gostoljubni, tako da ima tujec tudi na tem skrajnem kotičku Evrope, ki ima poseben čar, občutek, da je doma.

Se danes se ne ve, odkod izvira finski narod. Jezikovno so povezani z Estonci in Madžari. Zgodovinarji in etnografi so mnenja, da so prišli ti trije narodi na zapad iz Srednje Azije, ali pa Mongolije, to seveda pred sto in sto leti. Naj bo resnica taka, ali drugačna — Finci imajo danes druge probleme ter nimajo časa, da bi se ukvarjali z vprašanjem svojega izvora. Zadovoljni so, ker živijo ob Severnem Baltskem morju in to več časa, kot jim ga zgodovinarji dopuščajo.

Pa pustimo pri miru zgodovinarje in etnografe in se vrnimo k temu, kar smo hoteli pravzaprav povedati. Najmanj bomo pogrešili, če bomo imenovali Finsko «zemljo tisoč in tisoč jezer». To je tudi res, saj so zemljepisci našteli nič manj kot 62.000 jezer. Ni nam znano, če so to število zaokrožili na več, ali na manj. Ta jezera, ki zavzemajo skupno 9 odst. celotne površine Finske, predstavljajo najbolj razširjen labirint jezer v vsej Evropi. Prekrasen pogled na ta jezera, ki se nudi tujcu, če potuje z letalom, daje tej progi tak čar in mikavnost, da smatrajo to letalsko progo eno najlepših in najbolj zanimivih prog na svetu.

Na progi Helsinki-Kuopio lahko iz letala vidijo več tisoč jezer. Nekatera so velika, kot na primer Iso-Saimaa, ki ima 4400 kv. kilometrov površine, druga pa so tako majhna, ter so malo večja od naših kraških kalov. Tu, okrog teh jezer, se razvija pristen finski turizem. V dolgem zimskem času, ki traja od oktobra do aprila, vsa ta jezera zamrznejo. Skorja ledu je tako debela in trda, da lahko vozijo po njej ne samo vozovi in avtomobili, temveč celo avtobusi in kamioni. Najlepše je ob teh jezerih v poletnem času, to je od junija do avgusta. Pravijo, da je neki bogat turist, ki so ga te naravne lepote zelo navdušile, ponudil Fincem v zamenjavo za nekatera najlepša jezera enako količino petroleja.

Motiv ob finskem jezeru

Finci pa niso mogli jezer izvažati in tako morajo še danes kupovati petrolej.

Če si hoče turist ogledati vsaj nekaj od teh jezer, mora razpolagati ne samo z denarjem, temveč tudi s časom. Po nekaterih notranjih progah so v rabi stari, pa tudi moderni parniki, ki vzdržujejo promet po rekah in jezerih. Vožnja lahko traja nekaj dni, kot tudi nekaj tednov. To velja za turiste, ki imajo dovolj časa za takšno potovanje. Če pa ima turist na razpolago tako denar, kot čas, potem si lahko privošči potovanje z najmodernejšim aerodinamičnim parnikom - pulmanom. Najhitrejši tip takšnega parnika je «hidrofoil», ki prevozi v treh urah jezero Paeijae, dolgo 120 kilometrov.

M. MAGAJNA

HOROSKOP

Veljaven od 16. do 22. septembra

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V sentimentalnem življenju ne bo v tem tednu nobene novosti, niti sprememb. Nič ne bo motilo harmonije z drago osebo. V poklicnem delu nepričakovani zapletljaji, ki vas bodo sicer malo presenetili, a se bo vse lepo uredilo. Pismo.

BIK (od 21. 4 do 20. 5.) V srčnih zadevah se boste nenadoma našli na razpotju in se boste morali odločiti. Dobro premislite in ne nasedajte govoricam. V poklicnem delu se bodo razmere normalizirale in boste uveljavili svoje stališče, če se ne boste razburjali.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Na sentimentalnem področju spremenljive razmere, včasih razburkane vode toda vse se bo ob koncu tedna pomirilo in bo zasijalo sonce. Poklicno delo zahteva večjo prizadevnost, sicer se bodo nakopičile težave. Srečni dan nedelja.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Obeta se vam prijeten sestanek z osebo, ki vam je zelo pri srcu. Preživeli boste v njeni družbi srečne ure, ki vam bodo ostale v trajnem spominu. V poklicnem delu vas čakajo nove naloge. Uredite neko zasebno zadevo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ozračje v srčnih zadevah se bo razjasnilo in bo spet zasijalo sonce. Intimna sreča in zadovoljstvo. Lepi, prijetni trenutki z osebo, ki vas razume in ima rada. Obisk znancev. Presenečenje in darilo. V poklicnem delu priznanje.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Lahko ste zadovoljni, ker je že mimo nevarnost, ki vam je pretila v odnosih z drago osebo. Razni dogodki bodo še bolj utrdili medsebojno razumevanje in ljubezen. V poklicnem delu je na vidiku prijetna novost. Pismo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V srčnih zadevah vam bodo zvezde zelo naklonjene in boste deležni nepričakovanih izrazov ljubežni drage osebe. V poklicnem delu se bodo razmere polagoma izboljšale in boste dosegli uspeh, kljub utrujenosti. Srečni dan sobota.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vse boste pokvarili, če boste nasedli govoricam nevoščljivih prijateljev, oziroma prijateljic. Draga oseba vas ima rada, a ne more prenašati ljubosumnosti in grobih izrazov. V poklicnem delu boste premagali malenkostne ovire. Pismo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Nekoliko razgibane vode v sentimentalnem življenju, toda po vaši krivdi. Lahko boste preprečili neljube posledice, če ne boste nasedli govoricam, ki jih bodo nevoščljivi jeziki širili na račun drage osebe. Srečni dan sreda. Obisk

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) V srčnih zadevah ne smete izzivati sreče in preveč tvegati, oziroma zahtevati nemogoče stvari, sicer boste vse pokvarili. V poklicnem delu se morate lotiti bolj vestno in vztrajno nalog in dolžnosti. Uredite svoje odnose s prijatelji.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V srčnih zadevah vam bo sreča zelo naklonjena, ker se bo utrdilo staro prijateljstvo in se boste ponovno prepričali, da vas ima neka oseba zelo rada ter ji lahko zaupate svoje tajnosti. Glede poklicnega dela ste lahko brez skrbi Prijeten sestanek.

RIBI (od 20. 2. do 20 3.) V ljubezenskih zadevah bodite bolj previdni in prevdarni. Vse priložnosti in možnosti, pa in stezice, ki so pred vami, pelejo v srečnemu zaključku. Izbira ni lahka. Nekoliko premislite in naj odloča srce. V delu uspeh. Pismo.

Portoroška noč

Ob zaključku letošnje sezone je bila v soboto, 8. t. m., Portoroška noč, ki je privabila v Portorož precej gostov. Prav gotovo bi bilo še več gostov in spored bi bil še bolj pester, če ne bi bilo prejšnji dan tako neurje. Prireditelji so imeli kolikor toliko sreče, ker se je vreme hitro zboljšalo in je bilo v soboto kar prijetno, tako da so se gostje lahko zabavali do jutra. Vsekakor pa bi bilo bolj umestno, če bi Portoroško noč priredili že med sezono, najkasneje do 15. avgusta. Zaradi nenadnega poslabšanja vremena v petek je marsikaj odpalo, tako niso pekli vola, ni bilo toliko stojnic, jadrnice niso prišle in ni bilo več plesov na prostem, otroške baklade in ugrabitve vile.

Glavna točka, kakor vsako leto, je bila izvolitev «Portoroške vile.» Pred izvolitvijo so gostje občudovali umetne ognje, nato pa se je na odru pred ljudskim domom prikazala skupina lepih deklet — prva mednarodna revija ženske lepote, od Švedske do Izole, Za «Portoroško vilo 1962» je bila izvoljena — ob prisrčnem žvižganju domačih navijačev — plavolasa Švedinja, drugo mesto je zasedla [illegible] na Dunajčanka, tretje pa [illegible] jazno štajersko dekle Darinka Konič iz Maribora.

Vila je dobila pokal in [illegible]len pas z napisom, vseh 12 [illegible] movalk pa praktična darila [illegible] steklenice štajerskega vina, [illegible] so jih prispevala razna [illegible] jetja iz Maribora in jih je [illegible] poticam izročil — Občinska [illegible] pa zabaval — Božo Podkrajšek.

Na sliki prva od leve «Portoroška vila 1962», prva od desne pa Darinka Konič iz Maribora, ki je zasedla 3. mesto.

POVEST PARTIZANSKE ZVESTOBE

po Tonetu Seliškarju ilustriral Albert Sirk

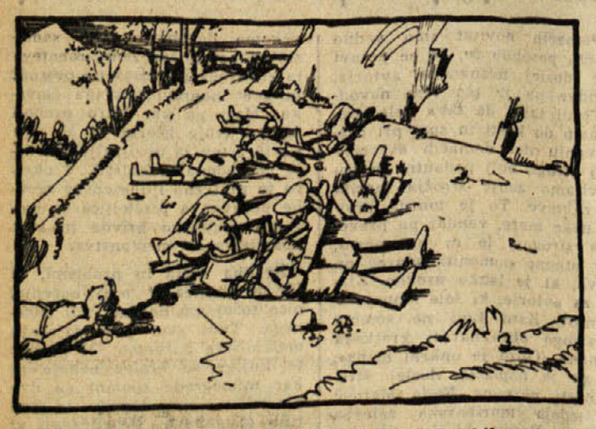

Premagal je grozo in stopil bliže. Trupla so bila vsa prestreljena in vsa oblita s krvjo. Nenadoma je Pavlek vzkliknil od bolečine in se zgrudil na mrtvega očeta.

Zdelo se mu je, da se vse okoli njega pogreza, da se kamnolom ruši nanj. Mahoma pa je vstal, zmočil rutico v potoku, obrisal očetu obraz, in ga premaknil na mah.

Stisnil je pesti in vzkliknil: «Maščujem te oče! Maščujem vas vse!» Odločno je odhitel proti pogorišču in zaprosil za lopato. «Očeta bom pokopal,» je dejal tiho.

Žena je šla z njim in mu pomagala. Pavlek je položil očeta v izkopano jamo in mu pokril obraz z mehkim mahom. Ko ga je pokopal, je bil mlad fant trd kot jeklo.

Maksove dogodivščine

Iz naših krajev

TEDEN

Preteklo nedeljo je bila na Kolču pri Bazovici svečana slavja 32. obletnice smrti baških junakov. Okoli spomenika se je zgrnila množica slovenskih in italijanskih antifašistov, medtem ko so prof. Zorko Jelinčič, Giovanni Potogna in dr. Bruno Pincherle počastili spomin žrtev s primernimi govori. Predstavniki raznih organizacij so k spomeniku položili vence, medtem ko je bariški pevski zbor ubrano zapel nekaj žalostnik.

Razen svečane proslave bazovskih junakov moramo še omeniti da je v nedeljo prišel v Občine tržaški župan Franzil in je v tamkajšnji kino dvorani govoril o «štiriletni demokratični upravi tržaške občine». Med poslušalcev je bilo zelo malo zaranih, saj ni župan pokazal v bistvu nič novega. Opazovalci so ugotovili, da je spet omenjal, kaj vse da bodo naredili tako da je ostalo pri starem kot pred dvema letoma, ko je župan Franzil bil prvič v Občinah in je obljubljal isto kot prejšnjo nedeljo.

Mondikalno življenje je bilo v pretekli teden zelo razgibano. Najprav presenečenje so pripravili delavci v podjetjih Ferriera, kjer so po desetih letih odpustili prvo stavko. V obeh podjetjih je zaposlenih 386 delavcev, ki so vsi zapustili delo in stavkajo zato, da bi izboljšali svoje življenjske pogoje. Tudi kovinarji v zasebnih podjetjih so v četrtek začeli stavkati in so jo proglasile vse tri sindikalne organizacije.

Z Dunaja pa se je vrnila tržaška delegacija, ki je uradno obiskala dunajski velesejem. Kot je bil nedvomno ploden, saj so tržaške predstavnike sprejeli najvišji predstavniki avstrijskega gospodarskega in javnega življenja in so na razgovorih razpravljali o nekaterih važnih vprašanjih, ki zadevajo gospodarske odnose med Trstom in Avstrijo.

V četrtek so se na tržaški bolnici začeli zdravniški dnevi. Kjer 400 zdravnikov iz Italije in tujine razpravlja o nevarnostih. Predavanja so se začela včeraj.

Omenimo naj tudi nekaj poročil o razvoju turizma na našem področju, ki smo jih v pretekli teden. V zadnjih treh mesecih so na našem področju zabeležili skupno 80.044 nočnin domačih in turistov, pri čemer predstavlja Sesljan, ki ga je obiskalo 41.413 turistov s 25.898 nočitvami. Turistično sezono so imeli tudi v miramarskem gradu, ki ga je obiskalo 338.100 oseb, medtem ko je prišlo na Sv. Justa 65.880 turistov.

Pretekli petek je prispel iz Rima v Beograd jugoslovanski veleposlanik v Rimu Mihajlo Javorski, ki je v spremstvu generalnega konzula FLRJ v Trstu Rudolfa Janhube poslovil od vladnega generalnega komisarja dr. Palisejа, predsednika pokrajinske uprave in tržaškega župana dr. Franzila. Veleposlanik Javorski bo v kratkem zapustil Rim in odpotoval v domovino na njegovo mesto pa bo prišel dosedanji podtajnik za zunanje zadeve Ivo Vejvoda.

Omenimo naj še omenimo živahno delovanje na šolskem področju, kjer so se v petek začeli popravni izpiti za maturante slovenskih srednjih šol. Skupno opravlja izpite 44 kandidatov. Začelo se je tudi vpisovanje za šolsko leto 1962-63 in bo trajalo do 25. septembra. Letos se bodo dijaki lahkotnejši meri poslužili štipendij, ki jih je dalo na razpolago ministrstvo za javno šolstvo. Novost je tudi v tem, da bodo letos prvič zastonj dobili knjige učencem osnovnih šol. Učenci prvega in drugega razreda bodo prejeli knjige, od katerih je vsaka vredna 700 lir, učenci ostalih razredov pa dve knjigi, od katerih stane vsaka tisoč lir.

Zaradi kovinarjev, ki so jo v četrtek nepopustljivosti Finmeccanice proglasili v zasebnih kovinarskih podjetjih, je v zadnjih treh dneh paralizirali tudi kovinarska podjetja v Goriškem. Ker so na Goriškem največja podjetja te vrste v IRI in se jih stavka ne morejo v njih z delom nadaljevati. Med temi so tudi CRDA v Ronchiju in SAFOG v Gorici. Ob drugod pa so se delavci odzvali vabilu sindikatov. V Gorici so imeli danes stavke v četrtek, medtem ko se je prvi del stavke vršil v soboto zvečer.

Goriški župani so imeli pred dnevi na pobudo pokrajinske uprave v Gorici svoje prvo zborovanje. Pogovorili so se o ukrepih za pomoč po suši oškodovanemu kmetijstvu in poslali italijanski vladi resolucijo, v kateri zahtevajo takojšnjo in učinkovito pomoč. Predvsem zahtevajo brezplačno seme in umetna gnojila, krmilno moko po znižani ceni, odpis carinov uvoza živine, odpis carinov in drugih dajatev. Prefekturi so začeli po vaseh razdeljevati živinorejcem krmilno koruzno moko po znižani ceni 3950 lir za stot in izvedenci kmetijskega nadzorništva so sklicali sestanke kmetov, na katerih so jih poučili, kako premagati težave pri krmljenju živine zaradi pomanjkanja sena. Taki sestanki so bili tudi v Sovodnjah, Števerjanu in Doberdobu. Žal pa so na njih predavali samo v italijanščini.

Goriški prefekt je objavil odlok, po katerem bodo 11. novembra občinske volitve tudi v Ronkah, kjer je sedanji upravi potekel mandatni rok. Občino vodi sedaj napredna levičarska uprava, ki je sestavila prav dober program za javna dela, davčno politiko itd. Prefektura pa ji je često ovirala delo in pred dnevi je bila pri prefektu delegacija predstavnikov naprednih občin in naprednih parlamentarcev, ki je protestirala proti takemu diskriminacijskemu in protiustavnemu ravnanju. Volilna kampanja v tej občini, ki je tretja na Goriškem (za Gorico in Tržičem), se bo začela 27. septembra.

Naše Kraševce pa bo zanimala vest, da je pokrajinska uprava naročila izdelavo načrtov za ureditev in asfaltiranje ceste Devetaki - Martinščina - Zagraj, ki deloma zanima tudi Doberdobce, Poljance in Vrhovce.

BLIŽA SE ČAS TRGATVE - ČEPRAV GROZDJA NE BO DOSTI

Kakovost vina ob slabi letini je odvisna predvsem od dela v kleti

Najvažnejše je vprašanje sodov - Nekaj nasvetov vinogradnikom, ki niso posvetili dovolj pozornosti vinskim posodam

Kot nas, tako so izkušnje učile tudi naše prednike. Zato so rekli: Čim slabša vinska letina, tem večjo skrb je treba posvetiti kleti! In to drži ter pride, žal, v poštev prav ob letošnji vinski trgatvi. Ta skrb pa pomeni razen drugega — čistočo kleti in predvsem vinske posode — sodov. Naši vinogradniki se tega zavedajo in znajo s posodo pravilno ravnati. Vendar so še primeri, ki to izpodbijajo, oziroma kažejo nezadostno prizadevnost. To smo mogli sklepati iz okusa vina v nekaterih osmicah. To je treba na vsak način odpraviti, ker ni niti koristno, niti za naše vinogradnike častno. Ta nasvet se torej ne tiče onih kmetovalcev, ki so na mestu kot vinogradniki in kletarji, ampak velja onim, ki pozabljajo, da kakovost vina zavisi predvsem od dela v kleti.

O čiščenju zdravih vinskih sodov skoro ni potrebno govoriti. Skrbni gospodarji so posodo, takoj ko so jo izpraznili, skrbno pomili, oziroma jo toliko časa izplaknjevali, dokler ni iztekala tako čista voda, kakršno smo vanjo vlili. Velike sode odprejo (vratca) in najprej oribajo z ostro krtačo, majhnim, znotraj zelo nesnažnim sodom, odstranijo dno, sicer jih ne morejo čistiti s krtačo. Navadno pa zadostuje, da vrženo vanj nekaj pesti drobnih, ostrih, a čistih kamenčkov, da pri pomivanju odstranijo z dog nesnago. Posoda se nato na zračnem prostoru popolnoma osuši, zažvepla in dobro zapre. Po dveh mesecih je treba sod ponovno žveplati, čeprav bi ga ne rabili.

Važnejša je zadeva popravljanja pokvarjene vinske posode, to je takšne, ki je zaradi malomarnosti postala zatohla, plesniva, cikasta itd.. Posoda zatohne, če slabo ali popolnoma neosnažena in nežveplana delj časa stoji na suhem prostoru. Popravimo jo z navadnim parjenjem in ovinjenjem. Posodo parimo z vodno paro. Ko voda v kotlu za izparivanje zavre, jo napeljemo (po cevi) v sod. Za domačo uporabo moremo za rabljeno ali skisano (cikasto), pa tudi novo posodo uporabiti vsako pripravo, ki more proizvajati paro, n. pr. kotel za žganjekuho. V začetku teče iz soda črna, nato svetlejša in končno čista in topla. Sod je seveda gorak. Ko postane od zunaj nekoliko topel, nehamo z izparivanjem, sicer bi para povzročila nekakšne mehurje v dogah in bi se tja vzgnezdila plesen. Tako izparjene sode še nekajkrat izperemo z 2-odstotno sodo in nato s čisto vodo.

Izpiranje s toplo vodo je pri velikih sodih nerodna in težka reč. Veliko laže je ovinjenje s hladno vodo, v kateri raztopimo 2 do 3 odstotke sode, ali namesto sode navadno kuhinjsko sol (dobro pest na 100 l vode), ali pa koncentrirano žvepleno kislino (hudičevo olje). Ta kislina lesne snovi (creslovina, lesno barvilo i. p.) močno razkraja. Raztopino žveplene kisline pripravimo tako, da vlivamo v majhnem curku žveplено kislino v vodo, a nikoli ne nasprotno, ker bi nas lahko oparilo. S to raztopino napolnimo sod, ga pustimo 2-3 dni in nato izperemo s toplo vodo, dokler ne odteka čista; končno ga izperemo še s hladno vodo. Pri nas je v navadi za kuhanje novo ovinjenih sodov z zdravim vinom ali v zodo razredčenimi drožmi, kar je priporočljivo. To parjenje traja kakih 10 ur, nakar sod še splaknejo, dobro odcejenega in posušenega malo zažveplajo in dobro zaprejo.

Če smo posodo premalo ali je sploh nismo žveplali in je bila odprta ter na vlažnem kraju, postane plesniva. Plesnoba je različna: sod je lahko znotraj siv le na površini, ali pa je plesnoba prodrla v les, ki je zaradi tega zelen, rumen ali črn. Dočim se prve plesnobe lahko iznebimo, moramo biti s sodi z drugo plesnobo zelo previdni, ker so večkrat (če je plesnoba pregloboko v dogah) neuporabni. Razne plesni in druge drobnoživke izdihavajo ogljikov dvokis, ta pa preprečuje gorenje. Zato v zaprtem plesnivem sodu luč ne gori (ker ni kisika) Tak sod je treba odpreti, če nima vratc, mu odvzamemo dno in s suho krtačo in suho cunjo vso plesnobo temeljito odrgnemo in odstranimo s soda. Če je sod malo plesniv, je to lahka reč, zlasti če to vršimo z žično ščetko. Če pa je plesnoba prodrla globoko v les, je treba strgati in oblati do zdravega lesa in šele nato sod z ostro ščetko in vodo umivati, izparivati in spet oviniti.

Kaj pa s ciknjeno (skisano) posodo?

Ciknjeno posodo povzročijo ocetne glivice. To se dogaja, če izpraznjenega soda takoj dobro ne izperemo ali če delj časa pustimo kak ostanek vina v njem, zlasti če je klet bolj topla. Sod se skisa. V takem primeru je treba najprej uničiti ocetne glivice in nato odvzeti sodu kisli okus. V ta namen sod zakuhamo z vrelim lugom. Posodo, ki je le količkaj ciknjena, izplakujemo s 3 do 5 odstotno raztopino sode, močneje ciknjene pa z močnejšim lugom. Ko smo sod nazadnje izprali z mrzlo vodo, ga pustimo 2-3 dni, da se osuši, potem ga močno zažveplamo in zabijemo. Čez okrog dva tedna sod spet odpremo in z mrzlo vodo dobro pomijemo ter nato lahko rabimo. Pomnimo, da je treba pri popravljanju posode rabiti najprej mrzlo in šele nato vročo vodo; se pravi, da moramo s strganjem, oblanjem, umivanjem, najprej odpraviti nesnago na notranji površini soda, in šele ko smo to izvršili, smemo sod pariti ali zakuhati. Če nesnage na dogah popolnoma ne odstranimo, para pri zakuhavanju požene še globlje v les, od koder se ne da več odpraviti. Vinska posoda naj bo čista tudi na zunanji strani. Treba jo je večkrat umiti z vodo. Da sod dobi lepo rumenkasto barvo in ne plesni, se opere z orehovim listjem ali lubjem, ki smo ga namakali v vodi. Lesene dele soda lahko dobro ohranimo s 6-odstotno modro galico brez apna.

Ne zanemarjajmo zemlje okoli svoje hiše!

Marsikaj, na kar naletimo, ko stopimo na podeželje, se večkrat ne da razumeti, a še manj opravičiti, in to še posebno, če istočasno trčimo v neposredni bližini pri sosedu na nekaj nasprotnega, recimo na takšen le primer: Mladenič se je odločil, da si ustvari svoj obstoj na kakih 1.000 kv. m zemljišča. Kar je v kratkem času že napravil, in to v pogojih kot mu jih nudijo naše kraške prilike, oziroma s postavitvijo modernega cvetličnjaka, je res razveseljivo in spodbudno ogledalo njegove duševnosti, močne življenjske sile, krepke volje in drugih vrlin, ki jih naš obstoj in napredek nepretrgoma terjata od posameznika in skupnosti.

Prijetne občutke pričarajo tudi čedne delavske (in tudi nekatere kmečke) hišice, kjer si skrbne roke prizadevajo, da jih z urejenim neposrednim okoljem (vrt, dvorišče) čimbolj olepšajo (zelenje, cvetje, sadno drevje itd.).

Nasprotno pa izzove neko tesnobo, ko obtiči — ko na zanemarjanjem domu, ki je sam na sebi lepe zunanjosti, a ni okrog njega nobenega znaka za lepim, prijetnim in tudi koristnim. Ali pa: Nekaj korakov do stanovanja je vrt, v bližini voda; na dvorišču latnik z mladimi trtami. Vse je skrajno zanemarjeno kot bi bila dotična hiša prazna. Takih in podobnih primerov je na našem podeželju le preveč. In ti bodejo v oči tembolj, če dotični domovi kažejo vse mogoče znake moderne stanovanjske opreme. Te nasprotje vrinja v misli opazovalca raznovrstna vprašanja, kot n. pr. zakaj smisel in čut za lepoto neha že pred hišnim pragom? Kako da zakonca, ki mogoče toliko polagata na svojo zunanjost, ne opažata puščobe okrog svoje hiše? Kaj jima teče življenje tako gladko, da ni skrbi za nabavo zelenjave, pijače, cvetja i.e.? In tako naprej.

Pa bo kdo rekel, da je letos pač takšno leto. Vsi vidimo in čutimo, kako nas je oropalo. Seveda je razumljivo, če je marsikomu izbilo voljo in vztrajnost za takšen posel, a vendar ne vsem, ker trčimo tudi na nasprotne primere. Bilo bi torej oprostljivo, če bi bilo tako le letos. A mnogi primeri niso letošnjega datuma, saj se neki delavec-deželan, ki dobro pozna naše razmere izraža o tem takole: «To zanemarjanje zemlje ob hiši — ta puščava je le v našo škodo in seveda tudi ne ravno za nas častno. Tudi jaz imam pri hiši vrt; ni vzorno negovan, ker mi primanjkuje čas, a če le imam kako prosto uro, jo rad izkoristim na vrtu. Prepričal sem se, da mi to zelo prija. Ta trud ni trud iz delavnice, kjer tolče, bije in brni od vseh strani, da človek otopi; to delo pomiri in osveži telo in duha. Kar v svojem poklicu na zdravju zgubim, mi ta zaposlitev vrne. Sam si tega ne morem tolmačiti, a sodim, da je posledica stika z zrakom ali z naravo, ki na nas tako blagodejno vpliva. Kar tukaj za hišo pridobim, je seveda nekaj vredno in ne morem povedati, kako cenim in mi diši, kar pride na mizo izpod mojih rok. Na delu ne vidim uspeha svojega truda, tukaj pa. Tudi lahko zmerim, kako daleč segajo moje strokovne sposobnosti in kako v tem napredujem. V začetku je šlo skrhano, zdaj gre mnogo bolje in uspešneje. Z menoj se zabavata in učita tudi moja otroka. In to je, se mi zdi, še največ vredno, ker ju taka zabava uči, kaj pomeni dom».

Tako misli delavski človek. Je res bela vrana, a je le. Nedvomno je še kdo enakega mnenja, a ne more iz tega ali onega razloga tega dejansko izpričati. Žal pa, največkrat slišimo, da se delavec po delu ne more ukvarjati s kakim drugim poslom, češ da je utrujen. To lahko drži popolnoma ali pa delno, v nekaterih primerih pa tudi ne. Na to more pravilno odgovoriti vsakdo sam.

Neki švicarski turist, ki je prehodil naše kraje in razmeroma dobro pozna naše ljudi, pravi, da je to ljudstvo delovno, pridno in sposobno. Čudi pa se, da se to ne vidi na njegovi zemlji. Res so tukaj težke okoliščine, a vendar bi se moglo ustvariti marsikaj. Vse premalo se polaga na to zemljo, in to celo tam, kjer prebijemo največji del svojega življenja — ob svojih bivališčih.

RUPA

Prvič po toliko letih so rupenski fantje in nekateri možje med njimi «držali» ples. Priredili so ga v soboto, nedeljo in ponedeljek, njegov uspeh pa je bil vsestranski. Vabilu se je namreč odzvalo izredno dosti ljudi, ker je bilo tudi vreme kot nalašč za zabavo na prostem. Igral je «Dolinski kvintet» z Dariom in Darkom. Postregli so z izvrstno pijačo in pa še boljšo jedačo, čevapčiči, ki so bili neke vrste specialileta.

Ker je prireditev dobro uspela, so organizatorji sklenili, da bodo ples «držali» tudi prihodnje leto, ker so zbrali precej dragocenih izkušenj, ki jim bodo zelo prav prišle prihodnjo sezono.

Zadnji večer so izvolili najlepšo mladenko med številnimi lepimi in simpatičnimi plesalkami. Imenuje se Ida Pavletič, po poklicu je tekstilna delavka, stara pa je 19 let, kar je bil tudi eden izmed «adutov», da se je uveljavila v hudi konkurenci.

PODGORA

Ovinka v Ul. 4. novembra v Podgori, kjer se Ul. Cotonificio odcepi proti tekstilni tovarni, še vedno niso odpravili. Nekaj zemlje so že odkupili in se jasno vidijo obrisi notranjega dela ceste, vendar je delo zastalo, ker je treba odkupiti še nekaj zemlje, ki je last zasebnika. Delo je nujno potrebno, ker je ovinek nepregleden in zelo nevaren za promet. O zadevi se je govorilo tudi na občinski seji, kjer so obljubili, da bodo napravili vse, kar je v njihovi moči, da se ovinek razširi in napravi preglednejši.

ŠTIVAN

Ko je v teh dneh sušilo nas in zemljo, smo slišali, koliko vode požre industrija. To si moremo toliko laže predstavljati, ko vidimo, koliko je potrebuje naša papirnica. Crpa jo pri prvem izvirku in pravijo, da sproti izsesa vso priteklo količino. To je velika količina, čeprav je izvirek zaradi suše v zadnjem času upadel.

Veliko se je govorilo o zemljišču, ki ga papirnica namerava kupiti za gradnjo stanovanj za svoje osebje. Kot znano, naj bi prišla v poštev medvejska jusarska gmajna ob železnici. Sedaj pa kroži glas, da bodo te stanovanjske hiše gradili na zemljišču blizu izvirov (levo).

Ravnateljstvo papirnice je z našim domačim delavstvom zadovoljno, ker so močne mišice, spretne in čvrste roke, ter bistre glave povsod dobrodošle. Tudi «kapoti» jih cenijo, a predvsem in še najbolj tam, kjer gre za težka in najtežja dela. Je to poseben način zapostavljanja, ki ga fantje zelo občutijo. O tem bo še treba spregovoriti.

PEVMA

Pred pričetkom stavke gradbenih delavcev je neko podjetje položilo več metrov betonske cevi v odprt jarek ob pokrajinski cesti v Pevmi. Po zaključku stavke pa se dela niso več dotaknili. Na nekem mestu so cevi že pokrili, tako da so hiše pridobile dragocen prostor ob cesti, predvsem pa se je odstranila nevarnost, da bi kdo padel v jarek. Ker je delo napravljeno samo na polovico, prizadeti vaščani prosijo, da bi položili še preostali del cevi in jih zasuli, ker se sedaj veliko laže opravi to delo, ker je malo vode v jarku.

TRNOVICA

Pot, ki nas veže s Samatorco, ni še bila deležna tolikega prometa kot sedaj, ko je v delu cestni trak med Kresijo in obcestnim delom naše vasi. Ta vožnja ni voznikom v zabavo, če izvzamemo lani popravljeno pot od nas do pokrajinske ceste. Proti Samatorci in zlasti takoj za vasjo je pravo nasprotje količkaj urejeni občinski poti, saj ne odgovarja niti naši vaški potrebi. Ko je občina pred leti popravljala, je ta dela premalo nadzirala, kar je očitno zlasti na obcestnih zidovih, ki močno razpadajo.

Tudi naša bivališča — pretežno stari kmečki domovi — dobivajo postopno bolj sodobno lice. Od 15 številk so 3 (z gostilno ob cesti 4) nove stavbe. Saj smo že svoječasno rekli, da bi šlo to hitreje, če bi bili v boljših finančnih pogojih.

Na nabrežinskem področju huda škoda zaradi suše

Mogoče ni tako splošno znano, da je suša to področje kot del spodnjega tržaškega Krasa še najbolj prizadela. To je vidno in tudi razumljivo. Prvič je tukaj na splošno tenka plast zemlje, pa naj se to tiče polja ali travnih in gozdnih površin; visok odstotek sveta je izpostavljen naglemu izsuševanju (soncu), ker je nagnjen proti južni strani, in tretjič: zemlja je pretežno zanemarjena, oziroma le površno — za silo — obdelana, ker vse teži za zaslužkom, kar je v naših razmerah razumljivo. Zaslužek je v vsakem primeru večji od dohodka, ki bi ga dala celo bolje upravljana kmetija. Sicer pa je v naši občini nekam toliko samostojnih kmetij, kolikor je prstov na rokah. Če še upoštevamo, da je dohodek od kmečkega dela zaradi ujm (suša, toča, rastlinske bolezni) vedno bolj tvegana reč, se ni čuditi, če je za to gospodarstvo vedno manj zanimanja. Seveda nočemo s tem reči, da bi se to ne izplačalo, a le pod enim pogojem: z intenzivnim naprednim gospodarjenjem.

Pri nas je po suši najbolj prizadeta živinoreja in kmetovalce najbolj skrbi vprašanje, kako prehraniti živino čez zimo. Trave je še nekaj ostalo, a je tako izsušena (olesenela), da je ni vredno kositi, spodrastla pa ne bo tako hitro. Če bi bila jesen vlažna, bi živina nekaj ubrala in bi toliko ne krčila skromnih zalog krme. Za zeleno krmo je tudi vprašaj, ker je že pozno. Za pomlad bi prišla v poštev v tisku že večkrat omenjena landsberška travulja, t.j. mešanica inkarnatke (rdeče detelje), kosmate grašice in laške ljuljke, kar da odlično krmo. Na vsakih 100 kv. metrov gre 25 dkg inkarnatke, 20 dkg grahorice in 20 dkg laške ljuljke. S to setvijo bi bilo treba pohiteti.

Druga močno prizadeta kmetijska stroka je vinogradništvo, čeprav ne tako kot živinoreja; ne tako močno in ne povsod enako. Lega, tla in podlaga so pri tem odigrale veliko vlogo. A prav tako veliko je igrala oskrba, kar je že vsem znano in nam to pove stanje skrbno negovanih in slabo stanje zanemarjenih vinogradov. Bilo kakorkoli, škoda je ogromna in gre v desetmilijone. Drži kot pravi neki napredni kmet: «Škodo na kmetiji je teže ugotoviti kot njen dobiček ali pa kot škodo v kaki tovarni. Letošnja škoda po suši se bo močno poznala skozi zimo in še kasneje. Če nam bi država še tako izdatno pomagala, bi bilo to še vedno malenkost».

Istrsko črno in belo vino «VINO KOPER» z originalno etiketo dobite pri ekskluzivnemu zastopniku za Trst in okolico: «VINICOLA TRIESTINA», Trst, Ulica C. Rittmayer štev. 7. Tel. 23-748, 38-380

La Fototecnica TRST TRG GOLDONI / Tel. 23352, 61101

Grosistično podjetje za dobavljanje vsega fotografskega in kinematografskega materiala

aparati za mikrofilme, znanstveni aparati, elektronski aparati

Popolne opreme materiala za fotomehaniko, za industrijo in za znanstvene zavode. Na zahtevo se pošljejo seznami

VPRASAJTE NAS ZA NASVET

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 180 Tel. 28-45 GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

IMPEXPORT

TRST, UL. CICERONE 8 Tel 38-136 37-725; Telegr.: IMPEXPORT TRIESTE

UVAZA: vsakovrsten les, drva za kurjavo, gradbeni material

IZVAZA: tekstil, kolonialno blago in raznovrstne stroje

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSTNE KOMPENZACIJE

TOVARNA AVTOMOBILOV IN MOTORJEV MARIBOR

Kamion TAM 4500 P, vozilo za polivanje ulic in cest

Kamion TAM 4500 F, vozilo za odvoz fekalij primerno za komunalno dejavnost

Avtobus A 3000 v standardni in turistični izvedbi, primeren za izlete in druge prevoze potnikov, 32 sedežev

Kamion TAM 2000, lastna konstrukcija TAM, vozilo, ki odlično služi v mestnem prometu za prevoz manjših tovorov. Podjetje ga bo v kratkem pričelo serijsko izdelovati

NAŠI IZDELKI

Kamion TAM 4500, nosilnosti 4,5 tone, z vgrajenim zračno hlajenim Dieslovim motorjem

Prekucnik TAM 4500 K, s trostransko «kipo» napravo primeren za delo na gradbiščih in cestah

Kamion hladilnik TAM 4500 HS, primeren za prevoz hitro kvarljivih stvari

Gasilski avtomobil TAM 4500 G in TAM 5500 C, hitra in izredno praktična gasilska avtomobila z vzgrajeno cisterno in drugim gasilskim priborom

Razstavljamo naše proizvode na zagrebškem velesejmu

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23.5, najnižja 13.5, ob 19. uri 19.6; zračni tlak 1017.9 stanoviten, vlage 55 odst., nebo 1 desetino pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 22.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 16. septembra
Ljudmila
Sonce vzide ob 5.44 in zatone ob 18.16. Dolžina dneva 12.32. Luna vzide ob 19.58 in zatone ob 8.17
Jutri, PONEDELJEK, 17. septembra
Frančiška

ZGLEDEN PRIMER SINDIKALNE BORBENOSTI

Delavstvo podjetij Stock stavka že cel teden dni

Nad 90 odstotkov kovinarjev je stavkalo od četrtka do snoči opolnoči

Včeraj je minilo šest dni, odkar so delavke in delavci obeh podjetij Stock stopili v stavko ter pokazali takšno borbenost, ki je gotovo še najbolj presenetila delodajalce. Plače delavcev so namreč tako nizke, da je bilo kraj tudi njihovemu potrpljenju in so sklenili, da ne odnehajo, dokler jim jih lastniki ne izboljšajo. Po šestih dneh stavke je delavstvo še bolj odločeno, priboriti si, kar mu gre, kot je bilo prvi dan. Na drugi strani pa se opaža zaskrbljenost lastnikov, saj je zaradi stavke doslej odpadla proizvodnja 216.000 steklenic brandyja in drugih likerjev, kar pomeni veliko izgubo, ki za večkrat presega zahteve delavstva. Zato je najbrž na kak namig delodajalcev urad za delo sklical sestanek s sindikati, da bi poizvedel, kaj mislijo, oziroma kakšne so minimalne zahteve.

Svojo zadrego so pokazali delodajalci tudi s tem, da so poslali na dom vsem delavkam in delavcem nekakšno okrožnico s pojasnili, češ da so hoteli priznati kakih 15 odstotkov poviška, ter 100.000 lir na leto namesto šestmesečne nagrade. To vsoto bi izplačali v obliki dnevne doklade. Po tej okrožnici naj bi bili vsega krivi sindikati, češ da se sploh niso hoteli pogajati. Seveda je stvar čisto drugačna in bi delavci tudi ne sledili sindikatom, če bi bile trditve delodajalcev resnične.

Sindikati so odgovorili na to okrožnico z letakom, ki pa služi predvsem temu, da seznani z upravičenostjo te borbe občinstvo. Sindikati so zahtevali 12.000 lir nagrade na mesec oziroma 480 lir na dan, tako da bi dobile delavke vsaj 10.000 lir prejemkov na teden. To pa je delodajalcem, ki imajo ogromne dobičke in si gradijo razkošne vile ob obali, preveč! Delavci bodo vsekakor kljub okrožnicam nadaljevali borbo ter bodo tudi v bodoče budno pazili, da se izjalovijo vsi poskusi razbijanja stavke, tako da se bodo morali delodajalci pričeti pogajati na podlagi njihovih zahtev.

Včeraj se je zaključila tridnevna stavka kovinarjev, ki se vrnejo na delo jutri. Danes tudi ne bo delal nihče, ker delavci sploh ne opravljajo več nadurnega in prazniškega dela. Udeležba delavcev v stavki je bila vse tri dni zelo visoka. Stavka pa se nadaljuje v kovinarskem podjetju Machne, in sicer proti odpustom.

Jutri začetek vpisovanja v osnovne šole

Vse starše opozarjamo, da se jutri 17. t.m. začne vpisovanje otrok v osnovno šolo. Vpisovanje bo trajalo do sobote 29. t. m. Prav tako je v tem roku vpisovanje otrok v občinske otroške vrtce.

Starši naj prineso s seboj zdravniško spričevalo o cepljenju proti kozam in davici ter potrdilo o cepljenju proti otroški paralizi, oziroma izjavo, da niso imeli za potrebno cepiti otroka proti otroški paralizi.

Ob vpisu bodo na šolskih ravnateljstvih povedali, kako je z brezplačno nabavo šolskih knjig. Dali jim bodo zadevne bone, ali pa jim bodo povedali, kdaj in kje bodo lahko brezplačno dobili knjige. Kakor smo že pisali, imajo pravico do brezplačnih učbenikov tudi otroci slovenskih osnovnih šol.

Slovenski starši naj opravijo svojo dolžnost; vpišejo naj svoje otroke v slovenski šolski vrtec, oziroma v slovensko osnovno šolo.

Pred ponovnimi stavkami gostinskih uslužbencev?

Pokrajinski odbor Italijanskega sindikata uslužbencev javnih lokalov (SILPE), vključen v FILCAM-CGIL, je na svojem zadnjem sestanku proučil stališče vsedržavne-ga sindikata do pogajanja za obnovitev vsedržavne delovne pogodbe. Sindikat ugotavlja odkrito kršitev sporazuma od 20. julija, ki je predvideval, da se bodo pogajanja o zahtevah vsedrzavnih sindikalnih organizacij pričela 3. septembra in zaključila do 31. oktobra ter obvešča uslužbence in javno mnenje, da združenje delodajalcev ni prišlo na sestanek 3. septembra, tako da sploh ni bilo moč pričeti pogajanj.

Upoštevajoč, da je bil v pokrajinskem okviru dosežen 30. avgusta sporazum na osnovi jasnih obveznosti, ki izvirajo iz prekršene vsedržavne pogodbe, poziva pokrajinski odbor uslužbenke in uslužbence javnih lokalov, naj se pripravijo za ponovni pričetek borbe, da se takoj začnejo konkretna pogajanja za obnovitev vsedržavne delovne pogodbe. Hkrati si odbor sindikata pridržuje pravico, da bo začel borbo tudi glede drugih krajevnih zahtev, ki bi jim morali ugoditi po 31. oktobru, to je po sklenitvi vsedržavnih pogajanj, do katerih pa ni prišlo.

TISKOVNA KONFERENCA UPDEL

V petek in soboto stavka uslužbencev krajevnih ustanov

Meščane bo zlasti hudo prizadela stavka smetarjev, saj ne bo 3 dni nihče odnašal smeti

Vse tri sindikalne organizacije uslužbencev krajevnih ustanov so za vso državo napovedale dvodnevno stavko, ki bo v petek in soboto 21. in 22. t. m. Stavki se je pridružila tudi UPDEL (Pokrajinska zveza uslužbencev krajevnih ustanov), ki je ta svoj sklep utemeljila najprej z resolucijo, včeraj pa so njeni voditelji orisali razloge in način stavke tudi na tiskovni konferenci. Poleg vsedržavnih zahtev imajo tržaški uslužbenci krajevnih ustanov še svoje posebne zahteve in vprašanja, ki jih je treba rešiti. Zato so na tiskovni konferenci poudarili, da bodo stavkali tudi, če bi vsedržavne organizacije stavko preklicale. Edini pogoj, da se odrečejo stavki je torej, da krajevne ustanove sprejmejo njihove zahteve, oziroma se začnejo pogajati. Stavkali bodo uslužbenci tržaške in vseh ostalih občin na področju, uslužbenci pokrajine, občinskih podpornih ustanov iz Trsta in Milj ter pokrajinskega protituberkuloznega konzorcija.

Stavke bo oproščenih le malo uslužbencev za najbolj nujne službe. Najbolj bo seveda občinstvo prizadeto zaradi stavke uslužbencev mestne čistoče, saj ne bodo pobirali smeti in čistili ulic v petek, soboto in nedeljo, kar pomeni, da ne bodo tri dni odnašali smeti. Stavke so oproščeni tudi mestni redarji, čeprav so nameravali stavkati, kajti ravno te dni jih je prizadel neki sklep prefekture. V Občinski podporni ustanovi (ECA) bodo tudi omejili delo na najmanjši obseg, saj ne bodo na primer kuhali čorbe (menaže) za reveže, ki ne žive v ubožnici in ki prihajajo ponjo zdoma. Stavkalo bo tudi vse osebje v ljudskih prenočiščih razen obeh vodilnih funkcionarjev.

Glavni vprašanji, ki se tičeta tukajšnjih uslužbencev, sta vprašanje socialnega zavarovanja in vprašanje spojitve položajnih in drugih doklad z zadnjim poviškom, to z mesečno doklado. To je prizadelo zlasti vodilno uradništvo. Kar se zavarovalnih prispevkov tiče, morajo uslužbenci, za katere velja posebna konvencija INPS, plačevati previsoke prispevke, ki niso niti zakoniti, ker jim jih občina odtrgava, nato pa nalaga pri Tržaški hranilnici, ker jih INPS niti noče sprejeti. Uslužbenci zahtevajo, da se jim ta denar povrne, razen tega pa da se tudi ohranijo prednosti tistim, ki so zavarovani na podlagi posebne konvencije z INPS in ki bodo prestopili v blagajno krajevnih ustanov.

Stvar je torej precej napeta in če se ne bodo sporazumeli, bodo občani zaradi stavke hudo prizadeti.

Jahta «Elettra» naj ostane v Trstu!

Pod predsedstvom dr. Magrisa se je sestal upravni svet Avtonomne ustanove za turizem in letališčarstvo, ki je podrobneje razpravljal in ugodno ocenil številne pobude ustanove v letošnji sezoni. Tako so govorili o ognjemetih, raznih obiskih, športnih in drugih prireditvah.

Še to jesen bo pričela izhajati enciklopedija italijanskih občin v 21 zvezkih. Med prvimi bo izšel zvezek posvečen Trstu, ki bo imel okoli 1.000 strani. Ustanova je to pobudo podprla in bo tudi kupila večje število izvodov zanimive publikacije.

Podrobno so tudi govorili o ureditvi pomorskega muzeja, za katerega je treba zagotoviti primeren sedež in zlasti o ureditvi gledališča Rossetti. Končno je svet izrazil željo, da bi v Trstu ostala Marconijeva jahta «Elettra».

Prometna nesreča

Sinoči nekaj pred 18. uro je prišlo v Ul. Carducci na križišču z Ul. Ponte della Fabbra do prometne nezgode, pri kateri sta se poškodovali 31-letna Nerina Pascuotti por. Viezzoli iz Ul. Bramante 5 in njena 9-mesečna hčerka Laura Viezzoli. Nerina Pascuotti se je na srečo pobila le laže po desnem sencu ter po levem stegnu in bo ozdravela v 8 dneh. Nekoliko huje se je poškodovala mala Laura, ki je verjetno dobila zlom na kosteh med levim sencem in zatilnikom. Če bo šlo vse po sreči, bo ozdravela v 40 dneh.

Mater, ki je nosila na rokah hčerko, je malo prej podrl na prehodu za pešce v Ul. Carducci avto znamke Fiat 600, ki ga je vozil 20-letni Sergio Clancnig iz Ul. Laurana 15.

Pred kratkim je promoviral za veterinarja v Zagrebu tov. Srečko Križmančič po domače Zupanov iz Bazovice.

Iskreno mu čestitajo in želijo obilo uspehov prijatelji.

Čestitkam se pridružujeta tudi uprava in uredništvo Primorskega dnevnika.

RAZGOVOR Z REŠITELJEM DVEH DIJAKOV POMORSKE ŠOLE

Livij Albi s Kontovela ni prvič rešil bližnjega iz nevarnosti!

Še pred leti je potegnil iz Adiže utapljajočega se fanta in pred časom mladeniča, ki ga je zajelo neurje v Tržaškem zalivu

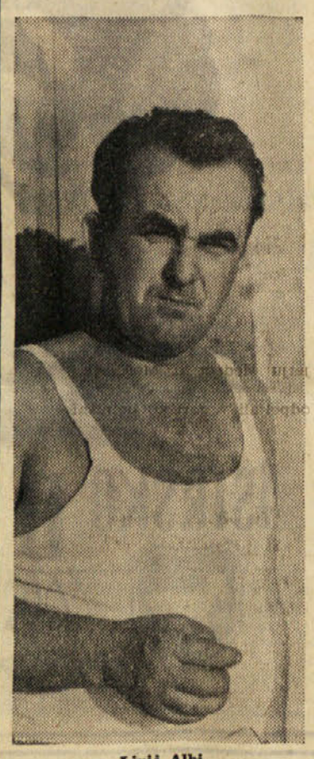

Livij Albi

Ko smo izvedeli, da se je vrnil domov 36-letni Livij Albi s Kontovela št. 215, ki je z velikim čutom požrtvovalnosti in nesebičnosti ter izrednim pogumom rešil gotove smrti dva dijaka v viharni noči med četrtkom in petkom na razburkanem morju, smo pohiteli na Kontovel, da bi nam povedal nekaj podrobnosti, toda Livija ni bilo doma. Njegova mati nas je prijazno sprejela. Povedala je, kako so bili v skrbeh in se nato oddahnili, nato pa nam je rekla, naj poiščemo Livija v kontovelskem portiču.

«Ali je šel spet na morje?»

«Bi že šel, a nima čolna. Jutri mu ga bodo pripeljali iz Gradeža.»

Livij je ves navezan na morje, ki mu je prav v krvi. Našli smo ga v kontovelskem portiču v Cedazu, ko se je pogovarjal s svojimi prijatelji. Povedali smo mu, po kaj smo prišli, pa se je nasmehnil in nam rekel: «Toliko moram pripovedovati, da sem že zagrljen. Saj ni treba toliko pisati, kot da bi šlo za kdo ve kakšno akcijo. Pomagal sem fantoma, da nista utonila!»

Livij je krepak in pogumen, ne mara pa se hvaliti. Začudeno nas je pogledal, ko smo ga vprašali, naj nam pove, kako je bilo, ko je pred dvajsetimi leti rešil mladega fanta iz mrzle Adiže, saj le nekateri vedo o tem njegovem prvem reševalnem podvigu. Livij se je zatekel k svojemu stricu v Verono, ko so ga iskali, da bi ga poslali v «battaglione speciale». Tam je delal v neki delavnici v Galterossi, med opoldanskim odmorom pa se je hodil kopat v Adižo. Nekega dne je zapazil mladega fanta, ki ga je zajel vrtinec in ga je voda odnašala. Ni se obotavljal in je skočil v reko ter s težavo privlekel na obrežje fanta, ki je bil že onemogel.

Tudi v začetku letošnjega poletja je Livij rešil nekega fanta, ki ga je v sandolinu zajel vihar v Tržaškem zalivu. Vrnil se je z ribolova, pa so ga opozorili, da je nekdo v nevarnosti. Pustil je mreže in pohitel s svojim čolnom, da je fanta rešil. Ko pa ga je pripeljal na kopno, je kar izginil, ne da bi se mu sploh zahvalil.

Kako je bilo v četrtek ponoči, smo že včeraj podrobno pisali. Livij se je odpeljal s svojim čolnom «Alenka» iz kontovelskega portiča in je vzel s seboj svojega prijatelja Rosaria Giordanija iz Ul. Aquileia 3. Imela sta namen ostati na morju dobro uro, ker sta slutila, da se bo pripravil vihar. Okrog 17.30 pa sta zapazila 19-letnega Luciana Postogno in 20-letnega Fabia Pagliara, dijaka pomorske šole, ki sta klicala na pomoč, ker jima je odpovedal motor in so valovi zanašali čoln vedno bolj vstran. Livij se je približal čolnu ponesrečencev, vrgel jima je vrv, da sta čoln privezala, ter krenil proti Grljanu. Valovi so bili vedno bolj nevarni in nikakor ni bilo mogoče rešiti tudi čoln. Zato je prerezal vrv in prepustil čoln njegovi usodi, čeprav mu je bilo zelo žal. Fabio in Luciano sta tako prišla na Livijev čoln, težave pa so bile vedno večje. Valovi so jih naprej zanašali proti Gradežu, nato pa proti Piranu. Ponoči jih je zanašalo križem kražem, tako da niso vedeli, kje so. Livij je krmaril in pazil, da jih ne bi pogoltnili visoki valovi, ko pa je bila največja nevarnost, mu je odpovedal motor. Trda jim je predla, ker je pihal močan veter, nato pa je deževalo.

«Niti v partizanih me ni tako zeblo kot tisto noč, saj sem bil samo v hlačkah in majici, žejen in lačen.» Tako pripomne Livij, se nasmehne in nam ponudi kozarec črnega vina.

Njegov prijatelj pripomne: «Sem ti že večkrat pravil, da je v takih primerih treba misliti le na ljudi, ne na čoln. Takoj bi pustil čoln, pa bi se rešil nevihte.»

«Škoda ga je bilo, saj je bil tako lep, popolnoma novi», mu odgovori Livij.

«Žejen si bil in lačen, jaz pa sem te čakal z večerjo in vinom,» pravi njegov starejši prijatelj, ki ga je zaman in zaskrbljeno čakal, da bi se vrnil s svojim prijateljem, kakor je bilo dogovorjeno.

Livij spet pripoveduje, kako jih je morje premetavalo ter pripomnja, da so se lahko rešili, ker ni nastala panika. Bodril je brodolomca in vsakemu dodelil njegovo delo, tako da ni bilo časa za razmišljanja o usodi. Fanta sta ga ubogala in se nista plašila. Zaupala sta krepkemu in pogumnemu ribiču, ki jima je v največji nevarnosti priskočil na pomoč ter obljubil, da ju bo rešil.

Prav bi bilo, da bi Livij Albi dobil javno priznanje za to pogumno dejanje, ki poleg vsega ni bilo prvo!

Posledice neurja na morju

Pogrešanih mornarjev še niso našli

Nič se še ne ve o vzrokih hudega brodoloma motorne ladje «Lucia Mery» ob izlivu Pada v morje v bližini kraja Punta Palo in pri katerem je vsaj en član posadke izgubil življenje, a dva sta pogrešana. Domnevajo, da je neurje potisnilo barko z njene običajne poti ter jo gnalo do izliva Pada, kjer se je končno potopila.

Pri brodolomu je izgubil življenje 40-letni Giovanni Dodaz, medtem ko pogrešajo 33-letnega Umberta Guerrinija in 61-letnega Bortola Benedettija. Slednja dva sta Tržačana. Tržačan je tudi poveljnik barke, 47-letni Giovanni Mendella, katerega so našli na pol zmrznjenega na obali v bližini kraja, kjer se je «Lucia Mery» potopila.

Luško poveljstvo v Chioggi je včeraj poslalo na kraj nesreče vojaške in civilne ladje, ki še vedno iščejo pogrešana mornarja. Vsi napori pa so bili doslej zaman.

Zvedelo se je, da je lastnik barke družba «Chiuse Isonzo Cave Antiche», ki ima svoj pravni sedež v Gorici, a upravne urade v Trstu, in sicer v Ul. Capitolina 3. Barka je redno plula na progi Trst - Rt Zdoba, kjer je prevažala pesek. Njena tonaža je znašala 143 ton.

Frančiška Ferfolja

Po kratki, mučni bolezni je v tržaški bolnišnici 8. t.m. umrla v starosti 77 let Frančiška Ferfolja vd. Gregorčič, znana gostilničarka in posestnica s Kjadina. Izhajala je iz znane in zavedne slovenske družine v Doberdobu. Med prvo svetovno vojno je morala vsa družina zapustiti rojstni kraj, ker je bila pač tam fronta. Kot begunka se je Frančiška zatekla s svojci v Trst k bratu Alojziju. Takoj po vojni pa se je poročila z Josipom Gregorčičem na Kjadin. Vodila sta svojo gostilno «Bella veduta» in imela tri otroke, ki sta jih skrbno vzgojila, mož pa se je pred 25 leti smrtno ponesrečil z motorjem. Po njegovi smrti je pokojnica čvrsto in spretno vodila svojo gostilno do pred kratkim, kljub svoji starosti, dokler se je ni lotila bolezen, ki jo je spravila v grob.

Pokojnica je bila vedno narodno zavedna in je med vojno sodelovala z OF ter prispevala svoj delež za pomoč partizanom, njena hčerka Marija pa je bila sama v partizanih. Ko so v Trst prišle edinice JLA, jim je dala na razpolago prostore na Kjadinu, nato pa je dala za več let organizaciji SIAU brezplačno prostore, kjer so bili sestanki, seje itd.

Bila je stalna naročnica «Primorskega dnevnika», ki ga je vedno rada brala.

Hudo prizadetim hčerkam ter sorodnikom izražamo najglobljo sožalje; dragi pokojnici pa naj bo lahka zemljal

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Pogojna kazen avtomobilistu zaradi žalitve stražnika

Obtožen je bil tudi namerne povzročitve telesnih poškodb, a se je te obtožbe rešil

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Boschini, tožilec Ballarini, zapisnikar Rachelli, obramba Stradella) se je zagovarjal včeraj 32-letni Luigi Bressi, ki je bil najprej obtožen, da je sramotil javnega funkcionarja in potem še, da je istega telesno poškodoval.

Do dogodka, ki je Bressija pripeljal pred sodnike, je prišlo 11. oktobra 1960 ob 15.40 pri Ponte della Fabbra. Prav tedaj se je Bressi pripeljal od Sv. Alojzija z avtom Fiat 600. V avtu sta bila tudi njegova žena in ženin bratranec. Mestni redar, ki vrši službo na križišču, je opazil, da ni imel Bressi na sprednji šipi prilepljenega predpisana potrdila, da je plačal prometno takso. Ustavil je avto ter je pojasnil vozaču, da je kršil zakonski predpis in da mora zato plačati globo.

Bressi mu je skušal pojasniti, da ima spravljeno potrdilo v prometni knjižici, ker se je bil papirnati krog odlepil od šipe. Ko so kosili v nekem lokalu pri Sv. Alojziju, so otroci stikali po avtu ter odlepili potrdilo.

Ko je Bressi skušal to dopovedati redarju, je ta stal ob levih vratih avtomobila. Promet je bil v tistem trenutku zelo živahen in stražnik se je bil pritisnil tesno ob vrata. Medtem pa je že sestavljal zapisnik o prekršku. Žal ni bil Bressi posebno dobro razpoložen. Čez dan so se mu pripetile razne nevšečnosti, ki so mu hudo razdražile živce. Ker se mu je zdelo, da ga stražnik ne sliši, je sunkoma odprl vrata ter ga pri tem močno udaril v nogo. Nato je prišlo do prerekanja in končno do prijave sodišču. Spočetka so prijavili Bressija sodišču samo zaradi žalitev, toda na prvi obravnavi pred nekaj meseci je javni tožilec ugotovil, da se je moral prizadeti redar zdraviti 15 dni. Zato je zahteval naj Bressija obtožijo tudi prekrška namernih telesnih poškodb. Sodniki so sprejeli to zahtevo ter izročili akte javnemu tožilstvu. Ponovna obravnava bi se morala vršiti prav v dneh, ko so stavkali kanclisti in zato je bila preložena na včerajšnji dan.

Sodniki so spoznali Bressija za krivega prekrška žalitve ter so ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 4 mesece zapora. Obtožbo namernih telesnih poškodb pa so spremenili v nenamerne telesne poškodbe Ker bi moral v tem primeru prizadeti redar tožiti osebo, ki ga je poškodovala, a tega ni storil, so ukinili kazenski postopek ter Bresija oprostili.

Javni tožilec je bil zahteval za obtoženca skupno 9 mesecev zapora.

* * *

Pred istimi sodniki sta se morala zagovarjati tudi 34-letni Aldo M. in njegova žena Mirella. Medtem ko so Alda obtožili, da je prizadejal ženi razne telesne poškodbe, pa se je morala slednja zagovarjati zaradi dveh obtožb. Po eni strani so jo dolžili, da je tudi ona prizadejala možu razne telesne poškodbe, a na drugi, da je zapustila moža in mu ni nudila potrebne pomoči.

Na včerajšnji razpravi se je zvedelo, da je do dogodka, ki je zakonca pripeljal pred sodišče, prišlo 15. oktobra lani. Ko se je mož vrnil domov, je prišlo med zakoncema do ostrega prepira. Aldo M. je zgrabil ženo ter jo začel suvati in biti s pestmi Ženska se je branila, kolikor se je le mogla. Potem pa je vzela 6-letnega sina ter se z njim zatekla k svojim staršem. Na obravnavi je Mirella povedala, da je imela z možem večne težave in da je bil ta zelo nasilen.

Sodniki so včeraj spoznali Alda za krivega ter so ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 3 mesece zapora. Poleg tega bo moral plačati ženi 50.000 lir odškodnine in 40.000 lir za stroške zastopnika zasebne stranke Mirello pa so oprostili obtožbe poškodb, ker je dejanje izvršila v silobranu. Oprostili so jo tudi druge obtožbe, ker je zapustila domačo hišo, ker je mož slabo ravnal z njo.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. septembra 1962 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrle pa so 4 osebe.

UMRLI SO: 79-letna Ortensja Steffancich por. Micheli, 74-letna Amalia Kermoli por Spinelli, 78-letni Adolfo Plez, 74-letni Massimiliano Clemente.

OKLICI: kapitan Nereo Bisiani in gospodinja Giuliana Kenig, sprevodnik Dario Feresin in frizerka Luigia Visentin, uradnik Giuseppe Famulari in uradnica Mirella Sutto, težak Paolino Cattaruzza in gospodinja Vincenza Invidia, študent Mario Azzara in gospodinja Anna Flego, uradnik Ermanno Sigulin in prodajalka Lucia Bagnoli, psiholog Gaetano Viglianesi in prevajalka Vanna Stepcich, barist Sergio Coloni in uradnica Maria Luisa Hlaca, delavec Pietro Ricca in delavka Pierina Chert, šofer Aldo Mercusa in prodajalka Giuliana Mucchiut, trgovec Mate Vekic in gospodinja Grazia Musumeci, radjotehnik Livio Burolo in računovodkinja Maria Vecchiet, kuhar Aldo Vatta in pletilja Anita Crisma, uradnik Mario Bulatti in gospodinja Edda Galbucci, prodajalec Paolo Concas in frizerka Silvana Calabrese, občinski uslužbenec Mario Zanetti in gospodinja Annunziata Vidovich, uradnik Sergio Varin in uradnica Liana Martorana, mizar Duino Barnaba in prodajalka Elena Saina, šofer Renato Serfi in šivilja Liliana Vescovi, mizar Giorgio Cetin in tiskarka Mara Mattich, zdravnik Gualtiero Pincetti in biologinja Giuseppina Mussinano, industrialec Giorgio Zmalievich in lekarnarka Maria Spagnul, uradnik Francesco Ricci in gospodinja Alice Merluzzi, kmet Giovanni Fortin in gospodinja Damiana de Nichilo, delavec Benito Maggio in vajenka Alberta Blongrem, karabinjer Francesco Marino in gospodinja Maria Della Volpe, težak Vittorio Mazzeo in delavka Anna Rizzo, mehanik Edoardo Corsini in šivilja Silvestra Sossi, šofer Luigi Marincich in gospodinja Lucia Foti, prodajalec Bruno Metelco in šivilja Anita Furlani, cevar Mario Del Piero in delavka Giuliana Crevatin, uradnik Renato Corbatto in študentka Rosetta Velivogna, mizar Francesco Ianezic in gospodinja Maria Sedmak, uradnik Amedeo Scordilli in gospodinja Silvia Poggi, uradnik Antonio Castellano in uradnica Alberta Secoli, delavec Bruno Tassini in delavka Bruna Chersovani, inženir Francesco De Vecchi in učiteljica Rosalia Bottan, uradnik Sandro Ferloni in uradnica Dolores Bersani, šofer Silvio Petronio in gospodinja Fioretta Vatovec, upokojenec Marcello Dianich in gospodinja Maria Sahar, profesor John Day in Nicoletta Cordella, profesor Giorgio Di Lazzaro in profesorica Silvia Farout, finančni stražnik Ambrogio Nuvoli in gospodinja Nicoletta Pintore, Alessandro Corazzi in Filomena Madori.

NOCNA SLUZBA LEKARN

INAM Al Cammello, Drevored 20. septembra 4; Godina, Trg sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12.

LEKARNE ODPRTE DANES

Dr. Codermatz, Istrska ul. 7; Barbo Carniel, Garibaldijev trg 5-a; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; De Leitenburg, Trg sv. Ivana 5; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Mizzan, Trg Venezia 2; Vielmetti, Borzni trg 12.

LOTERIJA

BARI	60	16	78	36	88
CAGLIARI	62	10	49	34	67
FLORENCA	37	74	84	89	69
GENOVA	74	68	66	26	89
MILAN	33	46	57	90	58
NEAPELJ	89	37	79	66	12
PALERMO	11	58	74	79	30
RIM	36	53	8	60	21
TURIN	3	14	36	52	71
BENETKE	48	26	30	63	61

ENALOTTO

X 2 X 2 X 2 1 X 1 X X X

Stirim dvanajsticam gre vsaki po 5.414.000 lir, 79 enajsticam po 205 tisoč lir in 757 deseticam po 21.400 lir.

ZA VAŠO POROKO...
«FOTOGRAFIA» EGON
Trst, Ul. Oriani 2 (Barriera)
Tel. 93-295

Prireditve in objave

Slikarska razstava na Konkonelu

Slikarska razstava «ex tempore» — Nagrada Konkonel 1962 — ki je bila odprta prejšnjo nedeljo v gostilni Mantovan na Konkonelu, bo trajala še do prihodnje nedelje, 23. t.m. Razstavljenih je 45 slik slikarjev iz Trsta in dežele, med katerimi jih je deset, ki so prejele nagrade.

Kino

Nazionale 15.00 «Nevidni krempiji dr. Mabusa» (Gli artigli invisibili del dr. Mabuse). Prepovedano mladini.
Fenice 15.00 «Mož, ki je ubil Liberty Valance» (L'uomo che uccise Liberty Valance). John Wayne. Prepovedano mladini.
Excelsior 15.00 «Kakor v ogledalu» (Come in uno specchio). Ingmar Bergmanov film. Prepovedano mladini
Grattacicelo 15.00 «Poveljniški most» (Ponte di comando). Eastmancolor. Alec Guinness, Dirk Bogarde.
Arcobaleno 15.00 «Inšpektor» (L'ispettore). Technicolor. — Prepovedano mladini
Supercinema 14.30 «Totò in Peppino ločena v Berlinu» (Totò e Peppino divisi a Berlino). Totò, Peppino De Filippo.
Alabarda 14.30 «Čudežna Malezija» (Malesia magica). Technicolor. — Prepovedano mladini.
Aurora 15.00 «Grof Montecristo» (Il conte di Montecristo).
Garibaldi 15.00 «Živi Kongo» (Congo vivo). Gabriele Ferzetti.
Cristallo 15.30 21.30 «El Cid». Technicolor. Charlton Heston, Sophia Loren.
Capitol 15.00 «Ne ubijaj» (Non uccidere). Laurent Terzieff.
Impero 15.00 «Totò Diabolicus».
Massimo 14.00 «Vulkan, Jupitrov sin» (Vulcano figlio di Giove). Technicolor. Michel Gordon.
Moderno 14.00 «Obleganje sedmih puščic» (L'assedio delle sette freccie). Technicolor. William Holden.
Astoria 15.00 «David in Betsabea». Technicolor.
Astra 15.00 «Robinzon na otoku gusarjev» (Robinson nell'isola dei corsari).
Vittorio Veneto 15.00 «Sončni mrk» (L'eclissi). Alain Delon, Monica Vitti. Prepovedano mladini.
Abbazia 14.00 «Napad sto in enega» (La carica dei 101). Technicolor. Walt Disney.
Marconi 14.00 «Divja Venera» (Venere selvaggia). Technicolor. Jeanne Valerie.
Ideale 14.00 «Sin kapitana Blooda» (Il figlio del capitano Blood). — Technicolor.
Skedenj 20.00 «Obsojeni in heroji». Technicolor. Jeffrey Hunter, Costance Towers.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» bo imel svoj redni sestanek v nedeljo 16. t.m. od 10. do 12. ure v svojih prostorih, Ul. Montecchi 6-III. Dospele so novitete, ki se bodo delile vsem članom. Z novo sezono vabi klub tudi vse ljubitelje zbiranja znamk, da obiščejo nove prostore kluba.

* * *

SKUD «MISEL IN DELO»

vabi na predavanje tov. Staneta Bidovca, člana vodstva, ki bo v sredo 19. t. m. ob 20.30 uri v Prosvetnem domu na Opčinah o temi «Socialistična misel in Slovenci». Vstop prost vsem! Odbor

Izleti

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi v nedeljo 23 septembra enodinski izlet na Bled in k Bohinjskemu jezeru. Vpisovanje vsak večer na sedežu prosvetnega društva.

* * *

Prosvetno društvo «Igo Gruden» Nabrežine bo priredilo 7. oktobra izlet na Reko in v Crikvenico. Vpisovanja in pojasnila v društvenih prostorih od 20. do 21. ure. Kdo želi ali osebni potni list. Vpisovanje do 23. t.m. Pohitite in se čimprej vpišite za ta tako lep izlet!

Mali oglasi

Kolesa BIANCHI — originalna kolesa MELILLO

Trst — Ul. A. Caccia 3-10 tel. 93-...
Motorna kolesa MELILLO
Trst — Ulica A. Caccia 3-10.

GUME za avtomobile, motorna kolesa in kolesa vseh vrst, MELILLO
Trst — Ulica A. Caccia 3-10.

NADOMESTNI DELI za vsa italijanska in tuja motorna kolesa.

NADOMESTNI DELI za Vespe, Piaggio, Lambrette, N.S.U., Itom, Ferrarini dobite pri MELILLO ALFREDO
Trst — Ul. A. Caccia 3-10 tel. 93-...

«PLASTIKA» - Trst, Ul. D'Annunzio Št. 4 (blizu Trga Garibaldi) vam nudi: torbice raznovrstne ter...ne, namizne prte (cerade), ceg...za posodo, blazine, žimnice ...morje, vreče za perilo in obleke ...vse iz plastike in gume po zmerne cenah. Obiščite nas!

PLASTIKA za pokrivanje tal po 95 lir kv. m, preproge vseh vrst ...be in hodnike, pode iz gume, ...ja, cevi iz plastike za vrtove in hišno uporabo, torbice, zavese in ostale predmete iz gume in plastike dobite pri ITALPLAST, Trst, Ospedale št. 6.

DELAVKE, pol delavke, vajenke ...ške šivilje iščem. Paci, Trst, Ul. Crispi št. 31.

TRGOVINA JESTVIN v Ulici Fabio Severo 105 išče 15—16-letnega fanta.

VAJENKE, pol delavke in delavce išče krojačnica Pielli, Ul. Carducci 5-VIII.

DRUŽINA iz Novare išče osebo ...šče nege dojenčkov za ...mesečne punčke. Hrana, ...in dobra plača. Ponudbe na ...Rosner, Casella Postale 70, Trst.

OPEL RECORD 1955 prodam. ...formacije telefonirati v ponedeljek od 9. do 12. ure.

VAJENKO ali pol delavko ...sprejme krojačnica Smerdel, ...XX Settembre 22.

DEKLETI, ki sta obiskovali ...šče ali trgovsko šolo, lahko ...nita angleški jezik v Anglji ...po kurzih) pod zelo ugodnimi ...ji. Informacije tel. 31-328.

Darovi in prispevki

Ob drugi obletnici smrti ...ga direktorja C.G.R. Danila ...darujejo uslužbenci 2000 lir za ...jaško Matico.

V počastitev spomina pok. ...Sancin daruje družina ...lir za Dijaško Matico.

ZAHVALA

Vsem prijateljem in znancem, ki so nam bili ob strani ob bridki izgubi in so spremili k zadnjemu počitku našo dragi mamo, sestro in staro mamo

FRANČIŠKO FERFOLJA vd. GREGORČIČ

se najtopleje zahvaljujemo.

Žalujoče hčerke DANILA, MARIJA in BRUNA z otroki, brata ALOJZ in EVGEN, sestri JOSIPINA in OLGA ter ostalo sorodstvo.

RAZPRODAJA ZARADI POVEČANJA TRGOVINE
POTRJENA OD TRGOVINSKE ZBORNICE
Televizorji s 100.000 lirami popusta - Radio - Radiogramofoni - Tranzistorji - Magnetofoni - Fono kovčki - Hladilniki
Aparati za čiščenje podov - Sesalci - Brivski aparati itd.
po izredno nizkih cenah
Vse blago zadnjih pošiljk
Želimo samo, da inteligentni kupec primerja cene in blago in da si zapomni ta oglas, ker ne bomo več oglašali
Razprodajamo namreč po pravi kupni ceni in zato ne smemo delati drugih stroškov
RADIO ALABARDA
TRST - VIALE XX SETTEMBRE št. 7 - TEL. 93-760

ZA POMORSKO DRUŽBO TRŽAŠKI LLOYD

V sredo bodo splavili motorno ladjo "Palatino"

Ladja ima 10.000 ton in bo vozila na progi proti Južni ter Vzhodni Aziji

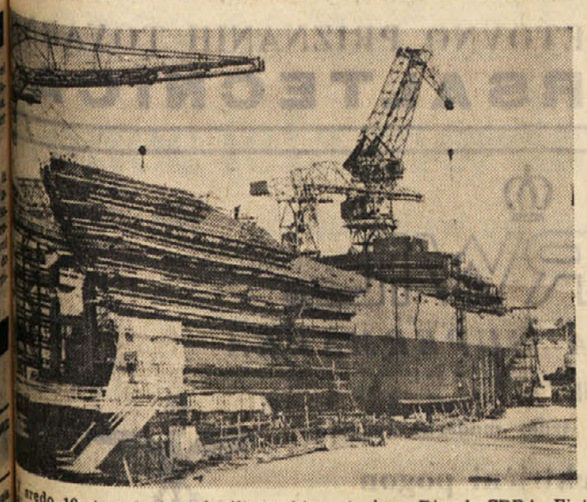

V sredo 19. t.m. bodo splavili v ladjedelnici CRDA v Tržiču motorno ladjo «Palatino», ki jo grade za Tržaški Lloyd. Za pomorsko družbo grade še tri ladje v ladjedelnicah v Livornu, Castelammaru in Palermu so prav tako kot «Palatino» namenjene za proge proti Južni in Vzhodni Aziji.

Motorna ladja «Palatino» ima naslednje značilnosti: največja dolžina 154 metrov, največja širina 19 metrov, višina do glavnega krova 11.80 metra, grez ob polnem tovoru 7.79 metra, nosilnost 10.000 ton, bruto tonaža 6800 ton in gostot ob polovičnem tovoru 0.7 milja na uro.

Ladjo so zgradili pod nadzorstvom italijanskega pomorskega ministrstva, ameriškega biroja in nemškega registra iz Londona za prevoz suhega tovora in to vključno z lesnino in pokvarljivo blago, zato so nameščeni utekočinjeni plin z izjemno temperaturo.

V ladjo bodo lahko naložili do 8700 ton tovora v pet skladišč, poleg tega pa še rastlinsko olje v tri cisterne, ki so nameščene na krmi. Ladja je razdeljena v devet oddelkov. Opremljena je s štirinimi žerjavi in vsakim ima eden zmogljivost od 5 po 8 ton in 4 po 5 ton. Ladjo so zgradili iz Martin-Siemensovega jekla in pri tem upoštevali prvenstveno varilno tehniko.

Ladjo so poskrbeli za ventilacijo, ki lahko naprave izmenjajo v vseh prostorih šestkrat na uro, poleg tega pa je v vseh prostorih, kjer bo živela posadka in potniki, urejena klimatska naprava.

Ladja bo štela 46 oseb, poleg tega bodo vkrcali še manjše število potnikov. Kapitan ladje in glavni strojevodja imela a-partmaje, oficirji posamične kabine, podoficirji štiri dvojne kabine, mornarji pa 9 kabin z dvema postelja in eno s štirimi postelji. Vse kabine in razni prostori so lepo in racionalno urejeni. Upoštevali, da bo ladja imela dolge proge in se bo dolgo zadrževala v vmesnih pristaniščih.

Ladja bo opremljena s pogonskim strojem Diesel CRDA Fiat vrste B 758 S, ki ima osem cilindrov in ki uporablja izredno gosto in tudi zelo ceneno olje, lahko pa seveda uporablja tudi normalno nafto. Motor razvija 11.200 konjskih sil pri 135 obratih na minuto. Med normalno vožnjo pa bo motor razvijal 9600 konjskih sil pri 128 obratih in bo omogočal trgovsko brzino 16—17 milj na uro. Med preizkusno vožnjo pa bo «Palatino» razvijala brzino 18.5 milje na uro.

Šolske vesti

OBVESTILO

Šolsko skrbnistvo sporoča, da so od 15. septembra dalje deset dni zaporedoma, od 10. do 12. ure dopoldne na vpogled pri znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Ulici Lazzaretto Vecchio št. 9, II. nad. prednostne lestvice za nadomestna mesta v srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1962-63.

***

Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Križu.

Vpisovanje v I., II. in III. razred za šolsko leto 1962-63 se vrši vsak dan do vključno 25. septembra t.l. od 10. do 12. ure

***

Vpisovanje na slovenskem učiteljišču v Trstu traja do 25. septembra. Podrobna navodila so na razpolago v tajništvu zavoda. Uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure.

***

Ravnateljstvo Nižje trgovske strokovne šole pri Sv. Ivanu obvešča dijake, da se vpisovanje za I., II. in III. razred nadaljuje do 25. septembra 1962 vsak delavnik od 10. do 12. ure. Učenci, ki se vpišejo v I. razred, morajo predložiti naslednje dokumente:

1. Rojstni list anagrafskega urada
2. Potrdilo o cepljenju
3. Potrdilo o zdravih očeh
4. Zadnje šolsko spričevalo.

Vsa druga pojasnila se dobijo v tajništvu šole.

***

Ravnateljstvo državne srednje šole v Trstu sporoča, da se nadaljuje vpisovanje v vse tri razrede do 25. septembra. Podrobnejša pojasnila dobite v tajništvu vsak dan od 9. do 12. ure.

***

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda v Trstu, Ulica Caravaggio 4

Vpisovanja za šolsko leto 1962-63 trajajo do vključno 25. septembra. Prošnje sprejema tajništvo zavoda vsak dan od 10. do 12. ure.

***

Ravnateljstvo državne industrijske šole v Dolini.

Vsi učenci, ki so izdelali I. in II. r. ter tisti, ki niso izdelali, so vabljeni, da se čimprej vpišejo za prihodnje šolsko leto.

Ravno tako se vrši vpisovanje za I. razred.

Tajništvo šole je zato odprto vsak dan od 8.30 do 12. ure.

***

Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, Ul. Montorsino št. 8-III.) obvešča, da se vrši vpisovanje v I., II. in III. razred za šolsko leto 1962-63 do vključno 25. septembra t.l. vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Pri vpisu za prvi razred so potrebne naslednje listine:

1. šolsko spričevalo V. razreda osnovne šole;
2. rojstni list izdan od občinskega urada;
3. potrdilo o preceplenju koz.

***

Na državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši **vpisovanje** za šolsko leto 1962-1963 **vsak dan od 10. do 12. ure** v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto Vecchio 9-II. neprekinjeno do 25. septembra.

AVTOPREVOZ

Rihard Cunja

Trst, Strada del Friuli št. 289
Tel. 35-379

Tovorni prevozi za tu in ino-zemstvo — Konkurenčne cene

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 16. t. m. ob 16. uri in prostem (zadnja predstava ob 22. uri) Technicolor film:

OBSOJENI IN HEROJI

(I dannati e gli eroi)

Igrajo: JEFFREY HUNTER in COSTANCE TOWERS

Kolosalni film, kateri je prejel 4 Oskarje

V ponedeljek 17. t. m. ob ob 20. uri ponovitev filma

OBSOJENI IN HEROJI

Priporočamo, da si film ogledate od začetka predstave zaradi presenetljivega konca.

FARIANI

IMPORT EXPORT

LADIJSKA POPRAVILA - OSKRBA ZA LADJE

FARIANI

TRST, Ul. Corti 2 - tel. 36-141, 36-955
Ul. N. Sauro 6 - tel. 29-978

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 16. t. m. ob 16. uri Universal Cinemascope barvni film:

ŠKRLATNA MASKA

(La maschera di porpora)

Igrajo: TONY CURTIS in COLLEEN MILLER

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 16. t. m. ob 16. uri barvni Columbia film:

BES NEIZPROSNIH

(La furia degli implacabili)

Igrajo: RIHARD TODD, JAMES BOOTH in ANNE AUBREY

Kino na Opčinah

predvaja danes 16. t. m. z začetkom ob 15. uri barvni in zabavni film:

5 mornarjev za 100 deklet

(5 Marines per 100 ragazze)

Igrajo: VIRNA LISI, MARIO CAROTENUTO, HELENE CHANEL, LITTLE TONY in UGO TOGNAZZI

V ponedeljek 17. t.m. ob 18. uri ponovitev filma «5 MORNARJEV ZA 100 DEKLET»

Goriško-beneški dnevnik

OB VPISOVANJU V OSNOVNO ŠOLO

Za naše otroke je slovenska šola edina prava

Le še dva tedna nas ločita od začetka novega šolskega leta, ko se bodo za šolsko mladino začele nove skrbi in težave. Za tiste, ki so dopolnili šest let in bodo tokrat prvič prestopili šolski prag, so to pravzaprav prve življenjske skrbi, saj obiskovanje otroškega vrtca ne moremo šteti kot pravo šolo.

Jutri se bo začelo vpisovanje otrok v osnovno šolo. Mnogi slovenski starši, zlasti v Gorici, kjer imajo osnovnih šol na izbiro, se sprašujejo: Kam naj vpišem svojega otroka, da bo zanj bolj koristno?

Pravzaprav je tako vprašanje odveč, saj je naravno, da je za otroka slovenskih staršev najboljša in najbolj koristna tista šola, kjer mu bodo učitelji posredovali znanje v njegovem materinskem jeziku. Le v taki šoli bo najlažje obvladal učno snov, kar mu bo pomagalo, da si bo ustvaril dobro podlago, ki mu bo olajšala učenje tudi na višjih šolah.

Poleg tega ima slovenska šola to prednost, da se učenci na njej naučijo tudi drugega deželnega jezika, italijanščine. To je v naših obmejnih krajih velikega pomena, saj je znanje obeh jezikov, slovenščine in italijanščine, za vse koristno in potrebno. To so spoznali tudi mnogi trgovci in drugi delodajalci, ki iščejo za zaposlitev najrajši absolvente slovenskih šol, ker so edino pri teh gotovi, da obvladajo oba jezika, ki sta nujno potrebna pri njihovem poslovanju, zlasti odkar se v okviru obmejnega prometa prepleta po goriških ulicah in tudi po drugih obmejnih krajih, prebivalstvo z obeh strani meje.

Po uzakonitvi slovenskih šol na Goriškem in Tržaškem je bila priznana popolna enakopravnost teh šol z vsemi drugimi državnimi šolami in je odpadla tudi prepoved za otroke slovenskih optantov, ki doslej niso smeli na šole s slovenskim učnim jezikom. Zato nima prav tisti, ki misli, da bo njegov otrok prikrajšan ali zapostavljen, če bo obiskoval tako šolo, ker so vsi zadevni predsodki odpadli in prihajajo vedno bolj do izraza prav prednosti naše šole, ki jo lahko imenujemo dvojezično.

Včasih se zgodi, da staršem ne ugaja ta ali ona učna moč in hočejo zato vpisati svoje otroke na drugo šolo. V takih primerih škodijo najbolj samim sebi in svojim otrokom. Če kakšna učna moč ne odgovarja, potem je dolžnost staršev, da se pritožijo pri šolskem skrbništvu v Gorici in zahtevajo njeno odstranitev s stvarnimi argumenti. Le tako bodo svojo šolo okrepili in izboljšali ter s tem koristili svojim otrokom. Naša šola bo toliko boljša, kolikor bodo starši sami nadzorovali in podpirali njen razvoj. Prva in glavna podpora pa je prav v tem, da vse slovenske otroke vpišemo v slovensko šolo.

V pripravi je zakon, ki bo združil osnovne in nižje srednje šole v skupno šolo, osemletko, kot jo imajo že v Sloveniji. Prav v kratkem bo taka ureditev tudi praktično izvedena. Zato je osnovne važnosti, da vpišejo naši starši že sedaj svoje otroke v slovensko osnovno šolo, zlasti tiste, ki letos začnejo, da jih tako pravilno usmerijo za prihodnjih osem let, ko si bodo otroci ustvarili tisto šolsko podlago, ki jim bo služila kot trdna podlaga za vse življenje.

Zatorej še enkrat: vpišite svoje otroke v slovensko šolo, ki je zanje edina prava!

Prošnje za oprostitev davkov v Doberdobu

Doberdobsko županstvo obvešča vse kmetovalce, ki so bili prizadeti po suši, da lahko napravijo prošnjo za oprostitev davkov. Prošnjo je treba napisati na posebnem obrazcu, ki ga lahko dobijo na županstvu v Doberdobu, vložiti pa jo je treba čimprej na davčnem uradu v Tržiču.

le.

DANES, 16. septembra bo ob 16. uri

ŠAGRA V GRMEKU

v BENEŠKI SLOVENIJI

Na plesu bodo igrali «Beneški fantje» iz Ljubljane. Goriški pevci bodo odšli na zabavo z avtobusom, ki bo odpeljal od Droča ob 13.45, ustavil pa se bo v Rupi, ob 14.15 v Dolu, 14.30 v Doberdobu, 14.45 na Vrhu. Nazaj grede se bo ustavil v Rupi in bo vozil točno po napovedanem voznem redu.

DVE VPRAŠANJI SVETOVALCEV KPI

Znižati ceno mesa v nadrobni prodaji

Odpravi naj se komisarska uprava na trgovinski zbornici, ki traja od 1. februarja dalje

Občinska svetovalca dr. Battello in Bergomas (KPI) sta poslala goriškemu županu vprašanje v zvezi s ceno mesa v nadrobni prodaji. Podpisnika ugotavljata, da je vprašanje cen potrošnega blaga bilo vedno važno gospodarsko vprašanje, kar potrjujejo tudi diskusije v občinskem svetu o blagu proste cene. V prehrani pa je meso najvažnejši artikel. Ker je suša močno dvignila ponudbo goveje živine, se je njena cena znižala celo za 40 odstotkov. Seveda pa pocenitvi mesa na debelo ni sledilo ustrezno znižanje mesa v maloprodaji. Nedvomno je do tega pojava prišlo zaradi špekulacij, ki jih je po svetovalčevih sodbah oblast dolžna razkrinkovati in zatirati. Na koncu svetovalca sprašujeta župana, če so si odborniki kdaj zastavili to vprašanje.

Pokrajinski svetovalec Bergomas pa je poslal predsedniku pokrajine drugo vprašanje, ki se nanaša na izrednega komisarja trgovinske zbornice v Gorici. Svetovalec ugotavlja, da je ostavka predsednika trgovinske zbornice ter njegova zamenjava v izvršilnem odboru povzročila živahno diskusijo tako v pokrajinskem kot v občinskem svetu. Dogodek je povzročil krizo v trgovinski zbornici in imenovanje komisarja.

V tistem času je pokrajinski svet kakor tudi ostale ustanove zaželel čimprejšnje prenehanje komisarskega režima, da bi se zagotovilo trgovinski zbornici takšno vodstvo, ki ga predvideva zakon.

Vsem je znano, da traja komisarska uprava od 1. februarja dalje in povzroča nezadovoljstvo med prizadetimi kategorijami, ki želijo imeti čimprej svoje zastopnike v vodstvu najvažnejšega gospodarskega organa naše pokrajine.

Ker je vprašanje velike važnosti, je svetovalec pozval pokrajinski svet, naj izglasuje resolucijo, da bi se komisarska uprava končala čimprej.

VLOGA NA PREDSEDNIKA POKRAJINE

178 družinskih poglavarjev zahteva asfaltiranje ceste čez Doberdob

Vlogo je včeraj izročila tričlanska delegacija, ki so jo izbrali doberdobski prebivalci

Vprašanje ureditve ceste Devetaki - Doberdob - Selce je zaradi cele vrste razlogov, ki jih navajamo nekoliko niže, ponovno stopilo v ospredje v vsej svoji dramatičnosti. Včeraj dopoldne je zadevo predstavila pokrajinskemu predsedniku dr. Chientarolliju tričlanska delegacija, ki mu je izročila vlogo s podpisi 178 družinskih poglavarjev, predstavnikov skoraj celotnega števila gospodinjstev v tej kraški vasi.

Predsednik pokrajine je delegacijo sprejel v svojem uradu in ji prikazal pravni položaj, v katerem se nahaja ta važna prometna žila. Predsednik je dejal, da so napravili načrt za popravilo in asfaltiranje ceste, ki bi veljalo 270 milijonov lir; pokrajinska uprava bi prispevala 54 milijonov (20 odstotkov), država pa 216 milijonov ali 80 odstotkov celotnega stroška. Krajevna uprava je načrt predložila pristojnim oblastem, vendar sedaj čaka odobrenje nadrejenih organov in finansiranje dela. Ko bo to opravljeno, bo tudi pokrajinska uprava izvršila svoje obveznosti.

Omeniti moramo, da sta se doberdobska občinska in pokrajinska uprava pričeli zanimati za zadevo 1957. leta in so ceste ostalih občin prišle prej pod upravo pokrajine in bodo zaradi tega tudi hitreje urejene. Pokrajinska uprava pa bo s svoje strani skušala pospešiti uresničitev zahteve doberdobskih prebivalcev, ko bo odšel prihodnji mesec v Rim njen predsednik in odbornik.

Vloga, ki so jo izročili pokrajinskemu predsedniku ter poslali v vednost prefektu, doberdobskemu županu ter načelnikom skupin pokrajinskih svetovalcev, se glasi:

«Podpisani družinski poglavarji, bivajoči v občini Doberdob, se obračajo na Vas z zahtevo, da bi se čimprej asfaltirala in uredila cesta pod pokrajinsko upravo, ki se odcepi pri Devetakih in pelje skozi Doberdob v Selce.

Načrt o ureditvi cest, ki ga je izdelala pokrajinska uprava, ne vključuje zadevne ceste, iz česar je lahko sklepati, da bo ostala v tako slabem stanju še precej let.

Podpisniki so drugačnega mnenja in zahtevajo, da se da pri urejevanju cest prednost doberdobski zaradi razlogov, ki tukajle navajajo:

Cesta čez Doberdob je najkrajša zveza med Gorico in Tržičem, zaradi česar se je poslužuje vsak dan veliko število avtomobilov, avtobusov in tovornikov, ki dvigajo tolikšne oblake prahu, da se ne razpršijo tudi cel dan. Položaj se je v zadnjem času še poslabšal zaradi prisotnosti številnih vojaških vozil. Zaradi tolikšnega prometa, ki je cesto hudo poškodoval, se je zgodilo precej prometnih nesreč. K temu naj prištejemo tudi dejstvo, da se ceste poslužuje vedno večje število izletnikov, ki iz vseh krajev države obiskujejo te kraje, ki so bili pozorišče bojev.

Ker je ob upoštevanju navedenih razlogov zahteva povsem upravičena, se podpisniki obračajo na pokrajinskega predsednika, da bi o njej razpravljal pokrajinski svet.»

ŠOLSKE VESTI

Vpisovanje na liceju-gimnaziji in učiteljišču

Vpisovanje za prihodnje šolsko leto na liceju-gimnaziji in učiteljišču s slovenskim učnim jezikom v Gorici, Ul. Croce 3, traja **nepreklicno do 25. septembra t. l.**

Vsa potrebna obvestila dobe dijaki na tajništvu obeh šol.

Vpisovanje v nižjo srednjo in strokovno šolo

Ravnateljstvo nižje srednje šole (gimnazije) in strokovne šole v Gorici opozarja vse, ki se jih tiče, da se vpisovanje v ti dve šoli zaključi nepreklicno 25. septembra.

Vpisovanje v slovenske osnovne šole

Državno didaktično ravnateljstvo osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da bo vpisovanje na teh šolah od 17. do 29. septembra. K vpisu otrok naj pridejo starši da bodo dvignili nakazilo za brezplačno dodelitev knjig.

Vpisovanje v otroški vrtec v Sovodnjah in v Rupi

Županstvo v Sovodnjah opozarja, da se bo vršilo vpisovanje otrok za otroška vrtca v Sovodnjah in v Rupi na sedežu teh dveh vrtcev, in sicer dne 18. in 19. t.m. med uradnimi urami od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Vsa podrobnejša pojasnila bodo dobili starši pri vpisu. Vabimo vse starše, ki imajo otroke v starosti od tri do pet let, da jih vpišejo v tisti od obeh vrtcev, ki jim je bližji, ker bo to otrokom samo v korist.

Vpisovanje v otroške vrtce ONAIRC

Državna ustanova za otroške vrtce v obmejnih deželah (ONAIRC) sporoča prizadetim družinam, da se bo vršilo vpisovanje otrok v njene otroške vrtce dne 18. in 19. septembra t.l. od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Za slovenske otroke se vrši vpisovanje v naslednjih otroških vrtcih te ustanove:

V Standrežu, v Podgori, v Pevmi, v Sovodnjah in v Rupi

IZLET STANDREŽCEV PO ISTRI

Standreško prosvetno društvo «Oton Župančič» priredi v soboto 29. in v nedeljo 30. septembra **dvodnevni izlet po Istri. Obiskali bodo Poreč, Pulj, Opatijo, Reko in Crikvenico.** Vpisovanje se zaključi v nedeljo. Prijave sprejema predsednik Tabaj. Pohitite, ker je treba pravočasno vložiti prošnjo s podatki za skupni potni list. — Dobrodošli so tudi izletniki iz drugih vasi.

Najdeni predmeti

Naslednji izgubljeni predmeti, ki so jih našli, se nahajajo v uradu mestnih stražnikov:

Zlata zapestnica; moško in žensko kolo; izvijač, mrežasta torba, maska za podvodni lov, ročna košara z osebnimi rečmi.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik kakega teh predmetov, ga lahko dobi na omenjenem uradu med uradnimi urami.

Zidar je padel z odra

Včeraj okrog 11.45 so poklicali avto Zelenega križa v Kaprivo, kjer se je ponesrečil 15-letni zidarski delavec Rodolfo Furlan iz Moše. Ko je delal pri gradbenem podjetju Medeot iz Moše, je padel z zidarskega odra. Nemudoma so ga odpeljali v goriško bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom leve roke v podlaktu, ter rano na desni dlani. Pridržali so ga na zdravljenju.

Pri padcu s kolesa si je otrok zlomil nogo

Včeraj okrog 11. ure so pripeljali v goriško bolnišnico 3-letno Feddo Tommasi iz Gorice, Ulica Monte Cuco 20. Pri padcu s kolesa si je deklica zlomila levo nogo in zadobila še druge poškodbe. V bolnišnici so jo pridržali za 30 dni na zdravljenju.

Nezgoda na delu

Okrog 12.30 včeraj so pripeljali v goriško bolnišnico 15-letnega Rudolfa Furlana iz Moše. Fantu so zdravniki ugotovili zlom leve roke v podlahti in poškodbe na desni roki, ki jih je dobil, ko se je ponesrečil pri delu. V bolnišnici so ga pridržali za 40 dni.

Jesensko slavje danes v Števerjanu

Danes popoldne priredi katoliško prosvetno društvo v Števerjanu jesensko slavje, ki je združeno s pestrim in živahnim sporedom. Slovenski oder iz Trsta bo prikazal Nicodemijevo komedijo v treh dejanjih «Postrežek», sodelovala pa bosta še briški moški zbor in pa oktet «Planika». Prireditev bo med borovci.

Danes ocenjevanje živine v Sovodnjah

Društvo za zavarovanje goveje živine v Sovodnjah obvešča vse prizadete, da bodo danes, v nedeljo 16. t. m. ocenjevali živino, in sicer po običajnem razporedu.

V Števerjanu z brzino 20 km na uro

Steverjansko županstvo nam je sporočilo, da so z včerajšnjim dnem odprli za promet občinsko cesto Grojna-Bukovje, vendar je po njej dovoljena največja hitrost 20 km na uro. Karabinerji iz Steverjana so pooblaščeni, da izvajajo omenjeni predpis.

Padla sta z motorja in končala v bolnišnici

Nekaj po 13. uri so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 49-letnega Domenica Pettarina iz Marjana. Mož je po nesreči padel z motorja in zdravniki so ugotovili, da si je pri tem zlomil desno roko, ranil v desno ramo, po obrazu in levi roki. Pridržali so ga na zdravljenju.

Nekaj pred 3. uro so pripeljali v goriško bolnišnico 42-letnega Avgusta Padovanija, ki je tudi padel z motorja.

Včeraj-danes

Rojstva, smrti in poroke

V tednu od 9. do 15. septembra se je v goriški občini rodilo 18 otrok, umrlo je 8 ljudi, porok je bilo 17 in 8 oklicev.

Rojstva: Marino Odorico, Patrizia Mikulin, Boris Cotič, Nicoletta Stradi, Anita Concion, Ortensia Franco, Concetta Culot, Donatella Bradaschia, Giorgio Peressini, Claudio Cinti, Ario de Marco, Marco Lamanda, Patrizia Di Biaggio, Lucilla Ciancia, Chiara Farfoglia, Corrado Uccello, Eleonora Cecot, Dolores Gerin.

Umrli: mizar 19-letni Ilario Billiato; upokojenec 85-letni Renato Penso; gospodinja 67-letna Clotilde Novak por. Vouk; gospodinja 84-letna Liduina Sinicco vd. Feresin; gospodinja 65-letna Teresa Jermol vd. Izuscek; delavec 37-letni Milano Vidic; upokojenec 64-letni Emilio Brati in upokojenka 75-letna Lucia Vascotto vd. Turchetto.

Poroke: trgovec Guerrino Seno in tekstilka Palmira Dezarz; trgovec Giampaolo Pagnutti in gospodinja Grazia Spessot; trgovski pomočnik Romano Pellegrini in tekstilka Irene Coren; železničar Tullio Decolle in gospodinja Angelina Sdrigotti; uradnik Liborio Rizzurto in uradnica Giovanna Spalluto; elektromehanik Darko Devetak in gospodinja Ivana Peric; policist Francesco Pastorino in učiteljica Maria Bergognini; uradnik Lucio de Rocco in učiteljica Dorina Puntin; industrijec Francesco Gravina in učiteljica glasbe Giulia Fucco; inž. Pietro Grusovin in profesorica Elsa Sgubin; železniški uradnik Pietro Franceschinis in učiteljica Clevenza Vitali; občinski uradnik Carlo Lenhardt in občinska uradnica Liliana Voncina; učitelj Pietro Lo Ré in učiteljica Irma Concilio; uradnik Isidoro Vidimari in uradnica Bruna Ramot; mornar Angelo Čapursi in gospodinja Renata Gurtner; uradnik Pierantonio Tonzig in uradnica Luigia Bosini; šofer Lucio Marega in gospodinja Maria Neretti.

Oklici: uradnik Paolo Chiades in uradnica Iolanda Marchi; prodajalec Severino Cogoi in gospodinja Adriana Rossio; izdelovalec likerjev Guido Costanzo in uradnica Luciana Modotto; podčastnik Domenico Barba in uradnica Giovanna Dizorz; uradnik Renato Corbatto in dijakinja Rosetta Velicogna; tekstilec Riccardo Denizza in pletilja Maria Zorzenon; trgovec Francesco Russian in šivilja Elvia Morsan; podčastnik Alberto Paccini in telefonistka Alice Pavoni.

Kino

VERDI. Zaprto.

CORSO. 14.00. «Štirje konjeniki Apokalipse» (I quattro cavalieri dell'apocalisse). G. Ford in I. Thulin. Ameriški panoramski film v barvah.

VITTORIA. 15.00: «Popevke od včeraj, danes in jutri» (Canzoni di ieri, oggi e di domani), Sordi, Rascel in Celentano. Črnobeli italijanski film, mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE. 15.00: «Normani» (I Nomani), G. Mitchell in G. Grad. Ameriški cinemascope v technicolorju.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI-BASSI, v Raštelu št. 26, tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 25, stopinje ob 14.20 in najnižjo 5,6 stopinje ob 5. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 45 odstotkov.

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 16. SEPTEMBRA 1962

Radio Trst A

8,00: Koledar; 8,30: Poslušali boste; 9,00: Kmetijska oddaja; 9,30: Slovenske zborovske skladbe; 11,30: «Skopulja in cekini», pravljica; nato Harmonikar Toni Jacque; 12,30: Za vsakogar nekaj; 13,30: Glasba po željah; 14,45: Sekstet Borut Lesjak; 15,00: Ciganski orkester Lendvay Kalman; 15,20: Portret v miniaturi: Kvartet Radar; 15,40: Jam session; 16,00: Popoldanski koncert; 17,00: Plesna čajanka; 18,00: Tvornica sanj; 18,45: Dunajske melodije; 19,15: Nedeljski vestnik; 20,00: Sport; 20,30: Valentino Liberace in Toods Mondello; 21,00: Folklora z vsega sveta; 21,30: Sodobna simfonična glasba; 22,00: Nedelja v športu; 22,10: Plesna glasba.

Trst

9,30: Kmetijska oddaja; 11,00: Skladbe za godalni orkester; 12,00: Danes na športnih igriščih.

Koper

6,00: Prenos RL; 7,15: Jutranja glasba; 8,00: Prenos RL; 8,40: Vedre pesmi; 9,00: Reportaža; 9,15: Zabavni zvoki; 9,45: Poje Marjana Deržaj; 10,00: Prenos RL; 10,30: Operne arije; 11,00: Občinski pravilniki; 11,15: Poje Joe Sentieri; 11,30: Parada orkestrov; 12,10: Glasba po željah; 12,37: Zunanjepolitični pregled; 12,50: Nadaljevanje Glasbe po željah; 13,30: Sosedni kraji in ljudje; 14,00: Glasba po željah; 15,15: Tržaški komorni zbor; 15,30: Zabavni orkestri; 16,00: Prenos RL; 19,00: Sportna nedelja; 19,10: Glasbena medigra; 19,30: Prenos RL; 22,15: Plesna glasba; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,20: Ital. pesmi in plesi; 8,30: Kmetijska oddaja; 10,10: Splavitev ladje «Michelangelo»; 11,15: Za sam orkester; 11,30: Jih pojemo danes; 13,30: Neapeljske pesmi; 14,00: Instrumentalna glasba; 14,30: Glasba pod vedrim nebom; 16,15: Nogomet od minute do minute; 17,45: Koncert «F. Busoni»; 19,15: Sportni dnevnik; 20,25: Večer v «Carnegie Hall»; 21,30: Sestanek petih; 22,15: Haendel.

II. program

8,00: Jutranja glasba; 9,00: Oddaja za ženske; 10,00: Mimogrede zabeleženo; 10,35: Glasba za prazniční dan; 14,00: Nedeljski orkestri; 14,30: Teden aktualnosti v svetu; 15,00: Oddaja za avtomobiliste; 16,00: Glasba in šport; 18,30: Evropsko atletsko prvenstvo v Beogradu; 18,45: Pesmi za Evropo; 20,30: Velike skladbe; 21,00: Sportna nedelja.

III. program

17,05: Trodejanka L. Pirandella: «Il gioco delle parti»; 18,30: Beethovnove skladbe; 19,00: Na programu Togni; 19,15: Nemška kultura; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Tri Scarlattijeve skladbe; 21,20: Dela Igorja Stravinskega; 22,40: Na programu Brahms.

Slovenija

5,00: Dobro jutro!; 8,05: Manj znane operne arije; 8,35: Malo instrumentov — veliko glasbe; 8,55: Za mlade radovedneže; 9,25: Češki orkestri; 9,40: Iz makedonske glasbe; 10,15: Od tod in ondod; 11,00: Silvije Bombardelli: Tujec; 11,22: Zabavni kaleidoskop; 12,05: Zadovoljni Kranjci; 12,15: Kmetijski nasveti; 12,25: Melodije; 13,15: Obvestila; 13,30: Josef Suk: Klavirski kvintet; 14,05: Glasbeni omnibus; 14,35: Naši poslušalci čestitajo; 15,20: Ob glasbenem avtomatu; 15,40: Literarni sprehod; 16,00: Vsak dan za vas; 17,05: Arija skozi stoletja; 18,00: Aktualnosti doma in v svetu; 18,10: Rendez-vous z glasbo; 18,45: Novo v znanosti; 19,00: Obvestila; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00: Iz doline v planine; 20,45: Kulturna kronika; 21,00: Razgled po sodobni glasbeni literaturi; 22,15: Vrtiljak; 22,50: Literarni nokturno; 23,05: Zadnji ples.

Ital. televizija

9,45: Kmetijska oddaja; 16,00: Neposreden prenos športnega dogodka; 19,00: Film «Ženitovanjski urad»; 19,30: Registriran športni dogodek; 20,20: Šport; 20,30: Dnevnik; 21,05: Eduardo De Filippo: «Questi fantasmi»; 23,15: Sportna nedelja in dnevnik.

DRUGI KANAL

21,05: Varietejski program; 22,15: Dnevnik; 22,40: Registriran športni dogodek.

Ponedeljek, 17. septembra 1962.

17,30: Program za najmlajše; 18,30: Dnevnik; 18,45: Studio ena, 20,05: Šport; 20,30: Dnevnik; 21,05: Prvo leto življenja; 22,00: Film «Amerika»; 22,25: Kvartet «Cetra»; 23,00: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21,05: V evroviziji: «Italijanka v Alžiru»; 23,35: Dnevnik.

Jug. televizija

Beograd 15,58: Evropsko prvenstvo v atletiki, Beograd 20,00: Sedem dni, Zagreb 20,45: Velesejemski TV biro št. 25, Ljubljana 21,15: Ljubezen in besede — ital. film, Zagreb 21,15: Pogon «B» — jugoslovanski film, Beograd 22,45: Posnetki evropskega prvenstva v atletiki.

Ponedeljek, 17. septembra 1962.

Zagreb 19,30: Velesejemski TV biro št. 26, JTV 20,00: TV dnevnik, Beograd 20,20: Tedenski športni pregled; 20,35: Dragoslav Grbić: Varljivo jutro — TV drama.

HITRA POPRAVILA TV APARATOV

Radio TREVISAN

Trgovina: Trst, Ulica San Nicolò št. 2 — Tel. 24-018
Delavnica: Ulica delle Milizie št. 3 — Tel. 76-276

šport šport šport

ČETRTI DAN EVROPSKEGA PRVENSTVA V ATLETIKI

Odlični rezultati kljub vetru

Metalec kladiva Bezjak izločen iz finala - Jugoslovanski skakalec v višino Majtan preskočil 2.03 m - Od 30.000 do 35.000 gledalcev

BEOGRAD, 15. — Četrti dan evropskega prvenstva v atletiki se je začel danes že ob 9. uri dopoldne z izločilnimi meti v disku za ženske in takoj nato s kvalifikacijskimi skoki v višino za moške. Dopoldne so bili razen tega na programu še kvalifikacijski meti v kladivu.

Vreme je tudi danes sončno in kljub zgodnji uri se je ob začetku tekmovanja zbralo na stadionu že kakih 20.000 gledalcev, katerih število je kmalu narastlo na 30.000. Škoda le, da piha precej močan veter od 3 do 4 m na sekundo, ki predvsem ovira tekače in skakalce v daljino ter tudi ostale panoge.

Ostale rezultate s prvenstva in poročilo našega posebnega dopisnika objavljamo na drugi strani.

V dopoldanskih izločilnih oz. kvalifikacijskih tekmovanjih ni bilo večjih presenečenj. V skoku v višino se je v finalni del uvrstil tudi Jugoslovan Majtan, ki je preskočil minimalno mero 2,03 m, v metu kladiva pa je bil izločen Jugoslovan Bezjak s skromnim metom nekaj pod 60 metrov. V metu diska za ženske je bila minimalna mera 48 m, ki jo je presegla večina nastopajočih.

Brž ko se je začel ob 13. uri popoldanski del programa s skoki s palico, je bilo na stadionu že 35.000 gledalcev. Temperatura se je dvignila na 23 stopinj in veter še ni popustil.

Disk - ženske — kvalifikacije

1. Press (SZ) 51,27; 2. Hausmann (Nem.) 50,70; 3. Ponomareva (SZ) 50,16; 4. Kontsek (Madž.) 49,74; 5. Mertova (ČSR) 49,51; 6. Mueller (Nem.) 49,26; 7. Nemcova (ČSR) 48,92; 8. Mihailowa (Bolg.) 48,67; 9. Mojec (Polj.) 48,46; 10. Zolotukina (SZ) 48,28; 11. Bognar (Madžarska) 48,26; 12. Rykowska (Poljska) 48,14.

Tamara Press (SZ)

Izločene: 13. Hofrichter (Av.) 45,80; 14. Manoliu (Rom.) 45,02; 15. Allday (VB) 43,06; 16. Leriou (Gr.) 41,25; 17. Welewa (Bolg.) 39,88.

Disk — ŽENSKE (FINALE)

1. Press (SZ) 56,91,
2. Muller (Nem.) 53,60,
3. Kontsek (Madž.) 52,82,
4. Zolotoukina (SZ) 51,78,
5. Nemcova (ČSR) 51,58,
6. Ponomareva (SZ) 51,03.

Kladivo — kvalifikacije

1. Zsivoczki (Madž) 66,17; 2. Bakarinov (SZ) 64,49; 3. Eckschmidt (Madž.) 63,35; 4. Thun (Av.) 63,02; 5. Baltovski (SZ) 62,92; 6. Lotz (Nem.) 62,39; 7. Matousek (ČSR) 62,34; 8. Rudenkov (SZ) 62,34; 9. Cieply (Polj.) 62,27; 10. Losch (Nemčija) 62,24; 11. Fahsl (Nem.) 62,10; 12. Rut (Polj.) 61.94.

Izločeni: 13. Strandli (Norveška) 61,78; 14. Horppu (Fin.) 60,94; 15. Krumow (Bolg.) 60,71; 16. Asplund (Še.) 60,15; 17 Bezjak (Jug.) 59,79; 18. Niwinski (Polj.) 59,53; 19. Malek (ČSR) 59,15; 20. Jost (Švi.) 57,95.

Višina - moški — kvalifikacije

1. Čavlakadze (SZ) 2,03; 2. Brumel (SZ) 2,03; 3. Petterson (Še.) 2,03; 4. Majtan (Jug.) 2,03; 5. Ozernik (Polj.) 2,03; 6. Bolčov (SZ) 2,03; 7. Noszaly (Madž.) 2; 8. Pfeil (Nemčija) 2; 9. Fairbrother (VB) 2; 10. Hopf (Nem.) 2; 11. Millar (VB) 2; 12. Nilsson (Še.) 2; 13. Hellen (Fin.) 2 metra.

Izločeni: 14. Ducu (Rom.) 2; 15. Olafsson (Isl.) 2; 16. Dugarreau (Fr. 1,95; 17. Sobota (Polj.) 1,95; 18. Maurer (Švi.) 1,95; 19. Kumanov (Bolg.) 1,95.

80 m ovire — ženske (polfinale, prve tri in finale)

1. **Polfinale** — 1. Piatkowska (Poljska) 11"; 2. Fisch (Nem.) 11"; 3. Kocheleva (SZ) 11"1; 4. Bertoni (It.) 1"3; 5. Window (VB) 11"3; 6. Stamejčič (Jug.) 11"6.

2. **Polfinale:** 1 Bistrova (SZ) 11"2; 2. Balzer (Nem.) 11"2; 3. Ciepa (Polj.) 11"3; 4. Canguio (Fr.) 11"4; 5. Krzyzanfka (Polj.) 11"5.

200 m — ŽENSKE (FINALE)

1. Heine (Nem.) 23"5,
2. Hyman (VB) 23"7,
3. Sobota (Polj.) 23"9,
4. Arden (Šv.) 24"2,
5. Moslovskaia (SZ) 24"2,
6. Packer (VB) 24"4.

4x400 m (predteki — prve tri štafete v finale)

1. **serija:** 1. V. Britanija 3'9"4; 2. Italija 2'10"2; 3. Švedska 3'10"2; 4. SZ 3'10"6; 5. Jugoslavija 3'12"5; ČSR odstopila, Španija ni startala.

2. **serija:** 1. Nemčija 3'8"; 2. Francija 3'8"2; 3. Švica 3'9"7; 4. Poljska 3'10"2; 5. Finska 3'13"8; 6. Turčija 3'21"3.

200 m — moški (polfinale, prva da v finale)

1. **polfinale:** 1. Jonsson (Šv.) 21"; 2. Schumann (Nem.) 21"2; 3. Mandlik (ČSR) 21"5; 4. Radford (VB) 21"7; 5. Genevay (Fr.) 21"8; 6. Jurca (Rom.) 22"1

2. **polfinale:** 1. Foik (Polj.) 21"1; 2. Jones (VB) 21"4; 3. Ulonska (Nem.) 21"5; 4. Csutoras (Madž.) 21"5; 5. Sardi (It.) 21"9.

3. **polfinale:** 1. Ottolina (It.) 21"; 2. Delecour (Fr.) 21"; 3. Germar (Nem.) 21"3; 4. Ozolin (SZ) 21"5; 5. Zielinski (Polj.) 21"5. 6. Radford (VB) 21"6.

DANAŠNJI PROGRAM

15.30:	maratonski tek (start)
	višina moški (finale)
15.45:	80 m zapreke (finale)
16.00:	200 m moški (finale)
	met kladiva (finale)
16.20:	110 m zapreke (finale)
16.35:	800 m ženske (finale)
16.50:	3000 m ovire (finale)
17.10:	4X100 m ženske (finale)
17.30:	4X100 m moški (finale)
17.50:	maratonski tek (prihod)
18.15:	1.500 m (finale)
18.35:	4X100 m (finale)
19.05:	Zaključna svečanost

ZAČENJA SE DOLGOTRAJNI PLES

Danes prvo kolo prvenstva italijanske nogometne lige

Samo nekaj enajstoric starta z vlogo favorita - Novinci-velike neznanke

Danes se začenja italijansko državno nogometno prvenstvo A in B lige. Oglejmo si nekoliko kakšen je razpored srečanj v A ligi in kaj nam utegne nuditi prvo kolo, čeprav je razumljivo, da se vsaka prognoza lahko nanaša samo na nekatera splošno znana dejstva.

Predvsem so predprvenstvena prijateljska srečanja pokazala, da je le malo moštev doseglo zadovoljivo formo in da med njimi niti ne prednjačijo vedno tista, ki so si lahko zagotovila potencialno najboljše igralce. To velja na primer za Juventus, ki nikakor ne more ujeti pravega ritma, pa tudi za Romo in Sampdorio, da navedemo samo bolj renomirane. Nasprotno pa se zdi, da je že v prvenstveni formi Milan, ki je minulo sredo natresel sicer šibkemu Luksemburgu v tekmi za pokal prvakov, kar 8 golov v mrežo. Tudi Inter je že dokaj napredoval in enako Fiorentina ter še bolj Bologna, ki se je izredno okrepila z Avstrijcem Hallerjem in ki ima resne namene igrati prvo violino v letošnjem prvenstvu.

Upoštevajoč ta dejstva bi lahko predvidevali za navedena moštva, da bodo jutri pobrale cele izkupičke. Predvsem bi skoraj ne smelo biti dvoma, da bosta Fiorentina in Milan na svojih tleh premagala Modeno oziroma Venezio, Bologna pa Vicenzo. Nekoliko manj zanesljiva bi utegnila biti zmaga Interja v Mantovi in Juventusa v Genovi, še bolj pa Sampdorie v Bergamu proti Atalanti.

Precej negotov je tudi izid preostalih treh srečanj med Palermom in Spalom, Romo in Napolijem ter med Torinom in Catanio, čeprav utegne imeti prednost igrišča v vseh treh srečanjih odločilno vlogo.

Izidi prvih tekem seveda še ne bodo mogli povedati vse resnice, vendar pa bodo vsaj v določeni meri pokazali trenutno formo enajstoric in vsaj perspektivno nakazali formiranje raznih grup ter obenem tudi kakšno vlogo utegnejo igrati v prvenstvu trije novinci oziroma povratniki iz B lige, Genoa, Modena in Napoli, ki bodo že kar prvi dan postavljeni pred težak izpit, saj bosta Modena in Napoli igrala na tujih tleh, Genoa pa sicer doma, toda proti Juventusu.

V B ligi je — kot vedno — možnost vsakršnega predvidevanja pred začetkom tekmovanja še bolj tvegana. Moči so tu zelo izenačene, razen tega pa tudi premalo poznane, saj se moštva B lige skoraj vsako sezono predstavljajo močno prenovljena, v glavnem z igralci iz nižjih razredov in celo iz polprofesionalnih in diletantskih skupin.

Letos bo B liga za nas še posebej zanimiva, ker se je vanjo povrnila tudi Triestina po enoletnem bivanju v C ligi. Če lahko sodimo po imenih kot so Lazio, Bari, Udinese, Padova, Pro Patria in Triestina, ki so vsi že poznali slavo A lige, je treba res pritrditi, da bo konkurenca za najboljša mesta zelo močna.

V današnjem prvem kolu so na programu naslednja srečanja: Alessandria - Lazio, Bari - Catanzaro, Brescia - Lucchese, Cagliari - Messina, Como - Sambenedettese, Cosenza - Udinese, Foggia - Lecco, Parma - Padova, Pro Patria - Verona, Simmenthal - Triestina.

Triestino čaka torej že kar v prvem kolu težka preizkušnja, ki je težka toliko bolj, ker tržaška enajstorica trenutno nima še rešenega problema napadalne vrste. Zaradi obolelosti Mantovanija in Santellija ter poškodbe Orlanda, je trener Radio nameraval najprej vključiti v enajstorico Vita namesto Orlanda in Corsa namesto Santellija. Včeraj pa se je očitno premislil, ker je ugotovil, da je Santelli sposoben za igro. Odločil se je zanj in tako bo mladi in neizkušeni Corso moral pač še počakati, da v novi družbi dozori za kakšno ugodnejšo priložnost.

Tako bo Triestina nastopila v naslednji postavi:

Toros; Frigeri, Vitali; Dalio, Merkuza, Sadar; Santelli, Trevisan, Vit, Secchi, Mantovani.

ŠPORT NA KOPRSKEM

V Novi Gorici z velikim zanimanjem pričakujejo primorski derby med domačo Gorico in izolskim Delamarisom. Obe moštvi sta na repu lestvice in sta jima točki izredno potrebni. Domačini so v vsakem pogledu favoriti. Igrajo namreč doma, imajo več izkušenj in tudi preteklo nedeljo so nudili močan odpor prvoplasiranemu na lestvici slovenske lige kranjskemu Triglavu. Res pa je tudi, da Izola, ki je znana po svoji borbenosti, ne misli poceni prodati svoje kože.

***

V Kopru so izžrebali pare za prvo kolo okrajnega prvenstva. V nedeljo 23. septembra se bodo pomerili: Sidro-Tabor, Pivka-Tomos in Postojna-Jadran. Naslednjo nedeljo bo na sporedu drugo kolo z naslednjimi srečanji: Tabor-Jadran, Tomos-Postojna in Sidro-Pivka.

***

Košarkarji Ilirske Bistrice so v republiški ligi premagali Skofjo Loko z 72:51, medtem ko je postojnski Nanos izgubil na Jesenicah 51:66. Ilirska Bistrica je zdaj na petem mestu s 16 točkami, Nanos pa na sedmem z 12 točkami.

***

V Ilirski Bistrici so organizirali okrajno prvenstvo invalidov-športnikov. Nastopilo je 55 invalidov iz vseh občin okraja, razen iz izolske. V šahu je osvojil prvo mesto Stojković iz Il. Bistrice pred Sebaljem iz Kopra, medtem ko je v ekipnem tekmovanju zmagal Koper pred Ilirsko Bistrico. V balinanju je zmagala Sežana pred Koprom, v streljanju z zračno puško pa Piran pred Koprom in Sežano. Med posamezniki je bil najboljši Krebelj iz Pirana.

V sredo 19. t. m. ob 20. uri BO V BARKOVLJAH

notranje namiznoteniško prvenstvo Bora za ženske

Vpisovanje pred pričetkom turnirja

«UNIVERSALTECNICA» - TRST - Corso Garibaldi, 4 Tel. 41243 in 50486

nudi po izredno ugodnih cenah radio in televizijske aparate, hladilnike, električne in plinske štedilnike, električne in plinske bojlerje za kuhinje in kopalnice, pralne stroje in vse druge elektro-gospodinjske potrebščine.

POLEG IZREDNIH POGOJEV V CENI NUDIMO JUGOSLOVANSKIM KUPCEM BREZPLAČNO DOSTAVITEV NA DOM KJER KOLI V JUGOSLAVIJI

KUPUJTE SAMO PROIZVODE SVETOVNO PRIZNANIH TOVARN, KI VAM JIH NUDI «UNIVERSALTECNICA»

DARWIL
ŠVICARSKA SUPERMARKA
OBVEŠČA, DA SO V PRODAJI:
novi tipi, poslednji izum moderne tehnike:
ELECTRONIC na električni pogon
SUPERAUTOMATIC s 57 in 88 rubini
EXTRA PLATT LUX 62

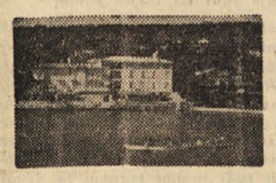

Hotel Central Portorož
tel. 6138.
s svojo edinstveno lego ob morju nudi prijetno letovanje. Prvorazredna kuhinja, istrske specialitete. Dnevno godba in ples

TURIZEM

OBISCITE SVETOVNO ZNANO
POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 16 in 17.30
IZREDNI OBISKI PO DOGOVORU Z UPRAVO

PARK HOTEL BLED
Tel. 284, 338. 200 ležišč, restavracija, kavarna s teraso, nočni bar. Velika plesna dvorana «KAZINO». Pred in po sezoni so cene 30 odst. nižje. Priporočamo se za obisk.

HOTEL «ADRIA» ANKARAN
Tel. KOPER 741-12
Nudi gostom prvovrstno hrano ter izbrane pijače. Hotel je odprt skozi vse leto in se vljudno priporoča.

Hotel PALACE
PORTOROŽ s KAVARNO in RESTAVRACIJO JADRAN nudi razne specialitete in odlična vina. Vsak dan plesna v vrtni restavraciji in nočnem baru

HOTEL «TRIGLAV»
KOPER — telefon 16
Prvorazredna restavracija, sodobno opremljene sobe, terasa, zimski vrt, nočni bar z vsakodnevnim programom

«Hotel Bellevue» se gostom toplo priporoča
Ljubljana - Tel. 33-133 33-173

Hotel «SLON»
LJUBLJANA, Titova ul.
s svojimi obrati se gostom iz Trsta topio priporoča.

GRAND HOTEL «TOPLICE»
BLED, tel. 222, 223, 224
Odprt skozi vse leto. Izbrano kopališče s čolni, terasno kopališče. Pred in po sezoni cene znižane

SAPTURIST SPOROČA
da vzdržuje progo BLED-LJUBLJANA-TRST
ter priredi izlete in potovanja po domovini in v inozemstvo preko potovalne agencije «JADRAN TURIST»

«AVTOPROMET»
GORICA
Nova Gorica — Tel. 20-44
nudi potnikom in turistom prijeten in hiter prevoz z avtobusom od vznožja Triglava do Jadrana ter vrši tudi vse vrste tovornih služnosti.

Grand hotel "UNION"
LJUBLJANA
nudi vse gostinske usluge po zmernih cenah ter se priporoča za cenjeni obisk.

Ko potujete po Sloveniji, pridite v Vipavo, da si ogledate lepote izvira reke Vipave. Ob izviru je Hotel „VIPAVA" kjer se boste prijetno okrepčali.

BOHINJ - SLOVENIJA
V poletni in zimski sezoni vam nudijo vse udobje hoteli «ZLATOROG», «POD VOGLOM», «BELLEVUE-JEZERO», Mladinski dom ter gostišča Stara Fužina in «ČRNA PRST». ◆ Kdor si želi oddiha v miru in kdor hoče spoznati svetovno znane prirodne lepote, kdor si želi zimske ali poletne športe vseh vrst, naj pride v Bohinj ◆ Informacije turistično društvo in hoteli

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje z modernimi tovorno-potniškimi ladjami
redno progo Jadran-Južna Amerika — via Zahodna Afrika (Rijeka, Split, Napoli, Genova, Marseille, Casablanca, Dakar, Conakry, Takoradi, Tema, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires)
redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo, Indonezijo, Japonsko, ZDA — Zahodna obala, sredozemske luke)
TER NUDI
ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba» Piran, Župančičeva ulica 24, in na naše agente po vsem svetu.
Telegrami: Plovba Piran Telexi: 035—22, 035—23
Telefoni: 72-170 do 72-177

KOMPAS
Vodilno turistično podjetje v Sloveniji
Generalna direkcija v Ljubljani, poslovalnice v vseh večjih krajih Slovenije in na obmejnih prehodih ter v Zagrebu, Opatiji, Dubrovniku in Sisku.
Od maja do septembra prirejamo stalne izlete po Jugoslaviji z lastnimi modernimi turističnimi avtobusi.
Menjalnica valute, predprodaja voznih kart za železniški, letalski, pomorski in avtobusni promet, rezervacija hotelskih sob v vsaki poslovalnici.
Zahtevajte programe izletov in ponudbe

Pri MADALOSSO v Trstu, Ul. Torrebianca 26, vogal XXX Ottobre
dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZIČKE zimnice — originalne PERMAFLEX — Cene ugodne

BI-MU
3a ITALIJANSKA BIENALA ORODNEGA STROJA
V prostorih milanskega velesejma od 6 do 15. oktobra 1962
Te specializirane razstave se lahko udeležijo proizvajalci, agenti, predstavniki in trgovci orodnih strojev in mehaničnih proizvodov sorodnih kategorij
Tuji obiskovalci so vljudno vabljeni in bodo imeli brezplačen vstop s predložitvijo potnega lista
Ul. Palestro 22, Milano tel. 700-167 - 700-353
Obrnite se na UCIMU

KMETJE, VRTNARJI
Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko
FURLANI EDVARD
TRST, Ul. Milano 18 - Telef. 35-169
katera vam nudi po najnižjih cenah navadne in hidravlične stiskalnice (prese), grozdne mline — navadne in na električni pogon ter razno vinsko posodo, kakor: brentače, brente, škafe, hrastove sode ter vse potrebno za trgatev.
Ekskluzivni zastopnik za tržaško pokrajino svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje, ter kosilnice «AGRIA»

PRETRESLJIVE ZGODBE

C. B. GILFORD

PREGANJAVICA

«Ker že ne ljubite ne Diona ne Marka, je stvar kaj preposta. Mark upravlja celotno družinsko premoženje, toda jaz imam nekaj svojega in bi vam nudila možnost, da brez škode iginete iz življenja obeh mojih sinov....»

«Denar?»

«Tako je.»

«Tudi če bi pristala na to in šla v kakšno drugo mesto, bi me Dion in Mark iskala in naposled našla. Se vam ne zdi?»

«Morda. Nekaj časa bi bila morda tudi zelo nesrečna. Nikakor pa ne tako, kakor če bi se sedanji položaj vlekel še dalje».

«Če bi sprejela vašo ponudbo, gospa Caldwellova, bi pomenilo, da se zanimam za vaša dva sina samo zavoljo denarja. To pa ni res!»

Gospa je vstala in v očeh ji je plamtelo sovraštvo do mene.

«Če ne sprejmete moje ponudbe», je rekla z zloveščim glasom, «me boste prisilili, da se zatečem k drugačnim sredstvom, da se vas iznebim. Stara sem in moja dva sina sta mi vse. Mislite torej, da se bom ustavila pred čemerkoli? Nevarnosti se prav nič ne bojim in ne bi si pomišljala, da vas ubijem».

«Tako je rekla?», se je začudil Robert. «Dobesedno grožnjo je izrekla?»

«To so natanko njene besede!» je odgovorila Liza Robertu, «Po vsem tem, kakor vidiš, je imel Dion prav, ko je govoril, da imam v sebi nekaj, kar spominja na uničenje».

Sedela sta tesno drug ob drugega na odeji. Sonce je počasi zahajalo in z morja je začelo pihljati hladnejše. Naglo kakor ta drget, ki je šel po zraku, sta si padla v dolg, tih objem....

«Tako se bojim, dragi...», je rekla čez čas, «Tako se bojim».

Še tesneje se ga je oprijela in mu s poljubi onemogočila, da bi odgovoril. Potem ji je rekel.

«Saj si vendar napravila tako, kakor je zahtevala gospa Caldwellova! Ko bi ti bili vsi trije pretili, je zdaj že vse mimo. Odšla si, izginila si iz njihovih življenj!»

«Da, Robert, ljubi moj, razumem...».

Njene ustnice so se zopet prižele na njegove in niso več spregovorile besede.

Nebo nad njima se je pomračilo. Morje je naraščalo in jima skoraj oblivalo, noge.

«Si te dni kdaj zaželela, da bi se vrnila h Caldwellovim?» je vprašal Robert.

«Ne... kaj ne, da nočeš, da bi...» je zašepetala.

«Moja si Liza, samo moja!»

«Samo tvoja, Robert...»

Nepremično sta ostala v tisti velikanski samoti ob mehki glasbi naraščajočih morskih valov. Šele mrzel morski zrak ju je prisilil, da sta vstala in se vrnila v hotel. Večerjala sta in zopet vsa srečna posedla pri ognju.

«Kakšne načrte imaš?» je vprašala Liza.

«Napraviva skupaj kakšen načrt», ji je rekel namesto odgovora.

«Ne moram ostati tu niti ure več», je izjavila. «Zmeraj se bom z veseljem spominjala tega kraja, ker sva se tu spoznala. Zdaj pa dovolj! Grem!»

Robert je lahno namrščil obrvi.

«Še kakšen dan, dragica!»

«Čemu neki?»

«Da urediva vse potrebno.... Službo imam, saj veš».

Lizi se je za trenutek pomračil obraz, a se je vdala.

«Da, to moram še upoštevati», je rekla. «Kdaj lahko prideš pome, Robert?»

«Danes je nedelja. Čakaj, v sredo, najkasneje v četrtek.»

Že v torek je bila Liza vsa nemirna Tista dva dni se je veliko sprehajala, da bi se utrudila in bi dobro spala. Prehodila je vse poti, koder sta se sprehajala z Robertom in se spominjala vsakega trenutka njunega kratkega poznanstva. Zvečer je potem dolgo v noč posedla pri ognju in gledala v plamen, kjer se ji je zdelo, da vidi Robertovo obličje. Kljub zavesti, da je Robert nekje daleč, je bila srečna. Prvič v življenju je čutila in razumela, kaj je prava ljubezen.... Jutri, si je dejala tisti torek, jutri bo prišel.

Tisti večer je šla pozno v sobo. Počasi se je slačila in sanjarila, potem je dolgo ostala pred ogledalom. Z njenega obraza je izginil vsak znak vznemirjenosti in zaskrbljenosti. Bila je srečna, da je tako lepa... ker se je Robert zaljubil v njeno lepoto. Potem je ugasila luč, se zleknila na posteljo in čakala, da zaspi.

Še je bedela, ko je potrkalo na vrata. Lahno, pritajeno trkanje.... Robert je, ji je takoj šinilo v glavo.

Prižgala je luč. Skočila je s postelje in si samogibno nataknila sobno haljo. Šla je odpirat.

Pa ni bil Robert. Pred njo je stala neznana ženska. Ni ji dala časa, da bi odprla usta, tako naglo je vstopila in zaprla vrata za seboj. Potem se je z isto naglico pokazal v njenih rokah samokres.

«Nisem prišla, da bi v obupu prosila in ne da bi dolgo razpravljala», je rekla. «Dejstvom sem se že vdala, zato je vsako vprašanje zaman. Zdaj, ko vas vidim, razumem, kako je moglo priti do tega.... Ne veste, kdo sem, kajneda?»

«Ne», je zajecljala Liza.

«Robertova žena!»

Pritisnila je na petelina in žolto rdeč plamen je buhnil iz cevi.

KONEC

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: celoletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst